

**GEBRUIKERSHANDBOEK**

**BUDGETONDERZOEK**

**2000**

## INHOUDSOPGAVE

<b>1</b>	<b>Algemeen</b>	<b>4</b>
1.1	Doel van het jaarlijkse Budgetonderzoek	4
1.2	Doel en opzet van het gebruikershandboek	5
<b>2</b>	<b>Steekproef</b>	<b>7</b>
2.1	Steekproeftrekking en werving algemeen	7
2.2	Steekproef Budgetonderzoek 2000	8
2.3	Oververtegenwoordiging van werknemershuishoudens in Budgetonderzoek 2000	10
2.4	Selectie van deelnemende huishoudens	11
2.5	Uitval	11
2.6	Herweging	14
<b>3</b>	<b>Veldwerk</b>	<b>15</b>
3.1	Dagboekjes	15
	- <i>Huishoudboekje 1</i>	15
	- <i>Huishoudboekje 2</i>	16
	- <i>Vakantieboekje</i>	16
3.2	Vragenlijsten	17
	- <i>Werving</i>	17
	- <i>Algemene Gegevens</i>	18
	- <i>Nieuw in vragenlijst Algemene Gegevens 2000</i>	19
	- <i>Retro</i>	19
	- <i>Periodieke Uitgaven</i>	19
	- <i>Wijzigingen vragenlijst Periodieke Uitgaven 2000 t.o.v. 1999</i>	20
	- <i>Meterstanden</i>	20
	- <i>Inkomen</i>	21
3.3	Intensievere instructie en begeleiding interviewers	21
3.4	Begeleiding huishoudens	23
<b>4</b>	<b>Bewerking</b>	<b>26</b>
4.1	Invoer en controle/correctie van de afzonderlijke documenten	26
4.2	Controle en correctie van uitgavencategorieën	28
4.3	Inschatten van ontbrekende gegevens	29
4.4	Op jaarbasis brengen van de bestedingen	30
4.5	Plausibiliteitcontrole	32
4.6	Correctie onderrapportage Budgetonderzoek 2000	34
4.7	Nauwkeurigheid van de uitkomsten en betrouwbaarheidsmarges	35

<b>5</b>	<b>Definities en indelingen</b>	<b>38</b>
5.1	Huishouden en hoofdkostwinner	38
5.2	Bestedingen	39
5.3	Overige begrippen:	39
	– <i>Besteedbaar inkomen</i>	39
	– <i>Bruto economische huurwaarde</i>	40
	– <i>Netto economische huurwaarde</i>	40
	– <i>Inkomen uit eigen woning</i>	40
	– <i>Equivalentiefactor</i>	40
	– <i>Graaddagen</i>	41
	– <i>Opleiding</i>	42
	– <i>Sociaal-economische categorie</i>	43
	– <i>Vakantie</i>	43
<b>6</b>	<b>Beschikbaarheid van gegevens</b>	<b>44</b>
6.1	StatLine	44
6.2	Standaardmicrobestand	44
6.3	Aanvraag van gegevens	46
	<b>Staten</b>	
1	Resultaten werving Budgetonderzoek 2000	9
2	Uitval van huishoudens gedurende het onderzoeksjaar naar wervingsbron, Budgetonderzoek 2000	12
3	Netto respons en uitval per wervingsbron, Budgetonderzoek 2000	13
4	Standaardfout per hoofdgroep van de bestedingen, Budgetonderzoek 1996-2000	37
	<b>Schema's</b>	
1	Kenmerken van huishoudens gebruikt bij werving en selectie, Budgetonderzoek 2000	9
2	Standaardvragenblokken	18
3	Overzicht variabelen volgens NR en BO ramingmethode huurwaarde	30
	<b>Figuren</b>	
1	Uitval, Budgetonderzoek 1996-2000	12
2	Uitval naar tijdstip, Budgetonderzoek 1996-2000	13
	<b>Bijlagen</b>	
1	Verwerking Budgetonderzoek	47
2	Effecten van de correctie voor onderrapportage Budgetonderzoek 2000 (berekend voor het totaal aantal huishoudens)	48
3	Samenstelling van de begrippen bruto – netto – besteedbaar inkomen in het Budgetonderzoek	61
4	StatLine. Van hoofdgroepen naar bestedingen uit het Budgetonderzoek	62
5	Codeboek Standaard Microbestand Budgetonderzoek 2000	67
	- Overzicht huishoudvariabelen: naar onderwerp	68
	- Overzicht huishoudvariabelen: numeriek	69
	- Huishoudvariabelen	72
	- Bestedingsvariabelen	136

# 1 Algemeen

## 1.1 Doel van het jaarlijkse Budgetonderzoek

Sinds 1978 voert het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) jaarlijks een Budgetonderzoek uit. Het instellen van een jaarlijks of doorlopend Budgetonderzoek komt voort uit de behoefte aan regelmatige informatie over de bestedingen van alle Nederlandse huishoudens.

Het doel van het Budgetonderzoek is het verschaffen van statistische informatie over de bestedingen van huishoudens, gerelateerd aan kenmerken van het huishouden zoals grootte en samenstelling, hoogte van het inkomen, sociaal-economische positie van de hoofdkostwinner, kenmerken van de woning en het bezit van duurzame consumptiegoederen.

Om dit doel te bereiken wordt informatie (over een heel kalenderjaar) verzameld over bestedingen, inkomsten en achtergrondkenmerken bij een steekproef van alle Nederlandse huishoudens met uitzondering van de rijdende en varende bevolking en de bewoners van instellingen en tehuizen.

Het typerende gegeven dat door het Budgetonderzoek wordt geleverd is het budget- of bestedingspatroon. Dit is een systematisch overzicht in bedragen, in procentuele aandelen en in hoeveelheden van uitgaven van categorieën huishoudens.

Uitkomsten van het jaarlijkse Budgetonderzoek worden voor vele doeleinden gebruikt:

- Voorbereiding en evaluatie van het sociaal-economisch beleid, met name op het gebied van de consumptie. Gedacht kan hierbij worden aan de berekening van de druk van indirecte belastingen, aan de bepaling van uitgaven voor kinderen in verband met de bepaling van de hoogte van de kinderbijslag, aan de vaststelling van de hoogte van de vaste lasten van huishoudens en aan het bepalen van de gevolgen van het beleid op fiscaal en subsidie gebied.
- Verbetering van de raming van de consumptierekening voor de sector gezinshuishoudens in de Nationale rekeningen.
- Vaststellen van het wegingschema voor het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie.
- Budgetvoorlichting, zoals onder andere gegeven door het NIBUD.
- Marktonderzoek.
- Verrichten van wetenschappelijke studies, bijvoorbeeld het berekenen van prijs- en inkomenselasticiteiten, het bepalen van de relatie huurwaarde/verkoopwaarde van de eigen woning, het opstellen van prognoses van de consumptie op grond van demografische ontwikkelingen en voedingswaarde-onderzoek op basis van informatie over de aangekochte hoeveelheden levensmiddelen.

Behalve de waarde van het Budgetonderzoek als een op zichzelf staand onderzoek is ook de relatie van het Budgetonderzoek met andere CBS-statistieken van belang. Daarbij moet gedacht worden aan de Sociaal-economische rekeningen, de Nationale rekeningen en de Consumentenprijsindex (CPI).

Met de Sociaal-economische rekeningen (SER) schetst het CBS een zo volledig mogelijk overzicht van de inkomensvorming, inkomens(her)verdeling en de consumptie van huishoudens. De SER komen tot stand door gegevens uit enkele CBS-statistieken in één rekeningenstelsel te integreren. Tot de voornaamste gegevensbronnen behoren de Inkomensstatistiek en het Budgetonderzoek waaraan gedetailleerd cijfermateriaal over inkomens en bestedingen ontleend wordt. Er is bovendien voor gezorgd dat de bedragen

voor de totale bevolking aansluiten bij die van de sector gezinshuishoudingen in de Nationale rekeningen.

De Nationale rekeningen (NR) geven een systematisch en kwantitatief overzicht van de uitkomsten van het economische proces als geheel. Daarbij worden alle economische handelingen geregistreerd die gedurende een bepaald tijdvak plaatsvinden tussen economische sectoren binnen Nederland, en tussen deze sectoren en het buitenland. De transacties worden gegroepeerd naar herkomst, bestemming en soort. Er worden drie hoofdsectoren onderscheiden: bedrijven, overheid en gezinshuishoudingen. Een vergelijking van de uitkomsten van het Budgetonderzoek met de uitkomsten van de Nationale rekeningen (sector gezinshuishoudingen) komt in paragraaf 4.5 aan de orde.

Het CBS publiceert maandelijks de Consumentenprijsindex (CPI). De CPI is een indicator voor de inflatie in Nederland en behoort daarom tot de kernstatistieken van het CBS.

De CPI wordt bijvoorbeeld gebruikt bij het aanpassen van lonen, pensioenen, lijfrenten, alimentaties, kinderbijslag, studiefinanciering en belastingtabellen. Ook intern bij het CBS wordt de CPI veel gebruikt, bijvoorbeeld als deflator in de Nationale rekeningen.

Naast het nationale consumentenprijsindexcijfer stelt het CBS ook het Europees geharmoniseerde consumentenprijsindexcijfer voor Nederland samen. Deze HICP is samen met de HICP's van de andere landen van de Europese monetaire Unie de officiële inflatiemaatstaf binnen Europa en speelt een cruciale rol in het Europese monetaire beleid.

De CPI geeft het prijsverloop weer van een pakket goederen en diensten, zoals dit in 1995 gemiddeld werd aangeschaft door (particuliere) huishoudens in Nederland. De gemiddelde prijsverandering heeft betrekking op het consumptiepakket van alle huishoudens.

Elke vijf jaar, in het basisjaar, wordt het pakket goederen en diensten, waarvan de prijsontwikkeling wordt gevolgd, geactualiseerd en wordt het consumptiepatroon aangepast aan de situatie in het nieuwe basisjaar. Hiervoor wordt voornamelijk het Budgetonderzoek uit dat basisjaar gebruikt.

Hiervoor wordt in het basisjaar de steekproef van het Budgetonderzoek uitgebreid (met een oververtegenwoordiging van de zogenaamde werknemershuishoudens). Voor het laatst is het Budgetonderzoek op deze wijze uitgebreid in 1990; in 1995 heeft deze uitbreiding om budgettaire redenen niet plaatsgevonden. In het Budgetonderzoek 2000 is weer wel sprake van een oververtegenwoordiging van werknemershuishoudens.

## **1.2 Doel en opzet van het gebruikershandboek**

Voor een goed inzicht in de gebruiksmogelijkheden van het Budgetonderzoek is een adequate beschrijving van het onderzoek een vereiste. Met dit doel voor ogen is het gebruikershandboek samengesteld. Hierin is aandacht geschonken aan het doel en de opzet van het onderzoek, terwijl bovendien de belangrijkste begrippen en classificaties er een plaats in hebben gekregen.

Dit gebruikershandboek is als volgt ingedeeld. De onderzoekstechnische aspecten komen in de hoofdstukken 2, 3 en 4 aan de orde. Hoofdstuk 2 gaat over de steekproeftrekking, werving en selectie van deelnemende huishoudens en herweging van de uitkomsten van het Budgetonderzoek. Hoofdstuk 3 gaat in op het veldwerk: de gebruikte dagboekjes en vragenlijsten en de begeleiding van de huishoudens. Hoofdstuk 4 gaat uitgebreid in op de verschillende fasen van de invoer, controle en correctie van de gegevens, kortweg bewerking genoemd. In hoofdstuk 5 worden de belangrijkste definities en indelingen beschreven. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven welke gegevens uit het Budgetonderzoek beschikbaar kunnen worden gesteld en hoe de beveiliging van deze gegevens plaatsvindt.

### Eerder verschenen gebruikershandboeken

De methode van onderzoek bij het jaarlijkse Budgetonderzoek is over de periode 1978-1987 in principe gelijk gebleven. Voor de Budgetonderzoeken 1988 en 1992 zijn nieuwe gebruikershandboeken verschenen, omdat in beide onderzoeksjaren aanzienlijke wijzigingen doorgevoerd werden. Voor de hier tussenliggende onderzoeksjaren is slechts een aanvulling (appendix) op het gebruikershandboek verschenen met informatie over steekproeftrekking en respons, en met een beschrijving van wijzigingen ten opzichte van het voorgaande onderzoeksjaar. Vanaf het Budgetonderzoek 1994 verschijnt van elk onderzoeksjaar een compleet gebruikershandboek<sup>1</sup>. Het laatste is het Gebruikershandboek Budgetonderzoek 1996 verschenen. Door capaciteitsproblemen is er geen gebruikershandboek voor de onderzoeksjaren 1997 en 1998 gemaakt. Van het Budgetonderzoek 1999 is een gebruikershandboek gemaakt dat alleen in elektronische vorm beschikbaar is.

---

<sup>1</sup> De methoden en de gebruikte enquêtedocumenten worden beschreven in:

- CBS, 1982, *Budgetonderzoek 1978, Deel 1, Methodologie; enquêtedocumenten*, Staatsuitgeverij, 's-Gravenhage.
- CBS, 1992, *Gebruikershandboek Budgetonderzoek 1988-1989*, SDU/uitgeverij, 's-Gravenhage.
- CBS, 1993, *Appendix Gebruikershandboek Budgetonderzoek 1988-1989: wijzigingen Budgetonderzoeken 1990-1991*, SDU/uitgeverij, 's-Gravenhage.
- CBS, 1994, *Gebruikershandboek Budgetonderzoek 1992*, SDU/uitgeverij, 's-Gravenhage.
- CBS, 1995, *Appendix Gebruikershandboek Budgetonderzoek 1992: wijzigingen Budgetonderzoek 1993*, SDU/uitgeverij, 's-Gravenhage.
- CBS, 1996, *Gebruikershandboek Budgetonderzoek 1994*, SDU/uitgeverij, 's-Gravenhage.
- CBS, 1997, *Gebruikershandboek Budgetonderzoek 1995*, SDU/uitgeverij, 's-Gravenhage.
- CBS, 1998, *Gebruikershandboek Budgetonderzoek 1996*, SDU/uitgeverij, 's-Gravenhage.
- CBS, 2002, *Gebruikershandboek Budgetonderzoek 1999*  
(alleen in elektronische vorm beschikbaar)

## 2 Steekproef

### 2.1 Steekproeftrekking en werving algemeen

De steekproef van huishoudens die deelnemen aan het Budgetonderzoek, komt in enkele stappen tot stand.

In de eerste stap wordt een steekproef van gemeenten getrokken. De trekkingskans is evenredig met het aantal adressen per gemeente; een aantal grote gemeenten wordt altijd in de steekproef opgenomen.

In de tweede stap worden binnen deze gemeenten adressen getrokken. De meeste adressen worden getrokken uit het Geografisch Basisregister (GBR).

Een tweede belangrijke wervingsbron vormen de zogenaamde doorgangers. Aan het eind van een onderzoeksjaar worden sommige huishoudens gevraagd nóg een jaar aan het onderzoek mee te werken. Dit heeft een aantal voordelen: de huishoudens hebben geen aanloopproblemen, de bereidheid om nog een jaar mee te doen is hoog en de uitval gedurende het onderzoeksjaar is gering. Een belangrijk nadeel is echter het paneleffect: deelname van huishoudens aan het Budgetonderzoek kan (bewust of onbewust) hun bestedingspatroon veranderen. Analyses hebben aangetoond dat doorgangers in opeenvolgende jaren minder rapporteren (of echt minder uitgeven), met name aan voeding. Voor- en nadelen van het gebruik van doorgangers tegen elkaar afwegend, is besloten dat de steekproef maximaal voor de helft uit doorgangers mag bestaan en dat doorgangers maximaal 3 jaar aan het Budgetonderzoek mogen deelnemen. In het Budgetonderzoek 1999 werden uit praktische overwegingen ook voor het vierde achtereenvolgende jaar doorgangers ingezet. In het Budgetonderzoek 2000 komen daarentegen helemaal geen doorgangers voor. Vanwege het belang van een goede kwaliteit van de gegevens van het Budgetonderzoek 2000 voor de weging van de consumentenprijsindexcijfers, is in 2000 afgezien van het inzetten van doorgangers.

Een derde wervingsbron vormt een kleine steekproef uit het Algemeen Bedrijfsregister om een betere vertegenwoordiging van zelfstandigen in de steekproef te krijgen.

Ten slotte zijn in het verleden ook wel deelnemers aan andere CBS-onderzoeken gevraagd aan het Budgetonderzoek mee te doen (voor het laatst werden voor de Budgetonderzoeken 1988 en 1989 respondenten van de Enquête Beroepsbevolking geworven).

Huishoudens, die benaderd worden voor de werving, ontvangen eerst een brief van het CBS. In die brief wordt het bezoek van de interviewer aangekondigd en de bedoeling van de werving uitgelegd. De brief gaat vergezeld van een folder over het Budgetonderzoek. In de folder wordt duidelijk gemaakt wat bij deelname van het huishouden verwacht wordt. De interviewer licht tijdens het wervingsgesprek een en ander nog eens toe, en vraagt of de huishoudens in principe aan het Budgetonderzoek mee willen doen. Wanneer de huishoudens positief reageren, wordt een beperkte vragenlijst met enkele huishoud- en sociaal-economische kenmerken (de zogenaamde vragenlijst Werving) ingevuld. Deze gegevens worden gebruikt bij de selectie van geworven huishoudens voor deelname door het CBS.

Bij het Budgetonderzoek wordt doorgaans gestreefd naar een netto steekproefomvang van 2.000 huishoudens. In het Budgetonderzoek 2000 zijn de zogenaamde werknemers-huishoudens oververtegenwoordigd in verband met de aanpassing van het wegingschema voor de consumentenprijsindexcijfers (zie paragraaf 2.3). Uitgaande van het aandeel werknemershuishoudens in de reguliere steekproef, is berekend dat de netto steekproefomvang tot 2.600 huishoudens uitgebreid moest worden om van 1500 werknemershuishoudens gegevens te kunnen verzamelen.

Tot het Budgetonderzoek 1996 werden alle adressen door interviewers bezocht en dus alleen face-to-face geworven (CAPI: computer assisted personal interview). Vanaf 1996

wordt een deel van de adressensteekproef uit het Geografisch Basisregister telefonisch geworven (CATI: computer assisted telephone interview). De doorgangers en de zelfstandigen uit het Algemeen Bedrijfsregister worden echter altijd face-to-face geworven.

Bij de werving van het Budgetonderzoek is het responspercentage in vergelijking met andere enquêtes laag. Op 80,7% van de adressen kan contact gelegd worden met de bewoners. Op 21,0% van de adressen-met-contact is het huishouden bereid aan het Budgetonderzoek mee te werken. Dat betekent dat op 16,9% van de benaderde adressen daadwerkelijk een huishouden geworven wordt (zie staat 1).

## 2.2 Steekproef Budgetonderzoek 2000

In eerste instantie is uit het Geografisch Basisregister (GBR) een steekproef van 40 duizend adressen getrokken.

Deze adressen zijn verrijkt met informatie uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA): geslacht, geboortedatum, geboorteland (inclusief geboorteland moeder en vader), nationaliteit en type gezin (onder andere aantal personen). Uit een zestal gemeenten (Amsterdam, Arnhem, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht) zijn adressen met een niet-westers allochtoon huishouden verwijderd ten behoeve van een aparte steekproef voor werving door een extern bureau. De resterende 36.750 adressen werden uitgedund naar ongeveer 25.000 adressen.

Omdat de respons bij de werving selectief is, moeten veel meer adressen benaderd worden dan op basis van het gemiddelde responspercentage verwacht zou mogen worden. Door de adressensteekproef te verrijken met gegevens uit registraties kunnen huishoudens meer selectief benaderd worden. Huishoudcategorieën met een relatief lage respons of categorieën die vanwege oververtegenwoordiging extra in de steekproef aanwezig moeten zijn, kunnen in de wervingssteekproef worden oververtegenwoordigd en omgekeerd.

Voor de werving zijn de kenmerken sociaal-economische positie van de hoofdkostwinner en inkomen belangrijk (zie schema 1). Deze kenmerken zijn niet op recordniveau uit registraties beschikbaar voor koppeling aan de adressensteekproef. Het Regionaal Inkomensonderzoek (RIO, registratie belastinggegevens) beschikt over het inkomen van ongeveer 1/3 van alle personen in Nederland, maar koppeling op recordniveau met het RIO is niet toegestaan. Koppeling op geaggregeerd niveau, bijvoorbeeld op postcodegebied (4 cijfers en 2 letters), kan echter wel. Per postcodegebied kan het gemiddeld inkomen, eventueel gedifferentieerd naar huishoudenomvang, aan de adressensteekproef worden gekoppeld. Dit maakt het mogelijk om adressen in postcodegebieden, afhankelijk van het gemiddeld inkomen in het postcodegebied, andere insluitkansen te geven. Bij de uitdunning werden drie inkomensklassen gebruikt, namelijk:

1. < €15.882 (35.000 gulden)
2. €15.882 - €27.227 (35.000 gulden - 60.000 gulden)
3. ≥ €27.227 (60.000 gulden).



**Schema 1****Kenmerken van huishoudens gebruikt bij werving en selectie, Budgetonderzoek 2000**

• sociaal-economische positie hoofdkostwinner	• zelfstandige • overig werkend • niet-actief																										
• huishoudomvang	• 1 persoon • 2 personen • 3 personen • 4 personen • ≥ 5 personen																										
• geslacht alleenstaande	• man • vrouw																										
• netto huishoudinkomen	<table border="0"> <tr> <td>in euro's</td> <td>in gulden</td> </tr> <tr> <td>• &lt; 9.076</td> <td>• &lt; 20.000</td> </tr> <tr> <td>• 9.076 - 10.437</td> <td>• 20.000 - 23.000</td> </tr> <tr> <td>• 10.437 - 12.252</td> <td>• 23.000 - 27.000</td> </tr> <tr> <td>• 12.252 - 14.067</td> <td>• 27.000 - 31.000</td> </tr> <tr> <td>• 14.067 - 15.882</td> <td>• 31.000 - 35.000</td> </tr> <tr> <td>• 15.882 - 17.244</td> <td>• 35.000 - 38.000</td> </tr> <tr> <td>• 17.244 - 21.328</td> <td>• 38.000 - 47.000</td> </tr> <tr> <td>• 21.328 - 22.689</td> <td>• 47.000 - 50.000</td> </tr> <tr> <td>• 22.689 - 27.227</td> <td>• 50.000 - 60.000</td> </tr> <tr> <td>• 27.227 - 34.034</td> <td>• 60.000 - 75.000</td> </tr> <tr> <td>• 34.034 - 45.378</td> <td>• 75.000 - 100.000</td> </tr> <tr> <td>• ≥ 45.378</td> <td>• ≥ 100.000</td> </tr> </table>	in euro's	in gulden	• < 9.076	• < 20.000	• 9.076 - 10.437	• 20.000 - 23.000	• 10.437 - 12.252	• 23.000 - 27.000	• 12.252 - 14.067	• 27.000 - 31.000	• 14.067 - 15.882	• 31.000 - 35.000	• 15.882 - 17.244	• 35.000 - 38.000	• 17.244 - 21.328	• 38.000 - 47.000	• 21.328 - 22.689	• 47.000 - 50.000	• 22.689 - 27.227	• 50.000 - 60.000	• 27.227 - 34.034	• 60.000 - 75.000	• 34.034 - 45.378	• 75.000 - 100.000	• ≥ 45.378	• ≥ 100.000
in euro's	in gulden																										
• < 9.076	• < 20.000																										
• 9.076 - 10.437	• 20.000 - 23.000																										
• 10.437 - 12.252	• 23.000 - 27.000																										
• 12.252 - 14.067	• 27.000 - 31.000																										
• 14.067 - 15.882	• 31.000 - 35.000																										
• 15.882 - 17.244	• 35.000 - 38.000																										
• 17.244 - 21.328	• 38.000 - 47.000																										
• 21.328 - 22.689	• 47.000 - 50.000																										
• 22.689 - 27.227	• 50.000 - 60.000																										
• 27.227 - 34.034	• 60.000 - 75.000																										
• 34.034 - 45.378	• 75.000 - 100.000																										
• ≥ 45.378	• ≥ 100.000																										

**Staat 1****Resultaten werving Budgetonderzoek 2000**

Wervingsbron/ benaderingswijze	totaal	GBR CAPI	GBR CATI	ABR CAPI
Resultaten werving:				
Aantal steekproefadressen	26.266	6.186	19.115	965
Aantal adressen contact	21.199	2.290	18.566	343
<i>Idem in %</i>	<i>80,7</i>	<i>37,0</i>	<i>97,1</i>	<i>35,5</i>
w.v. non-respons	16.753	1.272	15.245	236
Respons	4.446	1.018	3.321	107
<i>Respons in % van het totaal aantal steekproefadressen</i>	<i>16,9</i>	<i>16,5</i>	<i>17,4</i>	<i>11,1</i>
<i>Respons in % van het aantal adressen contact</i>	<i>21,0</i>	<i>44,5</i>	<i>17,9</i>	<i>31,2</i>

Uiteindelijk zijn 26.266 adressen (incl. 1000 ABR-adressen) uitgezet. De verschillende benaderingswijzen (face-to-face en telefonisch) en wervingsbronnen (GBR en ABR) laten verschillende resultaten zien bij de werving. Via de telefoon is het makkelijker contact te leggen met huishoudens (97,1% contact bij GBR-CATI, tegenover 37,0% bij GBR-CAPI en 35,5% bij ABR-CAPI). In een face-to-face gesprek is het echter makkelijker een huishouden over te halen medewerking aan het Budgetonderzoek toe te zeggen (44,5% respons bij GBR-CAPI en 31,2% bij ABR-CAPI tegenover 17,9% bij GBR-CATI). De

zelfstandigen die via de ABR-steekproef extra geworven worden, zijn altijd al minder geneigd aan een langdurig en belastend onderzoek mee te werken.

### **2.3 Oververtegenwoordiging van werknemershuishoudens in Budgetonderzoek 2000**

Voor onderzoeksjaren die eindigen op een 0 of een 5 wordt de steekproef van het Budgetonderzoek uitgebreid met werknemershuishoudens. Deze oververtegenwoordiging is nodig voor de basisverlegging van het wegingschema van het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie. Werknemershuishoudens zijn huishoudens waarvan het hoofd werknemer is met een volledige baan, het huishouden bestaat uit man en vrouw zonder kinderen of met niet verdienende kinderen.

In 1990 is de steekproef voor het laatst uitgebreid met werknemershuishoudens. Hiervoor werden in 1990 in totaal 37.215 adressen benaderd, 5.116 huishoudens geworven, 3.459 huishoudens geselecteerd voor deelname en uiteindelijk hebben 2.767 huishoudens een heel jaar aan het Budgetonderzoek meegewerkt.

In 1995 heeft om budgettaire redenen geen uitbreiding van het Budgetonderzoek met werknemershuishoudens plaatsgevonden. Dit had als gevolg dat een aantal partiële prijsindexcijfers niet geactualiseerd kon worden.

Het Budgetonderzoek 2000 moet voor het doel van het Budgetonderzoek zelf van 2.000 huishoudens de bestedingen van een heel jaar waarnemen. Voor de aanpassing van het wegingschema van de consumentenprijsindexcijfers moet het Budgetonderzoek 2000 van in totaal 1.500 werknemershuishoudens gegevens opleveren. Het gaat hierbij om 750 werknemershuishoudens laag (onder de inkomensmediaan van het Inkomenspanelonderzoek) en 750 werknemershuishoudens hoog (boven de inkomensmediaan). Berekend is dat een netto steekproefomvang van 2.600 huishoudens voldoende is om voor beide doelen gegevens op te leveren. Om over een heel jaar van 2.600 huishoudens alle gewenste informatie te verzamelen, moet echter rekening gehouden worden met uitval van huishoudens gedurende het onderzoeksjaar (bijvoorbeeld door ziekte, maar ook vanwege de belasting die dit onderzoek op respondenten legt). Daarom is het Budgetonderzoek 2000 gestart met 3.343 huishoudens.

In 2000 is bij de operationalisering van de definitie van een werknemershuishouden aangesloten bij de huidige maatschappelijke verhoudingen binnen huishoudens:

*Het huishouden hoeft niet te bestaan uit man en vrouw, maar moet een paar zijn zonder anderen dan kinderen.*

*Van het paar moet er minimaal één zijn met een volledige werkkring. Een volledige werkkring wordt geoperationaliseerd als een werkkring van 32 uur of meer per week of een bruto loon inkomen gelijk aan of hoger dan het bruto minimum loon voor een volwassen werknemer.*

*Niet verdienende kinderen zijn kinderen van een of beide partners, jonger dan 18 jaar, met een bruto inkomen uit arbeid minder dan € 3.176 (oftewel 7.000 gulden) per jaar.*

*Bij de indeling naar werknemers hoog en werknemers laag wordt de mediaan van de inkomensverdeling van het gecoördineerde besteedbaar inkomen van de hierboven gedefinieerde huishoudens uit het Inkomenspanelonderzoek (IPO) gebruikt.*

Om bij de werving vast te kunnen stellen of een huishouden een werknemershuishouden is, is in de wervingsvragenlijst een aantal extra vragen opgenomen.

Direct na de werving was het duidelijk dat het aantal van 750 werknemershuishoudens laag en 750 werknemershuishoudens hoogstwaarschijnlijk niet gehaald zou worden. Daarvoor was het aantal van 1.733 geworven werknemershuishoudens te laag, rekening houdend met de uitval die gedurende het jaar altijd optreedt.

## 2.4 Selectie van deelnemende huishoudens

Uit de geworven huishoudens wordt een selectie gemaakt van huishoudens die daadwerkelijk aan het Budgetonderzoek gaan meedoen. Bij deze selectie is gebruik gemaakt van de methode van optimale allocatie. Het doel daarvan is de steekproef zodanig samen te stellen dat de precisie van de totale bestedingen zo hoog mogelijk is. Bij optimale allocatie bij gegeven steekproefomvang (= 2.600) wordt de populatie daartoe vooraf in een aantal strata gesplitst.

De precisie van de totale bestedingen is zo groot mogelijk, indien de steekproefaantallen per stratum evenredig zijn met de producten van de (populatie)omvang van het stratum en de standaardafwijking in het stratum, of in formulevorm:

$$n_h = n \times \frac{N_h S_h}{\sum_h N_h S_h} = n \times \frac{(N_h/N)nS_h}{\sum_h (N_h/N)nS_h}$$

waarbij:

- $n_h$  = de gealloceerde netto steekproefaantallen in stratum  $h$ ,
- $n$  = de netto steekproefomvang,
- $N_h$  = het populatieaantal in stratum  $h$ ,
- $N$  = de totale populatie,
- $S_h$  = de standaardafwijking van de totale bestedingen in stratum  $h$ .

Zoals uit de formule blijkt, dienen bij optimale allocatie de populatieomvang en de standaarddeviatie van de bestedingen per stratum bekend te zijn. De populatieaantallen per stratum,  $N_h$ , zijn niet exact bekend, maar worden geschat uit het Inkomenspanelonderzoek, een onderzoek onder ruim 80.000 huishoudens dat zijn gegevens voornamelijk ontleend aan de fiscale administratie. De standaardafwijkingen  $S_h$  zijn berekend uit voorgaande Budgetonderzoeken.

Voor de selectie van deelnemers uit de geworven huishoudens wordt een combinatie van de achtergrondkenmerken gebruikt die eerder in schema 1 zijn weergegeven.

In bepaalde strata is de spreiding van de totale bestedingen van individuele huishoudens rond het gemiddelde groter dan in andere. Dit is bijvoorbeeld het geval bij zelfstandigen en in de hoge inkomensklassen. Om een zo betrouwbaar mogelijk resultaat te verkrijgen worden er meer huishoudens in deze strata geselecteerd dan op grond van hun relatieve aandeel in de populatie noodzakelijk zou zijn. Voor strata waar de spreiding van de bestedingen rond het gemiddelde kleiner is dan gemiddeld, worden minder huishoudens in de steekproef opgenomen. Op deze manier wordt de betrouwbaarheid van de variabele (gemiddelde) totale bestedingen zo hoog mogelijk.

Met de herweging, die verderop wordt besproken, wordt bereikt dat er ondanks de scheve steekproefverdeling toch representatieve uitspraken over de bestedingen van alle huishoudens en van selecties van huishoudtypen kunnen worden gedaan.

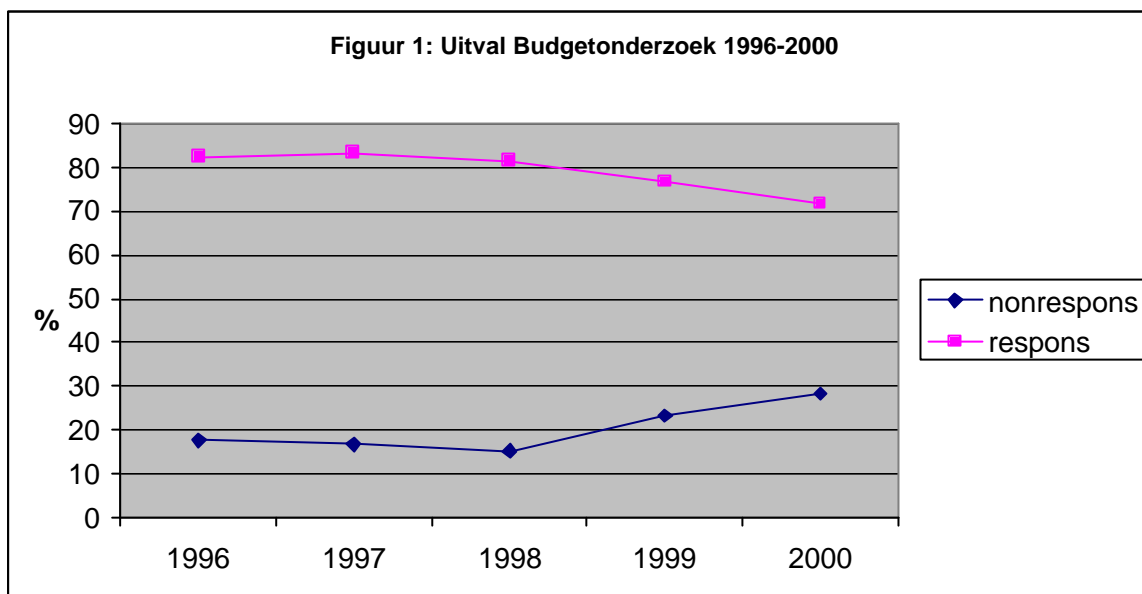
## 2.5 Uitval

Van de 3.343 geselecteerde huishoudens werkte 71,6% het gehele jaar aan het Budgetonderzoek 2000 mee (zie staat 2), zodat van 2.395 huishoudens het jaarverbruik

kan worden berekend. Zoals uit figuur 1 blijkt is dit beeld ongunstiger dan in andere onderzoeksjaren (1999: 76,6%; 1998: 81,4%; 1997: 83,3%; 1996: 82,4%).

Deels wordt dit verklaart door het ontbreken van doorgangers in de steekproef. Wanneer alleen de uitval van "nieuwe" huishoudens door de jaren vergeleken wordt dan is de respons in 2000 hoger dan in 1999, echter nog steeds lager dan in de jaren 1996, 1997 en 1998.

Staat 2 geeft netto respons en uitval voor het Budgetonderzoek 2000 per wervingsbron. De uitval is relatief het grootst bij de huishoudens die via CAPI zijn geworven. Dit is vergelijkbaar met eerdere onderzoeksjaren.



**Staat 2**  
**Uitval van huishoudens gedurende het onderzoeksjaar naar wervingsbron,**  
**Budgetonderzoek 2000**

	totaal	Uitval	%	respons
<i>Wervingsbron (par. 2.1)</i>				
GBR	3.245	923	28,4	2.322
w.v.:				
CAPI	842	262	31,1	580
CATI	2.403	661	27,5	1.742
ABR	98	25	25,5	73
Totaal	3.343	948	28,4	2.395

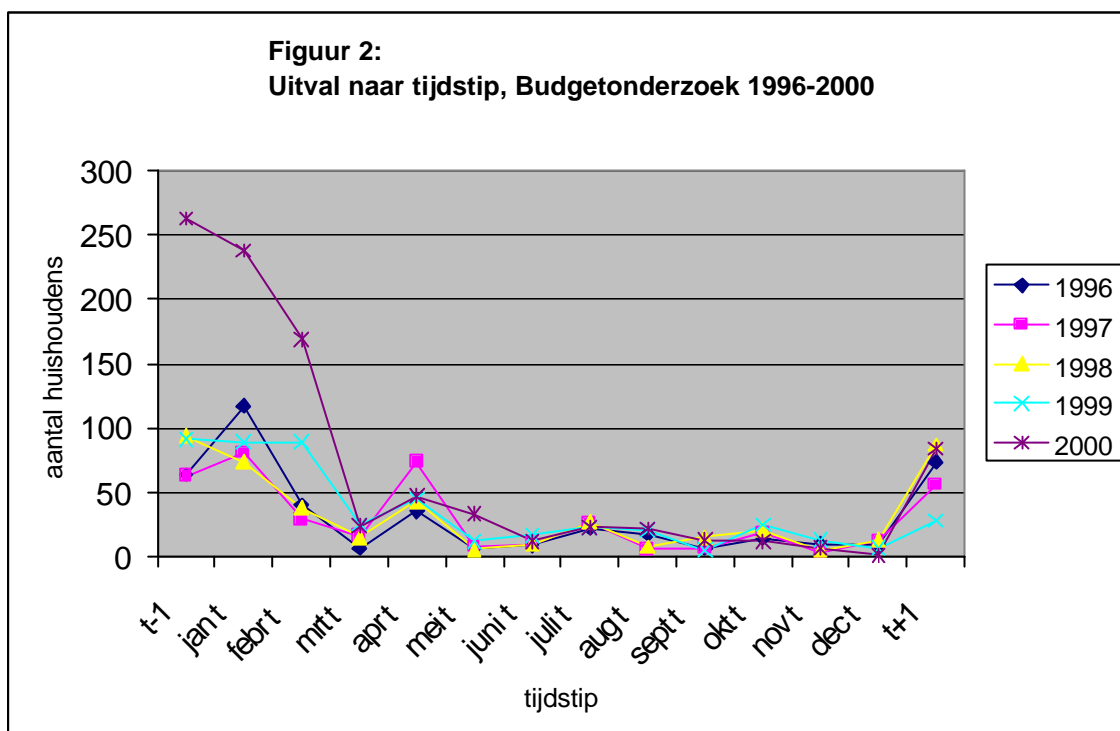
Uitval gedurende het onderzoeksjaar gebeurt meestal op initiatief van het huishouden. Deze uitval is het grootst direct na de start van het onderzoek. In 2000 was de uitval in de eerste maanden van het onderzoek nogal dramatisch (zie figuur 2).

Er is telefonisch contact gezocht met 40 gestopte huishoudens. De reden van uitval loopt uiteen van ziekte, scheiding, langdurig verblijf in het buitenland tot een duidelijke weigering. Het bleek heel moeilijk deze uitvallers over te halen alsnog aan het Budgetonderzoek mee te werken.

Bijwerving van nieuwe huishoudens is in 2000 eveneens overwogen. Dit betekent echter dat de bijgeworven huishoudens pas vanaf het derde kwartaal volledige gegevens zouden

leveren. En met name het derde en het vierde kwartaal zijn nogal uitzonderlijke kwartalen vanwege uitgaven voor vakanties en uitgaven voor de december(feest)maand. De dagboekjes uit het begin van het jaar zullen voor deze huishoudens ontbreken en geïmputeerd moeten worden op basis van gegevens uit de laatste twee kwartalen van deze huishoudens. Dit werd afgewezen als te onbetrouwbaar.

Er werden dus geen uitvallers overgehaald alsnog mee te werken en er werden geen huishoudens in de loop van het jaar bijgeworven.



### Staat 3

#### Netto respons en uitval per wervingsbron, Budgetonderzoek 2000

	Totaal	CAPI	CATI	ABR
Geselecteerde huishoudens	3.343	842	2.403	98
Netto respons	2.395	580	1.742	73
Uitval	948	262	662	25
waarvan				
Op initiatief van huishouden	884	616	245	23
waarvan				
- n.a.v. beginbezoek (vóór 15.02.2000)	623	140	468	15
- t/m 1 <sup>o</sup> kwartaalbezoek (tussen 15.02.2000 en 15.05.2000)	130	42	83	5
- later (na 15.05.2000)	131	63	65	3
op initiatief van het CBS	64	17	45	2

Stopzetting van deelname aan het onderzoek vindt echter ook plaats op initiatief van het CBS en wel, indien belangrijke dagboekjes en vragenlijsten niet worden ingevuld of wanneer de kwaliteit van de ingevulde veldwerkdOCUMENTEN te slecht is. In 2000 is dit het

geval bij 6,8% van de uitval. Dit aandeel was in voorgaande jaren aanzienlijk hoger, namelijk 12,6% in 1999, 11,4% in 1998, 11,7% in 1997 en 13,6% in 1996. De extra inspanningen om de kwaliteit van het Budgetonderzoek 2000 te verbeteren door een betere begeleiding van zowel de interviewers als de deelnemende huishoudens (zie paragraaf 3.3 en 3.4) hebben een meetbaar resultaat opgeleverd.

## 2.6 Herweging

Aan het eind van het onderzoeksjaar is een herweging noodzakelijk om een representatief beeld te kunnen geven van de gemiddelde bestedingen van alle huishoudens en van categorieën huishoudens.

Dat herweging nodig is, heeft een aantal redenen.

- De uitval gedurende het onderzoeksjaar is selectief, om dezelfde redenen die de non-respons bij de werving verklaren. Met name alleenstaanden, huishoudens met een laag inkomen en relatief grote huishoudens zijn moeilijker te bereiken of minder bereid om mee te doen. Dit hangt samen met de aard van het Budgetonderzoek. De moeilijkheidsgraad is hoog, de vraagstelling is uitgebreid en het onderzoek legt ruim een jaar beslag op het huishouden.
- Verder blijkt dat het inkomen van het huishouden dat na afsluiting van het onderzoeksjaar door een uitvoerige vragenlijst wordt waargenomen, kan afwijken van het inkomen zoals dat op het moment van de werving is gemeten (en op basis waarvan de initiële selectie van huishoudens plaatsvindt). Dit komt doordat het inkomen bij de werving slechts globaal gemeten wordt en doordat er in de loop van het jaar aanzienlijke veranderingen kunnen zijn opgetreden.
- Ten gevolge van de uitdunning van de bruto steekproef voor de werving (paragraaf 2.2), van de oververtegenwoordiging van werknemershuishoudens (paragraaf 2.3) en van de optimale allocatie bij de selectie van deelnemers uit de geworven huishoudens (paragraaf 2.4), is een aantal typen huishoudens oververtegenwoordigd, andere juist ondervertegenwoordigd in de steekproef.

Om te komen tot representatieve schattingen voor de totale populatie en voor subgroepen daaruit, dienen de steekproefuitkomsten te worden gecorrigeerd. Een dergelijke correctie vindt plaats door de herweging, waarbij aan elk huishouden een weegfactor (correctiegewicht) wordt toegekend, zodanig dat de gewogen steekproef de populatie weerspiegelt.

In de weging van het Budgetonderzoek 2000 is gebruik gemaakt van startgewichten. Het eindgewicht is het product van het startgewicht en het correctiegewicht. Met het startgewicht wordt gecorrigeerd voor een verschillende kans om in de wervingssteekproef terecht te komen. Met het correctiegewicht wordt gecorrigeerd voor een verschillende kans om in de steekproef terecht te komen als gevolg van werving en selectie en door uitval gedurende het onderzoeksjaar.

In de weging zijn verder de volgende variabelen betrokken:

- netto-inkomen van het huishouden;
- omvang van het huishouden;
- geslacht (bij eenpersoonshuishoudens);
- sociaal-economische categorie van de hoofdkostwinner;
- woonsituatie (huur-/koopwoning).

De populatieverdelingen van deze weegvariabelen zijn afkomstig uit het Inkomenspanelonderzoek (IPO) en het Woningbehoefteonderzoek (WBO).

### 3 Veldwerk

In het Budgetonderzoek worden gedurende een heel jaar gegevens over bestedingen en achtergrondkenmerken van huishoudens verzameld. Een huishouden dat aan het onderzoek meedoet, is daar echter in betrokken vanaf augustus van het jaar voorafgaand aan het onderzoeksjaar (wanneer de werving van het huishouden plaatsvindt) tot april van het daaropvolgend jaar (wanneer de laatste vragenlijst wordt ingevuld).

Bij het waarnemen van de uitgaven wordt geprobeerd de werkbelasting voor het huishouden niet zwaarder te maken dan strikt noodzakelijk is voor de kwaliteit van de uitkomsten van het onderzoek.

Zo kunnen producten met een hoge aankoopfrequentie (de dagelijkse boodschappen) over een korte periode gemeten worden met behoud van de gewenste nauwkeurigheid. Daarom wordt bij het Budgetonderzoek gebruik gemaakt van twee verschillende soorten waarnemingsmethoden voor verschillende soorten bestedingen: dagboekjes (zie paragraaf 3.1) en vragenlijsten (paragraaf 3.2).

#### 3.1 Dagboekjes

Voor een belangrijk deel van de verzameling van gegevens bij de huishoudens wordt gebruik gemaakt van de dagboekmethode, waarmee het gehele jaar gedekt wordt.

In de dagboekjes noteert het huishouden de aankopen op de dag dat deze gedaan worden. Op deze wijze worden uitgaven niet snel vergeten en spelen geheugeneffecten nauwelijks een rol.

Er zijn drie dagboekjes: de huishoudboekjes 1 en 2 en het vakantieboekje.

##### Huishoudboekje 1

In Huishoudboekje 1 worden *gedurende bijna het gehele jaar* per kwartaal (exclusief de zogenaamde intensieve schrijfperiode en de vakanties) alle aankopen, verkopen en aan het huishouden gedane terugbetalingen *vanaf een bepaald bedrag* genoteerd.

Van het Budgetonderzoek 1988 tot en met het Budgetonderzoek 1993 moesten alle uitgaven van €11,34 (fl. 25,00) en meer genoteerd worden. Met ingang van 1994 is dit grensbedrag verhoogd naar € 15,88 (fl. 35,00).

Huishoudboekje 1 bestaat uit twee delen.

Deel 1 bevat een aantal vragen over de jaarafrekening voor water, gas en/of elektriciteit.

In Deel 2 worden de uitgaven en terugbetalingen genoteerd.

In de toelichting in de Huishoudboekjes worden "uitgaven" omschreven als: contante betalingen, via bank en giro (al dan niet automatisch), vrijwillig op het salaris ingehouden betalingen en gebruik uit eigen bedrijf. Van "ontvangsten" is sprake bij verkoop of inruil, terugbetalingen en giften van de werkgever.

##### Periodieke uitgaven

Nadrukkelijk is in de handleiding voor de huishoudens vermeld dat uitgaven met een regelmatig, terugkerend karakter (zoals huur, hypotheeklasten, telefoonkosten, verzekeringen, abonnementen en dergelijke) niet in één van de Huishoudboekjes, maar alleen in de vragenlijst Periodieke Uitgaven genoteerd moeten worden.

De periodieke uitgaven die abusievelijk in de Huishoudboekjes genoteerd worden, worden vergeleken met de opgave van het huishouden in de vragenlijst Periodieke Uitgaven en, indien nodig, daar toegevoegd.

## Huishoudboekje 2

In Huishoudboekje 2 worden *gedurende een korte periode*, de zogenaamde (intensieve) schrijfperiode, alle uitgaven en ontvangsten genoteerd, *ongeacht de hoogte van het bedrag*.

Van het Budgetonderzoek 1988 tot en met het Budgetonderzoek 1991 was de intensieve schrijfperiode een halve maand. Met ingang van het onderzoeksjaar 1992 is de intensieve schrijfperiode teruggebracht van een halve tot een kwart maand.

Door deze afname van het aantal dagen van de intensieve schrijfperiode neemt het aantal waargenomen posten (aankopen en terugbetalingen) in Huishoudboekje 2 af. De kwaliteit van de omschrijving van deze posten wordt daardoor *nóg* belangrijker. Om een goede kwaliteit van de waarneming te bevorderen, is besloten aan de eigenlijke schrijfperiode enkele "inlooptdagen" vooraf te laten gaan. Aan het einde van de inlooptdagen bezoekt de interviewer het huishouden om, *vóórdat* de eigenlijke schrijfperiode begint, het Huishoudboekje te controleren en nog enige instructies te geven.

De voor iedere maand te bewerken schrijfperiodes beslaan respectievelijk 7, 8, 7 (of in een maand van 31 dagen: 8) en 8 dagen (in 1999 telde de maand februari 28 dagen en had derhalve alleen schrijfperiodes van 7 dagen). Aan een te bewerken periode van 7 dagen gaan 3 inlooptdagen vooraf en aan een periode van 8 dagen 2 inlooptdagen: de totale schrijfperiode bedraagt dus steeds 10 dagen. Voor het veld is er sprake van 48 schrijfperiodes van 10 dagen, die elkaar gedeeltelijk overlappen. In de bewerking van de gegevens worden de inlooptdagen behandeld als dagen geschreven in Huishoudboekje 1.

Om per categorie huishoudens een juist budgetpatroon op jaarbasis te krijgen, moet een gelijkmatige verdeling plaatsvinden van de huishoudens over de 48 schrijfperiodes (kwart maanden) in een onderzoeksjaar. Immers, de uitgaven fluctueren per seizoen, wat bij een ongelijkmatige verdeling van de schrijfperiodes over een jaar tot vertekening kan leiden. Bij de verdeling van de huishoudens over de schrijfperiodes worden dezelfde criteria en strata gebruikt als bij de selectie van huishoudens.

### Verzamelde informatie

In beide Huishoudboekjes worden telkens de volgende gegevens opgeschreven:

- de datum van aankoop of terugbetaling,
- de hoeveelheid,
- de omschrijving van het artikel of de dienst,
- (een aanduiding bij) termijnbetaling,
- het bedrag en
- de aankoopplaats (het zogenaamde winkeltype of distributiekanaal).

## Vakantieboekje

Tijdens vakanties worden de uitgaven in het Vakantieboekje opgeschreven in plaats van in Huishoudboekje 1. Een intensieve schrijfperiode valt nooit samen met een vakantie, in zulke gevallen wordt de intensieve schrijfperiode in overleg met het huishouden verschoven naar een later tijdstip.

In het vakantieboekje worden de uitgaven voor reizen, verblijven, maaltijden in hotels of restaurants en de overige uitgaven vanaf €22,69 (fl. 50,00) per artikel genoteerd. De kleinere uitgaven worden niet afzonderlijk waargenomen. Om toch een uitspraak te kunnen doen over de totale bestedingen tijdens de vakantie(s), houdt het huishouden bovendien bij hoeveel geld wordt meegenomen én opgenomen tijdens de vakantie en hoeveel er bij thuiskomst over is.



Vooruitbetaalde kosten voor de reis en het verblijf kunnen meteen in het vakantieboekje genoteerd worden. Hiervoor zijn enkele met name genoemde categorieën voorzien. Er wordt een onderscheid gemaakt naar reiskosten, verblijfskosten, reis- en bagageverzekering, annuleringsverzekering, reisgarantiefonds, overige verzekeringen, huurauto, huurski's, excursies, theaterbezoek en overige reserveringen.

Alle andere uitgaven, die gedaan zijn voordat men wegging en die bedoeld waren voor de vakantie, moeten in de Huishoudboekjes opgeschreven worden.

In het laatste deel van het vakantieboekje worden enkele vragen gesteld over bestemming en duur van de vakantie, over gebruikte vormen van vervoer en verblijf, en over het aantal personen dat op vakantie ging. Voor elke vakantie van één of meer leden van het huishouden wordt een apart vakantieboekje ingevuld.

## 3.2 Vragenlijsten

Naast de drie dagboekjes wordt een aantal vragenlijsten eenmalig gebruikt voor het verzamelen van gegevens. Dit zijn de vragenlijsten Werving, Algemene Gegevens, Retro, Periodieke Uitgaven, Meterstanden en Inkomen.

De vragenlijsten Werving, Algemene Gegevens, Meterstanden en Retro zijn computergestuurde vragenlijsten die door de interviewer tijdens haar bezoek ingevuld worden. De vragenlijst Periodieke Uitgaven en de vragenlijst Inkomen zijn gestructureerde vragenlijsten, die door de huishoudens zelf ingevuld worden.

### Vragenlijst Werving

De vragenlijst Werving is een korte en globale vragenlijst, waarmee enkele achtergrondkenmerken verzameld worden, die in hoge mate de bestedingen bepalen.

Deze kenmerken zijn:

- De sociaal-economische positie van de hoofdkostwinner,
- Het netto-inkomen van het huishouden (in inkomensklassen),
- De omvang van het huishouden, en
- Het geslacht en de leeftijd van de hoofdkostwinner.

In het Budgetonderzoek 2000 werden hieraan toegevoegd:

- Vragen naar het geboorteland van de hoofdkostwinner en van diens eventuele partner, evenals naar de geboortelanden van de moeder en de vader van de hoofdkostwinner en diens eventuele partner,
- Het aantal uren dat de hoofdkostwinner en diens eventuele partner betaald werk verrichten,
- Een aantal vragen om te bepalen of de hoofdkostwinner en diens eventuele partner in loondienst werken.
- Vragen naar de hoogte van het individuele inkomen van de hoofdkostwinner en diens eventuele partner (een bruto jaarinkomen van €13.613 oftewel fl. 30.000 of meer, inclusief een eventuele vakantietoeslag),
- Vragen of er een kind tot het huishouden behoort met een persoonlijk bruto jaarinkomen van €3.176 (fl. 7.000) of meer,
- Vragen naar verhuisplannen in het komend jaar en om vast te stellen hoe concreet deze plannen zijn (al een andere woning gekocht of gehuurd, actief op zoek via advertenties of via een makerlaar).

Deze gegevens worden gebruikt bij de selectie van huishoudens voor deelname aan het onderzoek en bij de verdeling van huishoudens over de schrijfperiodes.

De vragenlijst Werving wordt ingevuld in de maanden augustus tot en met oktober voorafgaande aan het onderzoeksjaar.

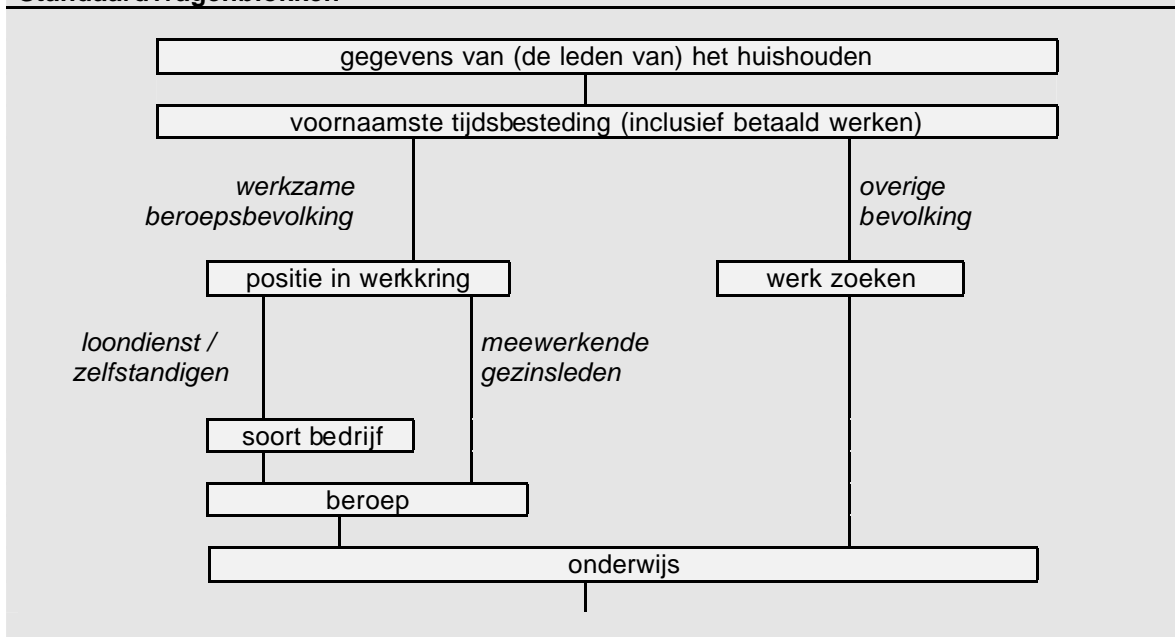
### Vragenlijst Algemene Gegevens

De vragen in deze vragenlijst hebben onder andere betrekking op de samenstelling van het huishouden, op de opleiding en het beroep van de leden van het huishouden van 15 jaar en ouder, op kenmerken van de woning en op het bezit van duurzame goederen. De vragenlijst Algemene Gegevens wordt ingevuld in de maand december voorafgaande aan het onderzoeksjaar.

Voor het verzamelen van gegevens over een aantal algemene achtergrondvariabelen in alle persoons- en gezinsenquêtes wordt vanaf het onderzoeksjaar 1992 bij het CBS gebruik gemaakt van standaardvraagstellingen. Het betreft vragen over het gevolgde onderwijs, voornaamste tijdsbesteding en betaald werken van de verschillende leden van het huishouden. Aan werkzame personen wordt gevraagd naar de positie in de werkring, soort bedrijf en beroep. Aan niet-werkenden worden vragen gesteld over werk zoeken. In schema 2 staat het overzicht van de standaardvraagmodules en de volgorde van de verschillende modules.

**Schema 2**

#### Standaardvragenblokken



Tegelijkertijd met het invoeren van deze zogenaamde gecoördineerde vraagstellingen is het begrip "hoofd huishouden" komen te vervallen en vervangen door het begrip "huishoudkern". In het Budgetonderzoek is het vroegere begrip "hoofd huishouden" daarbij vervangen door het begrip "hoofdkostwinner", omdat de kenmerken van deze persoon het meest bepalend zijn voor het bestedingspatroon van het huishouden. Daartoe wordt in de vragenlijst Algemene Gegevens direct na de huishoudbox (de vragen over de samenstelling van het huishouden) gevraagd welke persoon de hoofdkostwinner is. Tevens kan (na afloop van het onderzoek) aan de hand van informatie uit de vragenlijst Inkomen deze variabele afgeleid worden.

Een enkele keer komt het voor, dat de hoofdkostwinner in een huishouden geen deel uitmaakt van de huishoudkern, zoals de interviewer die heeft vastgesteld (bijvoorbeeld in

het geval van een ouder echtpaar met een verdienend inwonend kind). In die gevallen worden achteraf enkele variabelen gehercodeerd, zodat het huishouden alsnog getypeerd wordt naar de kenmerken van de hoofdkostwinner.

### **Nieuw in de vragenlijst Algemene Gegevens 2000**

In 2000 zijn vragen opgenomen om de etniciteit van de hoofdkostwinner en diens eventuele partner te kunnen vaststellen. Dat zijn:

- geboorteland
- sinds welk jaar in Nederland woonachtig
- geboorteland vader
- geboorteland moeder.

Vanaf 1992 is de vraag naar het exacte aantal gewerkte uren vervallen. Deze vraag werd vervangen door een vraag of iemand 12 uur of meer per week werkt (variabele nnWZaam-12). In 2000 is aan personen die 12 uur of meer werken, gevraagd hoeveel uur ze dan gemiddeld per week werken (nnWZ-Uren).

### **Vragenlijst Retro**

Bij het eindbezoek in januari 2001 is bij elk huishouden de vragenlijst Retro afgenomen. Het doel van deze vragenlijst is het vaststellen van veranderingen in de samenstelling van het huishouden, het bedrijf of het beroep van (leden van) de huishoudkern of in de kenmerken van de woning (door verhuizing).

In de vragenlijst wordt eerst aangegeven wat volgens het CBS aan het begin van het onderzoeksjaar (in december 1999) de stand van zaken was, gevolgd door de vraag of de situatie sindsdien onveranderd is gebleven. Is er iets veranderd, dan wordt het betreffende deel van de vragenlijst opnieuw afgenomen. Op deze wijze worden de mutaties en het tijdstip van de mutatie, die in de loop van het jaar hebben plaatsgevonden, retrospectief vastgelegd.

In de uiteindelijke bestanden met gegevens van het Budgetonderzoek wordt óf de situatie uit de vragenlijst Algemene Gegevens óf die uit de vragenlijst Retro opgenomen.

In de meeste gevallen is de situatie tijdens de intensieve schrijfperiode bepalend. Immers, de huishoudens noteren in de intensieve schrijfperiode ook uitgaven ónder het grensbedrag en hun vaste lasten. Deze uitgaven hebben betrekking op de leden van het huishouden en op de woning van dat moment. Daarom worden personen die tijdens de intensieve schrijfperiode deel uitmaken van het huishouden en kenmerken van de woning waar het huishouden op dat moment woont, opgenomen in het jaarbestand.

Bij kenmerken van de huishoudleden, zoals arbeidsmarktpositie, bedrijf en beroep, wordt echter gekozen voor de situatie die het grootste deel van het onderzoeksjaar (dus langer dan 6 maanden) bestond.

### **Vragenlijst Periodieke Uitgaven**

Periodieke uitgaven zijn regelmatig terugkerende uitgaven voor goederen, diensten of verplichtingen, ook wel vaste lasten genoemd (denk aan: woonlasten, abonnementen, verzekeringen, scholings- en opleidingskosten, bijdragen en contributies aan maatschappelijke verenigingen en afbetalingen).

Uit ervaring is bekend dat in de huishoudboekjes veel van dergelijke uitgaven vergeten zouden worden (ze worden vaak automatisch van bank of giro afgeschreven), daarom worden deze uitgaven in een aparte vragenlijst gemeten. De vragenlijst Periodieke Uitgaven bevat een groot aantal voorgecodeerde periodieke uitgaven. Van elke uitgave wordt het bedrag en de periode waarop deze betrekking heeft genoteerd.

De periodieke uitgaven hoeven niet in de huishoudboekjes opgeschreven te worden. Door deze regelmatig terugkerende uitgaven slechts éénmaal aan de huishoudens te vragen, is de werkdruk voor de huishoudens lager.

Bij de start van het onderzoek wordt aan het huishouden een lijst met periodieke uitgaven gegeven. Het huishouden kan zien welke uitgaven niet in de huishoudboekjes genoteerd hoeven te worden en het huishouden wordt geattendeerd op de gegevens die op een later tijdstip wél gevraagd worden.

#### **Wijzigingen vragenlijst Periodieke Uitgaven 2000 ten opzichte van 1999**

De lay-out van de vragenlijst Periodieke Uitgaven is geheel veranderd. Doel was het invullen van de vragenlijst door de huishoudens zelf, zonder hulp van de interviewer, makkelijker te maken.

Ook de nummering van de vragen is aangepast, om de doorverwijzing naar volgende onderwerpen te vergemakkelijken. De onderwerpen hebben een letter, daarbinnen zijn de vragen genummerd.

- a algemeen
- b huur
- c onderhuur
- d eigendom
- e eerste / enige hypotheek
- f tweede hypotheek
- g gratis wonen
- h overige woonkosten
- i telefoonkosten
- j belastingen
- k 2<sup>e</sup> woonverblijf
- l stalling
- m volkstuin
- n auto
- o motor
- p abonnementen
- q verenigingen
- r onderwijs
- s kinderopvang en hulp in huishouding
- t pakketverzekering
- u ziektekostenverzekering
- v overige verzekeringen
- w financiële verplichtingen
- x betalingsverkeer
- y overige periodieke uitgaven.

Er zijn verder geen wijzigingen aangebracht in de vragenlijst.

De vragenlijst zelf wordt bij de start van de intensieve schrijfperiode door de interviewer aan het huishouden overhandigd. De interviewer legt de bedoeling van de vragenlijst aan het huishouden uit en gaat eventueel samen met het huishouden na welke vragen door het huishouden ingevuld moeten worden. Het is de bedoeling dat het huishouden gedurende de schrijfperiode de vragenlijst zelf invult. Dan bestaat de gelegenheid de betreffende rekeningen en afschriften op te zoeken. Na afloop van de schrijfperiode controleert de interviewer of de vragenlijst volledig is ingevuld en helpt bij eventuele problemen. De interviewer neemt de vragenlijst daarna mee en stuurt deze samen met het Huishoudboekje 2 naar het CBS.

#### **Vragenlijst Meterstanden**

De meterstanden zijn driemaal opgenomen: in december 1999, juli 2000 en januari 2001.

Bij vervanging van meters en bij verhuizing worden de eindstand van de oude meters en de beginstand van de nieuwe meters en de datum van de wijziging door het huishouden

genoteerd. Hiertoe is in de handleiding voor het huishouden een aantal kaarten opgenomen, waarop de standen van de diverse meters genoteerd kunnen worden. De interviewer neemt deze gegevens bij de reguliere opname van de meterstanden in december, juli en januari over in de vragenlijst op de draagbare computer. Uitgaande van de opgenomen meterstanden worden met behulp van tariefgegevens en graaddagen (zie paragraaf 5.3) de jaarlijkse bestedingen per huishouden berekend.

### **Vragenlijst Inkomen**

Na afloop van het onderzoeksjaar wordt een uitgebreide vragenlijst Inkomen bij de huishoudens achtergelaten (in januari 2001). Deze wordt door het huishouden ingevuld zodra een jaaropgave van het inkomen of van de uitkering is ontvangen.

Het is de bedoeling dat het huishouden de ingevulde vragenlijst zelf in een retourenveloppe naar het CBS stuurt. Indien nodig, ontvangen de huishoudens rond april een herinneringsbrief. Indien het huishouden de vragenlijst niet naar het CBS opstuurt, wordt het huishouden nog eens schriftelijk benaderd en kan de interviewer de vragenlijst ophalen en eventueel helpen bij het invullen. Er wordt veel moeite gedaan deze laatste, belangrijke gegevens van alle huishoudens te ontvangen.

Voor elk lid van het huishouden met een eigen inkomen is een apart formulier opgenomen.

### **3.3 Intensievere instructie en begeleiding interviewers**

Om de kwaliteit van het Budgetonderzoek 2000 te verbeteren is een aantal maatregelen genomen: extra begeleiding en instructies van interviewers door het CBS, extra communicatie met en informatie van interviewers, betere controle van de voortgang en de kwaliteit van het onderzoek en betere terugkoppeling van deze bevindingen naar de interviewers met – indien nodig - extra begeleiding en instructie.

Bij de werving werden 415 interviewers ingezet. Alle 360 CAP-interviewers zijn één dag mondeling geïnstrueerd. De 55 CATI-interviewers kregen in eerste instantie een mondelinge instructie van drie uur en na een aantal belondes nog een aanvullende instructie.

Alle 301 interviewers die bij het Budgetonderzoek werden ingeschakeld, hebben in de maanden november / december 1999 een mondelinge instructie van één dag bijgewoond. Deze instructies werden gegeven door de enquêtebegeleiders in aanwezigheid van medewerkers die inhoudelijk goed op de hoogte zijn van het Budgetonderzoek.

In de periode van eind maart tot half april 2000 kregen de 60 interviewers die voor het eerst voor het Budgetonderzoek werkten nog een instructie van één dag. De ervaren interviewers werden een halve dag geïnstrueerd. Deze instructies werden alleen door de enquêtebegeleiders verzorgd en hadden een aanvullend en evaluerend karakter.

Via het blad INFORMAIL worden de interviewers van het CBS regelmatig van allerlei ontwikkelingen op de hoogte gehouden. Er werd speciaal aandacht geschonken aan het Budgetonderzoek en aan de extra inspanningen die voor 2000 werden verricht.

Voor het Budgetonderzoek 2000 werden voor het eerst nieuwsbrieven samengesteld waarmee het CBS de interviewers en huishoudens informeert over verschillende aspecten van het Budgetonderzoek. Het doel van de nieuwsbrieven is daarnaast de interviewers en de deelnemende huishoudens te motiveren.

Nieuwsbrief Budgetonderzoek 2000 nummer 1 werd in december 1999 door de interviewer aan het huishouden uitgereikt. Hierin werd aandacht besteed aan:

- Het huishoudboekje 1 waarin de huishoudens per 1 januari 2000 hun grotere uitgaven moeten noteren. Aangestipt wordt dat huishoudens gemiddeld 8 uitgaven per week noteren, maar dat dit aantal afhangt van bijvoorbeeld de omvang van het huishouden en de hoogte van het inkomen van het huishouden.
- Er wordt uitgelegd hoe het kan dat 10 dagen lang álle uitgaven noteren toch voldoende is om een goed beeld te krijgen van de uitgaven van huishoudens.
- Er wordt melding gemaakt van (kleine) attenties die het huishouden gedurende het jaar zal krijgen.
- Ook wordt toegezegd dat het huishouden een overzicht ontvangt van de vaste lasten die het huishouden gedurende het jaar heeft.
- Er wordt een planning gegeven van de deelname aan het Budgetonderzoek: start in december 1999 tot en met het invullen en insturen van de inkomensvragenlijst in het begin van 2001.
- Er worden krantenknipsels getoond met onderwerpen die afkomstig zijn uit het Budgetonderzoek of te maken hebben met bestedingen van huishoudens.
- Er worden foto's getoond van een interview (foto's van een interview?) en van de medewerkers aan het Budgetonderzoek bij het CBS

In maart 2000 hebben de deelnemende huishoudens vanuit het CBS de brochure "Het jaar 1999 in cijfers en een terugblik in de eeuw" ontvangen.

In maart 2000 werd een Nieuwsbrief Special voor de interviewers gemaakt met aandacht voor:

- voortgang verbeteracties: nieuwsbrieven, begeleidingsverslagen, vermindering onderrapportage, uitval, extra bezoeken of telefonische contacten
- extra cadeau tijdens eerste kwartaalbezoek
- evaluatiedagen in maart / april 2000
- foutjes in veldwerkdocumenten
- vragenlijst meterstanden
- meest gestelde vragen.

Het CBS geeft maandelijks het tijdschrift "INDEX: feiten en cijfers over onze samenleving" uit. Het maartnummer van 2000 was grotendeels gewijd aan informatie en cijfers over het Budgetonderzoek. Zowel de interviewers als de deelnemende huishoudens ontvingen een exemplaar van dit blad. De interviewers hebben dit tijdschrift bij het eerste kwartaalbezoek aan de huishoudens gegeven. Hierin staan:

- een column van Flip de Kam,
- een bijdrage van het NIBUD (dat gebruik maakt van gegevens van het Budgetonderzoek),
- bestedingen aan energie,
- bestedingen naar levensfase,
- ontwikkeling van verbruikspatronen 1935-1997.

Nieuwsbrief Budgetonderzoek 2000 nummer 2 gaat over:

- Ik vergeet wel eens iets te noteren! Er wordt benadrukt dat zorgvuldig invullen heel belangrijk is voor de kwaliteit van de uitkomsten van het Budgetonderzoek.
- Periodieke Uitgaven
- De CBS-Helpdesk wordt voorgesteld met een foto en er wordt melding gemaakt van de vragen die daar zoal terechtkomen over het Budgetonderzoek.
- Er wordt aangegeven dat men CBS cijfers kan krijgen via internet of via de CBS-infoservice.
- Er wordt een foto getoond van een bewerkster van het Budgetonderzoek bezig met het intypen van gegevens in de computer.

Nieuwsbrief Budgetonderzoek 2000 nummer 3 verschijnt in september 2000 en daarin staat:

- Een uitgebreid interview met een deelnemend huishouden.
- Tips bij problemen of onduidelijkheden: bel de interviewer of de helpdesk, noteer vragen en problemen voor het volgend bezoek van de interviewer, bewaar kassabonnen, nota's en rekeningoverzichten.
- Er worden enige resultaten uit het Budgetonderzoek gepresenteerd: "Kosten voor mobiliteit zijn fors gestegen" en "Uit eten is in".

### **3.4 Begeleiding huishoudens**

Ook de begeleiding van de deelnemende huishoudens door zowel de interviewers als vanuit het CBS is voor het Budgetonderzoek 2000 geïntensiveerd.

Voor het eerst kregen geselecteerde huishoudens een presentje ter waarde van € 4,54 (fl. 10,00; een fotocollection calculator) vóór de aanvang van het onderzoek.

Tussen de werving en de start van het onderzoek kregen zowel de geselecteerde huishoudens als de niet geselecteerde huishoudens een brief.

Over het Budgetonderzoek 2000 is een aantal nieuwsbrieven gemaakt om de deelnemende huishoudens te informeren en te motiveren. De inhoud van deze nieuwsbrieven is in de vorige paragraaf uitgebreid toegelicht.

De deelnemende huishoudens worden intensief begeleid door interviewers. Een aantal bezoeken vindt voor alle huishoudens tegelijk plaats, terwijl de overige bezoeken samenvallen met de intensieve schrijfperiode die voor de deelnemende huishoudens in een verschillend deel van het jaar valt. In een aantal gevallen zal een bezoek in verband met de intensieve schrijfperiode samenvallen met een ander bezoek en daarom gecombineerd afgelegd worden (dit is het geval bij 13 van de 48 perioden). Huishoudens, die voor het eerst aan het Budgetonderzoek meedoen, kunnen zo nodig een keer extra bezocht worden. Op deze wijze wordt elk huishouden 8 of 9 keer bezocht door een interviewer. In 2000 mogen de interviewers gemiddeld 1,5 extra bezoek brengen. De interviewer bepaalt zelf welke huishoudens extra begeleiding nodig hebben en welke niet. Ook nemen de interviewers in 2000 gedurende het jaar vier maal telefonisch contact op met de huishoudens. Op deze wijze wordt de begeleiding van de huishoudens geïntensiveerd en de motivatie van de huishoudens op peil gehouden.

Het eerste bezoek vindt plaats in de laatste twee weken van de maand december voorafgaand aan het onderzoeksjaar. Tijdens dit beginbezoek wordt de vragenlijst Algemene Gegevens ingevuld, worden de meterstanden opgenomen en krijgen de huishoudens uitleg over wat van hen wordt verwacht.

Om na te gaan of het invullen van het Huishoudboekje 1 goed verloopt, vindt er in de tweede helft van januari een tweede bezoek plaats. Op deze manier worden problemen en fouten snel onderkend en opgelost.

Vervolgens worden alle huishoudens aan het einde van elk kwartaal bezocht, waarbij Huishoudboekje 1 wordt ingenomen en gecontroleerd, en nieuwe huishoudboekjes en (indien nodig) vakantieboekjes worden uitgereikt. Tijdens het tweede en vierde kwartaalbezoek worden nogmaals de meterstanden opgenomen. Bij het vierde kwartaalbezoek wordt met de vragenlijst Retro gevraagd naar wijzigingen in de samenstelling van het huishouden, in de werkkring van leden van de huishoudkern en naar verhuizingen. De vragenlijst Inkomen wordt gedeeltelijk ingevuld tijdens het vierde

kwartaalbezoek. De resterende gegevens hiervan worden door het huishouden opgezocht; de ingevulde vragenlijst stuurt het huishouden daarna zelf terug naar het CBS. Bij problemen bezoekt de interviewer het huishouden nogmaals om met het invullen van de vragenlijst Inkomen te helpen. Bij elk kwartaalbezoek informeert de interviewer naar veranderingen die sinds haar vorige bezoek zijn opgetreden in de samenstelling van het huishouden, de woonsituatie en de werkkring van (de leden van) de huishoudkern. Deze informatie wordt op de achterkant van de Huishoudboekjes genoteerd.

Voor de intensieve schrijfperiode, de kwart maand waarin de huishoudens alle uitgaven noteren, zijn drie huisbezoeken nodig. Vóór het begin van de schrijfperiode krijgen de huishoudens een nadere uitleg over Huishoudboekje 2 en over de vragenlijst Periodieke Uitgaven. Enkele dagen na het begin van de schrijfperiode worden de huishoudens nogmaals bezocht om vast te kunnen stellen of alles juist genoteerd wordt. Na afloop van de schrijfperiode worden de enquêtedocumenten ingenomen en gecontroleerd op volledigheid.

De interviewer dient na afloop van de intensieve schrijfperiode het Huishoudboekje 2 en de vragenlijst Periodieke Uitgaven in aanwezigheid van het huishouden te controleren op volledige invulling. Wanneer in Huishoudboekje 2 op een dag geen uitgaven zijn genoteerd, moet gevraagd worden of dat juist is of dat het huishouden vergeten is de uitgaven te noteren. Is men vergeten uitgaven te noteren, dan probeert de interviewer te achterhalen welke uitgaven dat geweest zijn en worden deze alsnog genoteerd. Hiervan kan de interviewer melding maken op de achterkant van het boekje.

Van de uitgaven die het huishouden genoteerd heeft, dient de interviewer te controleren of de gehele regel ingevuld is (datum, omschrijving uitgave, hoeveelheid, prijs, winkeltype en eventueel termijnbetaling). Daarnaast kijkt de interviewer of de omschrijving voldoende gedetailleerd is om typering van de uitgave mogelijk te maken.

In 2000 zijn nieuwe begeleidingsverslagen geïntroduceerd. Na elk contact tussen de interviewer en het huishouden (een bezoek of een telefoontje), vult de interviewer het verslag in. Zowel de voortgang als de kwaliteit zouden op deze wijze gemonitord worden. Vanuit het CBS werd gereageerd op opmerkingen en vragen uit de begeleidingsverslagen. Er werd contact opgenomen met individuele interviewers en de belangrijkste punten werden opgenomen in de nieuwsbrieven zodat zowel de interviewers als de deelnemende huishoudens ingelicht werden.

Deze begeleidingsverslagen bleken echter relatief veel extra werk op te leveren voor de interviewers en relatief weinig aanvullende informatie te verstrekken. Daarom is na enkele maanden gestopt met deze begeleidingsverslagen.

Per huishouden mocht de interviewer in het verleden voor €34,03 (fl. 75,00) aan kleine attenties besteden. Deze kleine attenties werden verspreid over het jaar aan het huishouden aangeboden. In 2000 is dit bedrag verhoogd naar €45,38 (fl. 100,00) per huishouden. Na afloop van de schrijfperiode en het eindbezoek wordt een cadeaubon van €11,34 (fl. 25,00) door de interviewer overhandigd. Als beloning voor het noteren van uitgaven tijdens het eerste kwartaal en als motivatie om door te gaan wordt in 2000 ook bij het eerste kwartaalbezoek een cadeaubon van €11,34 (fl. 25,00) gegeven. Het resterende bedrag kan de interviewer gedurende het onderzoeksjaar naar eigen inzicht besteden aan kleine attenties.

Nieuw zijn de telefonische contacten tussen de interviewers en de huishoudens. Deze zijn bedoeld om de huishoudens te motiveren, te stimuleren en te adviseren.

Begin januari wordt voor de eerste keer naar de huishoudens gebeld om het huishouden eraan te herinneren dat op 1 januari het Budgetonderzoek begonnen is en om te vragen of er problemen zijn bij het noteren van de uitgaven sindsdien. Wanneer de interviewer de indruk heeft dat er problemen zijn, spreekt de interviewer een extra bezoek af.



Midden in elk kwartaal, ongeveer vier weken na het kwartaalbezoek, neemt de interviewer opnieuw telefonisch contact op met het huishouden om problemen op te sporen en oplossingen aan te dragen, maar vooral om het huishouden te motiveren. Ook tijdens de intensieve schrijfperiode is een extra bezoek gepland.

## 4      **Bewerking**

De ingevulde vragenlijsten en dagboekjes worden interactief ingevoerd, dat wil zeggen dat er tijdens de invoer van de data tegelijk controles en correcties plaatsvinden. De invoerprogramma's zijn gemaakt met behulp van BLAISE, een door het CBS ontwikkeld pakket voor computergestuurde data-invoer en databewerking.

Voor elke vragenlijst en voor elk dagboekje is er een apart invoerprogramma. De verschillende invoerprogramma's zijn onderling gekoppeld. Zo wordt informatie uit de vragenlijst Algemene Gegevens tijdens de invoer van andere vragenlijsten getoond als achtergrondinformatie voor controle en correctie, en worden er tijdens de invoer controles uitgevoerd tussen de gegevens uit verschillende vragenlijsten.

Tevens wordt bij de bewerking gebruik gemaakt van externe bestanden voor de codering en de controles. Zo wordt bij het typeren van artikelen of diensten gebruik gemaakt van het artikelbestand en van codeerbestanden.

Doordat het Budgetonderzoek een groot aantal verschillende documenten kent, is het niet mogelijk alle wenselijke controles tussen de vragenlijsten direct tijdens de invoer van de diverse documenten te laten uitvoeren. Bovendien is het niet zinvol alles tijdens de invoer te controleren. Verder zijn tijdens de invoer niet alle documenten van elk huishouden beschikbaar. Het is zodoende noodzakelijk om na afloop van de invoer van alle documenten van een onderzoeksjaar controles en correcties uit te voeren.

In de volgende paragrafen worden de belangrijkste bewerkingen en controles beschreven. In Bijlage 1 worden de verschillende stappen en bestanden schematisch weergegeven.

### **4.1      Invoer en controle/correctie van de afzonderlijke documenten**

Elk dagboekje en elke vragenlijst heeft een eigen invoerprogramma en een eigen bewerkingsinstructie. Tijdens of direct na de invoer worden de data automatisch gecontroleerd en komen diverse afleidingen beschikbaar.

Bij vragenlijsten met grotendeels gesloten vragen (dat zijn vragen met een beperkt aantal antwoordmogelijkheden) worden drie soorten controles onderscheiden:

- Waardecontroles:  
gegevens moeten binnen een bepaalde marge vallen;
- Relatiecontroles:  
de combinatie van waarden op verschillende variabelen moet juist zijn;
- Route- of compleetheidcontroles:  
zijn de vragen die beantwoord moeten worden, ook werkelijk beantwoord.

Verschijnt er na controle een foutmelding, dan wordt er direct gecorrigeerd op basis van de bewerkingsinstructie.

Bij de dagboekjes ligt de nadruk op het typeren van de uitgaven en ontvangsten aan de hand van de omschrijving door de respondent, en op het controleren van de samenhang tussen het artikel, de opgegeven hoeveelheid en het bedrag, de zogenaamde prijsgrenscontrole (zie kaders).

Na afloop van elk kwartaal wordt gecontroleerd of van ieder huishouden alle documenten binnen zijn. Indien dit niet het geval is en deze ook niet meer op korte termijn te achterhalen zijn, dan vallen de betreffende huishoudens voor dat kwartaal uit, maar blijven hun gegevens voor het gehele jaar bewaard. Wanneer van een huishouden een Huishoudboekje ontbreekt of de vragenlijst Periodieke Uitgaven, leidt dit vrijwel zeker tot definitieve uitval. (Welke documenten leiden dan niet tot uitval?)

### Typeren van artikelen en diensten

De mogelijkheid bestaat om een artikel of dienst te typeren met behulp van:

- *Systematische methode.* Bij de systematische methode is het mogelijk de typeercode computergestuurd met behulp van menu's te selecteren. De hierbij gebruikte functionele indeling wordt bij de publicatie van bestedingen gebruikt. Deze indeling bevat de volgende hoofdgroepen: Voeding, Woning, Kleding en schoeisel, Hygiëne en geneeskundige verzorging, en Ontwikkeling, ontspanning en verkeer.
- *Woordherkenningsmethode.* Bij de woordherkenningsmethode wordt aan de hand van een ingetoetste tekst automatisch de bijbehorende typeercode gezocht in een alfabetische lijst van omschrijvingen.
- Een combinatie van bovengenoemde methodes.

De artikelen en diensten worden tijdens de invoer voorzien van typeercodes. Aan het typeerbestand zijn de artikelnummers gekoppeld. In het postenbestand komen alleen de artikelnummers voor. Deze artikelnummers kunnen, al naar gelang het doel, op verschillende manieren ingeteld worden in zogenaamde publicatieschema's.

Het Budgetonderzoek kent, naast het publicatieschema voor het Budgetonderzoek zelf, publicatieschema's voor klanten, zoals Nationale rekeningen, Sociaal-economische Rekeningen en Eurostat, en voor onderwerpen, zoals BTW.

### Prijsgrenscontrole

Op de bedragen worden prijsgrenscontroles uitgevoerd, dit zijn controles op de samenhang tussen het artikel, de opgegeven hoeveelheid en het bedrag. Er zijn twee soorten prijsgrenscontroles.

1. De eerste soort helpt bij het controleren of de artikeltypering, prijs en hoeveelheid correct zijn overgenomen uit de huishoudboekjes. Deze prijsgrenscontrole wordt per dagboekje uitgevoerd en, als er een foutmelding komt, meteen opgelost (dat wil zeggen: de ingevoerde gegevens worden bevestigd of veranderd).
2. Bij de andere soort prijsgrenscontroles wordt aan de hand van overschrijdingen gecontroleerd of de door het huishouden opgegeven uitgave plausibel is. Deze prijsgrenscontrole wordt niet direct tijdens de invoer uitgevoerd, maar wanneer alle dagboekjes van een kwartaal zijn ingevoerd.

Ook is het mogelijk om met behulp van hetzelfde bestand met gemiddelde prijs en standaardafwijking per standaardhoeveelheid van een artikel, ontbrekende gegevens te imputeren. Dit gebeurt tijdens de invoer van de afzonderlijke artikelen of posten.

Ontbreekt het bedrag, maar is de hoeveelheid ingevuld, dan wordt de gemiddelde prijs per standaardhoeveelheid behorende bij die typeercode vermenigvuldigd met het quotiënt van de opgegeven hoeveelheid en de standaardhoeveelheid.

Ontbreekt de hoeveelheid, maar is het bedrag ingevuld, dan wordt eerst gekeken of uit de beschrijving niet duidelijk is om welke hoeveelheid het gaat (bij winterjas gaat het duidelijk om één jas). Wanneer niet uit de beschrijving duidelijk is om welke hoeveelheid het gaat, dan dient de standaardhoeveelheid vermenigvuldigd te worden met het quotiënt van het opgegeven bedrag en de gemiddelde prijs per standaardhoeveelheid.

Is zowel het bedrag als de hoeveelheid onbekend en ook niet met behulp van de omschrijving te achterhalen, dan wordt voor die post de standaardhoeveelheid en de gemiddelde prijs per standaardhoeveelheid ingevoerd.

Voor het bewerken van de vragenlijst Meterstanden worden de tarieven verzameld van gas, water en elektriciteit in de gemeenten die in de steekproef voorkomen. Ook worden de graaddagen van alle maanden van het onderzoeksjaar en van december voorafgaand aan en januari volgend op het onderzoeksjaar opgevraagd. Tezamen met de opgave van de meterstanden wordt op deze wijze het totale jaarverbruik voor gas, water en elektriciteit per huishouden met een eigen meter voor deze energiebronnen berekend. Wanneer uitgaven aan energie via een abonnement worden betaald, wordt het bedrag

berekend aan de hand van de kenmerken van het huishouden en/of de woning en de geldende tarieven per gemeente.

## 4.2 Controle en correctie van uitgavencategorieën

Naast automatische controles op afzonderlijke posten worden ook plausibiliteitscontroles uitgevoerd op geaggregeerd niveau.

Er worden overzichten gemaakt van resultaten per artikel, zoals gemiddelde prijs, gemiddelde hoeveelheid en dergelijke. Met behulp van deze overzichten kunnen eventuele systematische fouten vroegtijdig worden opgespoord en gecorrigeerd.

Bepaalde artikelen of artikelgroepen worden gecontroleerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om beleggen en sparen, kosten bij aankoop van een woning, verbouwingsuitgaven, aan- en verkopen van auto's, dure voeding, medische uitgaven en terugbetalingen, woonkosten (rente en aflossing van hypotheek, huur en bijkomende kosten), koopsompolissen en levensverzekeringen, en overige belastingen.

Alle verkochte posten en alle terugbetalingen worden gecontroleerd (op hoeveelheid en juiste codering). Bijvoorbeeld: iemand die na schade zijn auto laat repareren, vermeldt de uitgave bij reparatie auto; de uitbetaling door de verzekeringsmaatschappij wordt genoteerd als retour autoverzekering. De retourpost moet, als het mogelijk is, gekoppeld worden aan de betaling, dus ook als autoreparatie gecodeerd worden.

Onvolledig omschreven posten worden tijdens de bewerking ingevoerd als uitgaven-zonder-nadere-aanduiding (afgekort: ZNA; bijvoorbeeld: brood zna, voeding zna, uitgaven zna). Tijdens de invoer kosten deze posten relatief weinig tijd. Achteraf worden deze posten gecontroleerd en eventueel beter ingedeeld.

Nadat de fase van invoering en eerste correcties is afgesloten, zijn er kwartaal(posten)bestanden en een huishoudenbestand beschikbaar.

Het Budgetonderzoek is een complex onderzoek door het grote aantal verschillende vragenlijsten en dagboekjes. Daardoor is het noodzakelijk na afloop van de invoer en de controle en correctie van de afzonderlijke documenten, een groot aantal controles tussen deze documenten te leggen.

Als bijvoorbeeld uit de vragenlijst Algemene Gegevens blijkt dat een huishouden een auto bezit, dan zullen in de vragenlijst Periodieke Uitgaven uitgaven aan wegenbelasting en aan autoverzekering moeten voorkomen en in de huishoudboekjes uitgaven aan brandstof voor de auto.

Een ander voorbeeld betreft uitgaven aan gas, water en elektriciteit. Wanneer een huishouden in de vragenlijst Meterstanden aangeeft géén eigen meter te hebben, dan wordt in de vragenlijst Meterstanden vervolgens gevraagd hoe het huishouden deze uitgaven betaalt (bijvoorbeeld via de huur of een abonnement) en dan wordt achteraf gecontroleerd of voor deze energiebron(nen) uitgaven voorkomen in de vragenlijst Periodieke Uitgaven.

Dit soort controles over de documenten heen wordt na afronding van de invoer uitgevoerd. Opgespoorde onwaarschijnlijkheden worden in het basismateriaal gecontroleerd en waar nodig gecorrigeerd.

In het postenbestand worden ook nog wijzigingen aangebracht met behulp van correctieschema's. Hierin wordt per post aangegeven of een uitgave al op jaarbasis is waargenomen of dat de post op jaarbasis gebracht moet worden (op de in paragraaf 4.4 beschreven wijze). Daarnaast vinden er andere soorten wijzigingen plaats, zoals het samenvoegen van posten, het splitsen van posten, het negatief maken van geldbedragen, het wijzigen van winkletype en artikelnummer.

### 4.3 Inschatten van ontbrekende gegevens

Een volgende bewerking is het imputeren van ontbrekende gegevens. De manier waarop een raming gemaakt wordt voor een ontbrekend gegeven, hangt af van het soort gegeven.

Ontbrekende energiegegevens worden geïmputeerd op basis van gegevens over het verbruik van vergelijkbare huishoudens uit het Budgetonderzoek 2000 tezamen met de tarieven van de plaatselijke energieleveranciers en de graaddagen.

Ontbrekende inkomensgegevens worden ingeschat met een regressiemodel, waarin naast achtergrondkenmerken van de huishoudens ook bestedingen opgenomen zijn.

De huurwaarde van woningen van eigenaars wordt, eveneens met een regressiemodel, ingeschat.

#### Nieuwe ramingmethode economische huurwaarde in Budgetonderzoek 2000

In het Budgetonderzoek 2000 is de ramingmethode van de economische huurwaarde gewijzigd.

Voor de bepaling van de bruto en netto economische huurwaarde wordt in het Budgetonderzoek 2000 aangesloten op de Nationale rekeningen (NR) van het CBS. Deze rekeningen zijn met ingang van 1995 gereviseerd<sup>2</sup>. Bij de revisie van de Nationale rekeningen is de raming van de bruto en netto economische huurwaarde gewijzigd naar aanleiding van richtlijnen van de Europese Commissie.

De *bruto economische huurwaarde* wordt nu bepaald door uit te gaan van de huur van een vergelijkbare huurwoning. Vergelijkbaarheid heeft dan betrekking op de volgende woningkenmerken:

- bouwjaar,
- aantal vertrekken,
- woningtype,
- regio,
- oppervlakte woonkamer,
- oppervlakte keuken en
- de aanwezigheid van voorzieningen in de woning, zoals bad, cv, garage.

In 1990 en 1995 werd voor de bepaling van de bruto economische huurwaarde van de eigen woning in het Budgetonderzoek gebruik gemaakt van taxatie van deze woningen door makelaars. De makelaars bepaalden de huur die de eigen woning bij verhuur zou kunnen opbrengen. In de daaropvolgende jaren werd een ramingmethode (gebaseerd op de verhouding tussen de getaxeerde waarde en woningkenmerken uit het basisjaar) gebruikt om de bruto huurwaarde van de eigen woning te bepalen. De uitkomsten van deze ramingmethode werden gecorrigeerd met een factor, zodat de ontwikkeling van de huurwaarden in het Budgetonderzoek gelijk loopt met de stijging van de huren volgens de consumentenprijsindexcijfers.

De *netto economische huurwaarde* is de bruto economische huurwaarde verminderd met de zakelijke lasten (opstalverzekering, eigenaarsdeel onroerend zaak belasting, omslagheffing waterschappen), groot onderhoud en afschrijving.

Toepassing van de nieuwe ramingmethode op het Budgetonderzoek 2000 levert een lagere bruto economische huurwaarde op dan bij gebruik van de makelaarstaxaties.

Het gemiddelde over alle huishoudens bedraagt volgens de nieuwe methode € 2.572 (fl. 5.667) en € 2.891 (fl. 6.371) volgens de makelaarsmethode. De gemiddelde bedragen voor eigenaar-bewoners zijn respectievelijk € 4.960 (fl. 10.930) en € 5.570 (fl. 12.275).

Ook de berekening van bruto naar netto economische huurwaarde levert volgens de nieuwe ramingmethode lagere uitkomsten op dan volgens de makelaarsmethode. Het

---

<sup>2</sup> Nationale rekeningen, Revisiepublicatie, Beschrijving en uitkomsten van de ESR 1995 revisie, 1999.

gemiddelde voor alle huishoudens bedraagt volgens de nieuwe methode € 1.055 (fl. 2.324) en €1.777 (fl. 3.917) volgens de makelaarsmethode. De gemiddelde bedragen voor eigenaar-bewoners zijn respectievelijk € 2.030 (fl. 4.474) en € 3.430 (fl. 7.559).

In het standaardmicrobestand zijn cijfers opgenomen volgens de nieuwe ramingmethode (NR-methode) en volgens de makelaarsmethode (BO-methode), deze variabelen worden in schema 3 weergegeven.

### Schema 3

#### Overzicht variabelen volgens NR en BO ramingmethode huurwaarde

	NR methode	BO methode
Achtergrondvariabelen		
netto economische huurwaarde	h260nr	h260bo
totaal besteedbaar inkomen	h273nr	h273bo
Bestedingsvariabelen		
totaal bestedingen	v1nr	v1bo
Woning	v22nr	v22bo
huur, onderhoud woning en tuin	v220nr	v220bo
huur en huurwaarde	v2200nr	v2200bo
bruto economische huurwaarde	v220020n	v220020b

Lokale heffingen zoals reinigingsrecht, rioolrecht, zuiveringsheffing, ingezetenenheffing, onroerende zaakbelasting (voorheen onroerend goedbelasting) en waterschapslasten worden door de huishoudens slecht opgegeven. Verschillen in benamingen, wijze en periode van betaling voor deze heffingen leiden bij de huishoudens tot onduidelijkheid, met als gevolg dat de bedragen die de huishoudens opgeven niet overeenstemmen met de werkelijk betaalde bedragen.

Voor reinigingsrecht, rioolrecht en zuiveringsheffing worden daarom de bedragen ingeschat op grond van de geldende tarieven per heffingsinstantie gekoppeld aan achtergrondkenmerken van de huishoudens (zoals eigendomsverhouding van de woning en huishoudomvang).

Ingezetenenheffing, onroerende zaakbelasting en waterschapslasten worden zoveel mogelijk gaafgemaakt op basis van door de huishoudens verstrekte informatie gecombineerd met gegevens over de tarieven en heffingsgrondslagen.

De door de huishoudens opgegeven bedragen worden opgenomen in de aanvullende gegevens, de geïmputeerde waarden worden in de bestedingen opgenomen.

#### 4.4 Op jaarbasis brengen van de bestedingen

Zoals eerder gesteld is, worden niet alle bestedingen het gehele jaar door waargenomen om de deelnemende huishoudens niet te zwaar te belasten. Producten met een hoge aankoopfrequentie (de dagelijkse boodschappen) worden over een korte periode (de intensieve schrijfperiode) gemeten met het Huishoudboekje 2. Minder frequente uitgaven worden met Huishoudboekje 1 gedurende de rest van het jaar (uitgezonderd de vakanties van het huishouden) waargenomen.

Om toch per categorie van huishoudens een budgetpatroon op jaarbasis te krijgen, worden de bestedingen op jaarbasis gebracht.

Hiervoor worden de waargenomen uitgaven in drie categorieën verdeeld:

##### 1 *Periodieke uitgaven, afkomstig uit de gelijknamige vragenlijst*

De periodieke uitgaven zijn waargenomen op basis van de betaalperiode.

Deze uitgaven worden op jaarbasis gebracht door vermenigvuldiging met de factor

$360 / d_p$

waarbij:  $d_p$  = het aantal dagen waarop de betaling betrekking heeft.

Een maand is op 30 dagen en een jaar op 360 dagen gestandaardiseerd.

2 *Uitgaven in de intensieve schrijfperiode, afkomstig uit Huishoudboekje 2 en onder het grensbedrag*

Uit vergelijking van de resultaten van de intensieve schrijfperiode (Huishoudboekje 2) en de jaarschrijving (Huishoudboekje 1) is bekend dat in de intensieve schrijfperiode relatief meer uitgaven worden genoteerd dan in de jaarschrijving. Hierbij is sprake van een relatie tussen de hoogte van de uitgaven en de mate van onderrapportage. Hoe lager de uitgaven, hoe groter de onderrapportage in de jaarschrijving.

Per onderzoeksjaar wordt vastgesteld vanaf welk bedrag de uitgaven uit Huishoudboekje 1 in de resultaten worden meegenomen. Dit is het zogenaamde grensbedrag. Hiertoe worden de resultaten van de intensieve schrijfperiode en de jaarschrijving met elkaar vergeleken op steekproefniveau. Bij het vaststellen van het grensbedrag spelen de mate van onderrapportage gedurende de jaarschrijving en het aantal posten in de intensieve schrijfperiode een rol. Voor het Budgetonderzoek 2000 is het grensbedrag op €18,15 (fl. 40,00) vastgesteld. Posten onder de €18,15 (fl. 40,00) uit de intensieve schrijfperiode worden met behulp van een factor op jaarbasis gebracht en de posten uit de jaarschrijving beneden dit bedrag worden niet in de resultaten meegenomen.

De mate van onderrapportage in Huishoudboekje 1 hangt mede af van het bedrag waarboven huishoudens hun uitgaven moeten noteren. Bij het Budgetonderzoek 2000 is aan de huishoudens gevraagd om tijdens de jaarschrijving alle uitgaven van €15,88 (fl. 35,00) en meer in Huishoudboekje 1 te noteren. Uit ervaring is bekend dat de uitgaven net boven de €15,88 (fl. 35,00) uit de jaarschrijving sterk ondergerapporteerd worden, daarom worden alleen de posten van €18,15 (fl. 40,00) en meer op het CBS gecodeerd en ingevoerd. Bij het op jaarbasis brengen van de bestedingen wordt zodoende geen gebruik gemaakt van informatie van de door de huishoudens genoteerde posten tussen €15,88 (fl. 35,00) en €18,15 (fl. 40,00) uit Huishoudboekje 1.

De uitgaven onder het grensbedrag uit de schrijfperiode worden op jaarbasis gebracht door per huishouden een factor te berekenen die rekening houdt met de duur van de vakantie en met het aantal dagen van de intensieve schrijfperiode. Wanneer geen correctie voor afwezigheid tijdens de vakantie plaatsvindt, worden de uitgaven uit de schrijfperiode op jaarbasis overschat.

$$\text{De factor is } \frac{X - d_i}{d_j}$$

waarbij:  $X$  = aantal dagen in onderzoeksjaar  
 $d_i$  = gemiddeld aantal vakantiedagen per persoon van huishouden  $i$ ,

$$d_i = \frac{1}{n} \sum_{m=0}^k n_m * d_m$$

met  $n$  = aantal leden van het huishouden  
 $k$  = aantal vakanties waaraan één of meer leden van het huishouden deelnamen  
 $n_m$  = aantal huishoudleden dat meeding met de  $m$ -de vakantie,  $m=0,1,\dots,k$   
 $d_m$  = aantal dagen van de  $m$ -de vakantie,  $m=0,1,\dots,k$   
 en  $d_j$  = aantal dagen in schrijfperiode  $j$ .

Bij het op jaarbasis brengen van posten onder het grensbedrag van €18,15 (fl. 40,00) uit Huishoudboekje 2 bedraagt de vermenigvuldigingsfactor bij een intensieve schrijfperiode van een kwart maand gemiddeld 46,5.

3 *Alle uitgaven bóven het grensbedrag uit de Huishoudboekjes 1 en 2, en de uitgaven uit het Vakantieboekje*

Voor deze uitgaven is geen correctie nodig: deze uitgaven worden op jaarbasis waargenomen.

Met ingang van 1992 is de periode, waarin het Huishoudboekje 2 door de huishoudens wordt gebruikt, teruggebracht van een halve naar een kwart maand.

Om een aantal negatieve gevolgen (zoals de stijging van het aantal '0'-waarnemingen en van de standaardfout(en)) te verkleinen, is met ingang van 1992 het grensbedrag verlaagd van €22,69 (fl. 50,00) naar €18,15 (fl. 40,00). Hierdoor worden de posten tussen €18,15 (fl. 40,00) en €22,69 (fl. 50,00) uit Huishoudboekje 1 meegenomen in de resultaten. Van deze uitgaven is echter bekend dat ze in Huishoudboekje 1 ondergerapporteerd worden. Om te voorkomen dat de hoogte van de bestedingen beïnvloed wordt door het meenemen van deze extra (maar ondergerapporteerde) posten, wordt voor deze onderrapportage gecorrigeerd met een vermenigvuldigingsfactor.

Deze factor wordt voor een aantal uitgavengroepen als volgt berekend:

$$\text{factor} = \frac{\text{bedrag op jaarbasis gebrachte uitgaven tussen €18,15 en €22,69 uit Hhb 2}}{\text{bedrag op jaarbasis gebrachte uitgaven tussen €18,15 en €22,69 uit Hhb 1+2}}$$

Van de posten tussen €18,15 (fl. 40,00) en €22,69 (fl. 50,00) uit Huishoudboekje 1 worden zowel het bedrag als de hoeveelheid met deze factoren vermenigvuldigd.

Het niveau van de aldus verkregen bestedingen is gelijk aan het niveau dat bereikt zou zijn met de "oude" wijze van op jaarbasis brengen met een grensbedrag van €22,69 (fl. 50,00).

Om vervolgens per artikel de bestedingen op jaarbasis te berekenen worden respectievelijk de bedragen en hoeveelheden van de drie uitgavencategorieën bij elkaar opgeteld.

#### 4.5 Plausibiliteitcontrole

Tot slot worden nog controles uitgevoerd op de resultaten om niet-systematische fouten en onwaarschijnlijkheden op te sporen, met name door confrontatie met overeenkomstige cijfers uit voorgaande jaren en met cijfers uit andere bronnen. Zowel de ongewogen als de



gewogen cijfers worden op deze wijze gecontroleerd. Afhankelijk van de resultaten worden waar nodig correcties in het basismateriaal aangebracht.

Eén van de belangrijkste bronnen waarmee de uitkomsten van het Budgetonderzoek vergeleken kunnen worden, zijn de Nationale rekeningen. De resultaten van het Budgetonderzoek zijn echter niet zonder meer naast die van de Nationale rekeningen te leggen. Verschillen tussen beide bronnen zijn gedeeltelijk te verklaren uit:

- **Populatieverschillen**  
Het verbruik volgens het Budgetonderzoek heeft alleen betrekking op de uitgaven van in Nederland woonachtige huishoudens. De gezinsconsumptie uit de Nationale rekeningen bevat daarnaast ook nog uitgaven van personen in instellingen en tehuizen, van huishoudens zonder vaste woon- of verblijfplaats (de rijdende en varende bevolking), van bepaalde groepen Nederlanders in het buitenland (ambassadepersoneel, militairen en schepelingen) en van buitenlandse reizigers in Nederland.
- **Definitieverschillen**  
Het Budgetonderzoek en de Nationale rekeningen gebruiken niet op alle punten hetzelfde onderscheid tussen consumptieve en niet-consumptieve uitgaven. Hierdoor ontstaan definitieverschillen.

Deze verschillen zijn uitgebreid onderzocht voor de jaren 1988 tot en met 1991<sup>3</sup>.

Om vergelijking mogelijk te maken is het gemiddeld verbruik per huishouden volgens het Budgetonderzoek opgehoogd tot een landelijke cijfer. Als geen rekening gehouden wordt met (bekende) verschillen in populatie en definities, dan komen de bestedingen volgens het Budgetonderzoek voor 1988 en 1989 ongeveer 16% lager uit dan het consumptiecijfer van de Nationale rekeningen. Voor de jaren 1990 en 1991 bedraagt dit verschil rond 19%.

Bij een cijfermatige invulling van de bekende verschillen blijkt dat het verschil tussen de consumptiecijfers van het Budgetonderzoek en de consumptiecijfers van de Nationale rekeningen grotendeels verklaard kan worden. De populatieverschillen verklaren bijna 20% en definitieverschillen zo'n 60% van het oorspronkelijke verschil. Na correctie voor deze bekende verschillen resteert nog een verschil van ongeveer 1% voor de jaren 1988 en 1989 en ongeveer 3% voor de jaren 1990 en 1991. Dit resterende verschil is onder meer toe te schrijven aan:

- Het systematisch onderschatten van bestedingen aan bepaalde categorieën goederen en diensten in het Budgetonderzoek.  
Hierbij kan onder andere worden gedacht aan de categorieën horeca, vermaak, alcoholica en tabakswaaren. In de Nationale rekeningen worden de uitgaven aan dit soort producten herleid uit productie- en handelsgegevens.
- Het anders meten van bestedingen aan de gezondheidszorg in de Nationale rekeningen en in het Budgetonderzoek, en
- Het anders berekenen van de huurwaarde van eigenaarwoningen in de Nationale rekeningen en in het Budgetonderzoek.

---

<sup>3</sup> Buiten, G., 1993, De relatie tussen de gezinsconsumptie volgens de Nationale rekeningen en het verbruik volgens de Nationale rekeningen en het verbruik volgens het Budgetonderzoek over 1988 en 1989, artikel in: Supplement bij de Sociaal-economische maandstatistiek, 1993-5 (SDU/Uitgeverij, Den Haag).

Buiten G., 1994, De relatie tussen de gezinsconsumptie volgens de Nationale rekeningen en het verbruik volgens de Nationale rekeningen en het verbruik volgens het Budgetonderzoek over 1990 en 1991, artikel in: Supplement bij de Sociaal-economische maandstatistiek, 1994-6 (SDU/Uitgeverij, Den Haag).

De oorzaken van de stijging van het resterende, onverklaarde verschil van 1% voor 1988 en 1989 naar 3,5% zijn niet bekend.

De verschillen tussen het Budgetonderzoek en de Nationale rekeningen zijn naderhand nooit meer zo diepgaand vergeleken (met een cijfermatige invulling van de verschillen in populatie en definities). Wel worden elk jaar de uitkomsten van het Budgetonderzoek vergeleken met die van de Nationale rekeningen. De bestedingen uit het Budgetonderzoek bleven in de jaren ná 1991 iets lager dan die uit de Nationale rekeningen. De ontwikkeling van de bestedingen uit het Budgetonderzoek volgden die uit de Nationale rekeningen tot 1997.

#### 4.6 Correctie onderrapportage Budgetonderzoek 2000

Confrontatie van de cijfers van het Budgetonderzoek met de Nationale rekeningen over de periode 1988 tot en met 1997 laat zien dat de bestedingen volgens het Budgetonderzoek achterblijven bij de cijfers uit de Nationale rekeningen. In die jaren is er een verschil in de hoogte van de bestedingen, zoals in de vorige paragraaf is beschreven. In de cijfers voor het Budgetonderzoek 1997 wordt voor het eerst ook een verschil in de ontwikkeling van de bestedingen zichtbaar.

De hoogte van het inkomen en de bestedingen in het Budgetonderzoek en in de Nationale rekeningen kunnen met elkaar vergeleken worden door de cijfers uit het Budgetonderzoek weer te geven als percentage van de cijfers uit de Nationale rekeningen. Het percentage van het inkomen en van de bestedingen exclusief huurwaarde en medische diensten blijft na 1992 stabiel. In 1997 laten de bestedingen een plotselinge daling van 79,5% naar 76,2% zien.

Een vergelijking van de ontwikkeling van het inkomen en de bestedingen uit het Budgetonderzoek en uit de Nationale rekeningen laat zien dat het inkomen in het Budgetonderzoek tussen 1990 en 1997 iets sterker toeneemt dan bij de Nationale rekeningen (1990=100: 121 ten opzichte van 120), maar dat de groei van de bestedingen in het Budgetonderzoek achterblijft bij die in de Nationale rekeningen (1990=100: 116 ten opzichte van 126). Opvallend is de ontwikkeling tussen 1996 en 1997: de Nationale rekeningen vertonen een gestage groei, terwijl de totale bestedingen uit het Budgetonderzoek een veel geringere groei laten zien en de bestedingen exclusief huurwaarde en medische diensten zelfs achteruitgaan.

Nader onderzoek wees uit dat de toename in het verschil in de uitkomsten van het Budgetonderzoek en de Nationale rekeningen het gevolg is van (toegenomen) onderrapportage in het Budgetonderzoek met ingang van 1997. Dat wil zeggen dat huishoudens in mindere mate hun uitgaven volledig genoteerd hebben.

Uit analyse van de onderrapportage bleek dat:

1. Het probleem van onderrapportage vooral optreedt bij bedragen tot € 90,76 (fl. 200,00) in de huishoudboekjes.
2. Bij bedragen vanaf € 90,76 (fl. 200,00) uit de huishoudboekjes nauwelijks of geen onderrapportage voorkomt.
3. Bij bestedingen uit de vragenlijst periodieke uitgaven en het vakantieboekje vrijwel geen onderrapportage voorkomt.
4. De onderrapportage optreedt bij alle huishoudtypen.  
Onderzocht zijn:
  - 1-persoonshuishoudens, jonger dan 65 jaar
  - 1-persoonshuishoudens, 65 jaar of ouder
  - paren zonder kinderen, hoofdkostwinner jonger dan 65 jaar
  - paren zonder kinderen, hoofdkostwinner 65 jaar of ouder
  - paren met 1 kind

- paren met 2 kinderen
- paren met 3 of meer kinderen
- éénoudergezinnen
- overige huishoudens.

Voor de geconstateerde onderrapportage is een correctie aangebracht, zodat de ontwikkeling van de bestedingen in het Budgetonderzoek van jaar op jaar die in de Nationale rekeningen volgt.

In de Budgetonderzoeken 1998 en 1999 is de onderrapportage niet verder toegenomen, maar ook niet afgenomen. Voor het onderzoeksjaar 2000 zijn extra maatregelen getroffen om respondenten te stimuleren hun uitgaven zo nauwkeurig mogelijk bij te houden. Het resultaat is dat de onderrapportage in de intensieve schrijfperiode geringer is dan in de voorgaande jaren. Doordat de kwaliteit van de rapportage buiten de intensieve schrijfperiode vergelijkbaar is met die van het Budgetonderzoek 1999 bedraagt de toename in de totale bestedingen vóór en ná de correctie in 2000 3,1% tegenover 2,7% in 1999.

De voor de correctie gebruikte methodiek is dezelfde als die voor de onderzoeksjaren 1997, 1998 en 1999. Alle posten van €18,15 (fl. 40,00) tot €90,76 (fl. 200,00) uit de jaarschrijving zijn opgehoogd naar het niveau van de intensieve schrijfperiode.

Het aantal aankopen van €18,15 (fl. 40,00) tot €90,76 (fl. 200,00) gedurende de tien dagen dat huishoudens alle uitgaven dienen te noteren (de zogenaamde intensieve schrijfperiode), bleek in verhouding hoger te zijn dan het aantal aankopen in deze prijsklasse in de rest van het jaar (de zogenaamde jaarschrijving). Dit is niet vreemd; huishoudens zullen in de periode dat ze álle uitgaven behoren te noteren in ieder geval de wat hogere uitgaven niet gauw vergeten. In de rest van het jaar is het wel denkbaar dat men een dergelijke uitgave vergeet te noteren.

Er is een relatie tussen de mate van onderrapportage en de hoogte van het bedrag van de aankoop: hoe lager het bedrag des te groter de kans dat een uitgave niet genoteerd wordt. Daarom is in de jaarschrijving een correctie uitgevoerd voor de (sterk ondergerapporteerde) aankopen tussen de €18,15 (fl. 40,00) en €22,69 (fl. 50,00). Per bestedingscategorie wordt een correctiefactor berekend. Deze factor is gelijk aan de verhouding van de aankopen uit de intensieve schrijfperiode en die uit de jaarschrijving (3-jaarsgemiddelden). Deze methode is ook toegepast op bestedingen van €22,69 (fl. 50,00) tot €31,76 (fl. 70,00), van €31,76 (fl. 70,00) tot €45,38 (fl. 100,00), en van €45,38 (fl. 100,00) tot €90,76 (fl. 200,00).

In bijlage 2 zijn de effecten van de correctie op de bestedingen van het Budgetonderzoek 2000 beschreven. De toename van de bestedingen van alle huishoudens bedraagt 3,1 %. Ook voor ieder huishoudtype nemen de bestedingen toe.

#### **4.7 Nauwkeurigheid van de uitkomsten en betrouwbaarheidsmarges**

Fluctuaties in de uitkomsten door wisselingen in de samenstelling van de steekproef noemt men steekproeffouten. Daarnaast kunnen de onderzoeksresultaten ook nog vertekend worden door andere foutenbronnen. Deze fouten zijn niet inherent aan het feit dat gewerkt wordt met een steekproef en worden niet-steekproeffouten genoemd.

Niet-steekproeffouten zijn onder te verdelen in:

- *Kaderfouten.*

In het bestand waaruit de steekproef wordt getrokken (het steekproefkader) ontbreken huishoudens van de beoogde onderzoekspopulatie, of zijn juist huishoudens opgenomen die hier niet toe behoren. Omdat de adressensteekproef voor de nieuwe werving voor het Budgetonderzoek 2000 al in een vroeg stadium is getrokken uit het

Geografisch Basisregister (namelijk in het voorjaar van 1999) bevat deze bijvoorbeeld geen woningen die kort voor de start van het onderzoek zijn opgeleverd.

- *Meetfouten.*  
Fouten die tijdens het veldwerk worden gemaakt. In het Budgetonderzoek is sprake van een onderschatting van uitgaven die gedaan worden door gezinsleden die minder vaak aankopen doen. Aangezien deze uitgaven zich concentreren in de categorieën Ontspanning en Verkeer doet zich hier de grootste onderschatting voor.
- *Verwerkingsfouten.*  
Het gaat hier om fouten bij het verwerken van de gegevens, zoals bijvoorbeeld codeerfouten en of fouten gemaakt bij het imputeren van ontbrekende gegevens.
- *Fouten door de non-respons.*  
Van een aantal huishoudens zijn geen gegevens verkregen, terwijl zij wat betreft de onderzochte kenmerken systematisch kunnen afwijken van de respondenten. Gedeeltelijk wordt hiervoor gecorrigeerd door de herweging. Voor non-respons samenhangend met bestedingen is dat echter niet mogelijk.

Onder de nauwkeurigheid van de uitkomsten wordt verstaan de som van de steekproeffout en van de fout als gevolg van de overige foutenbronnen.

De omvang van de steekproeffout kan worden aangegeven door de standaardfout. Op basis van de standaardfout kan voor elk gewenst betrouwbaarheidsniveau een bijbehorende interval berekend worden. De grenzen van het 95%-betrouwbaarheidsinterval voor de geschatte uitkomst zijn gelijk aan de geschatte uitkomst plus of min 1,96 maal de standaardfout. De betekenis van zo'n interval is dat, indien de steekproeftrekking en het onderzoek vele malen zouden worden herhaald en steeds een 95% betrouwbaarheidsinterval zou worden bepaald, het in minstens 95 van de 100 gevallen de werkelijke waarde zal bevatten.

Omtrent de omvang van de niet-steekproeffout kan geen uitspraak gedaan worden. Het mag duidelijk zijn dat naarmate de vertekening door de niet-steekproeffouten toeneemt de waarde die men kan toekennen aan het betrouwbaarheidsinterval als middel om de ligging van de werkelijke waarde aan te geven, afneemt.

#### **Betrouwbaarheidsinterval: een voorbeeld**

Uit het Budgetonderzoek 2000 blijkt, dat huishoudens per jaar gemiddeld €4.289 (fl. 9.451) uitgeven aan voeding en dat de standaardfout daarbij 0,92% oftewel €39 (fl. 87) is.

Het 95%-betrouwbaarheidsinterval ligt dan tussen €4.211 (= 4.289 - 1,96 x 39) en €4.366 (= 4.289 + 1,96 x 39).

Dit betekent dat ten minste 95% van andere steekproeven met een zelfde omvang als resultaat zouden geven, dat de gemiddelde uitgaven aan voeding tussen €4.211 en €4.366 liggen.

Of anders geformuleerd: de kans dat de werkelijke waarde tussen €4.211 en €4.366 ligt, is 95%.

De betrouwbaarheid van de uitkomsten van het Budgetonderzoek wordt bepaald door het aantal responderende huishoudens en de frequentie van hun uitgaven. In staat 4 staan de standaardfouten voor de totale bestedingen en de zes hoofdgroepen voor de Budgetonderzoeken 1996 tot en met 2000.

Voor het Budgetonderzoek 2000 is de standaardfout van de gemiddelde totale bestedingen voor alle huishoudens tezamen en voor de hoofdgroepen Voeding en Woning lager dan één procent. Voor de hoofdgroepen Kleding en Schoeisel, Hygiëne en geneeskundige verzorging, en Ontwikkeling, Ontspanning en Verkeer ligt de standaardfout tussen één en twee procent. Binnen deze hoofdgroepen is de standaardfout hoger en neemt toe naarmate de aankoopfrequentie afneemt. Ook bij een

verdere detaillering van bestedingsgegevens naar bevolkingsgroepen zal de standaardfout in het algemeen stijgen.

Uit het voorgaande volgt, dat om betrouwbare uitspraken te kunnen doen er beperkingen moeten worden opgelegd aan de mate van detaillering van bestedingscategorieën en bevolkingsgroepen. Als betrouwbaarheidsgrens bij het verstrekken van informatie uit het Budgetonderzoek wordt vanaf 1988 een standaardfout van maximaal 20% gebruikt. De minimale celvulling bedraagt ongewogen 50 huishoudens.

**Staat 4**  
**Standaardfout (in %) per hoofdgroep van de bestedingen, Budgetonderzoek, 1996-2000**

	1996	1997	1998	1999	2000
Totale bestedingen	0,71	0,62	0,68	0,72	0,70
Voeding	1,01	0,99	1,05	1,17	0,92
Woning	0,83	0,70	0,85	0,88	0,90
Kleding en Schoeisel	1,66	1,62	1,57	1,78	1,57
Hygiëne en geneeskundige verzorging	1,80	1,83	1,88	2,01	1,97
Ontwikkeling, ontspanning en verkeer	1,52	1,32	1,33	1,39	1,47
Overige bestedingen	2,70	2,60	3,30	3,11	2,25

## 5 Definities en indelingen

### 5.1 Huishouden en hoofdkostwinner

Het huishouden is als eenheid van waarneming gekozen, omdat het vaak niet mogelijk is (tenzij onder bepaalde aannamen) om bij meerpersoonshuishoudens de bestedingen aan één persoon toe te rekenen. Een deel van de bestedingen vindt immers collectief plaats door het gehele huishouden, bijvoorbeeld aan woning en tuin, energie, een deel van de verzekeringen, de recreatie, de vakanties en de voeding.

De definitie van huishouden is als volgt:

*Een particulier huishouden bestaat uit één of meer personen die alleen of samen in een woonruimte gehuisvest zijn en zelf in hun dagelijkse levensbehoeften voorzien.*

Tot de particuliere huishoudens behoren ook de huishoudens van de rijdende en varende bevolking. Deze groep is echter niet in het onderzoek betrokken. De bevolking in tehuizen (bejaardenoorden e.d.) en inrichtingen zijn evenmin in het onderzoek opgenomen.

Het huishouden wordt getypeerd aan de hand van kenmerken van het huishouden (zoals grootte en samenstelling) én aan de hand van kenmerken van één lid van dat huishouden (bijvoorbeeld bij de sociaal-economische categorie). Hiertoe zijn de begrippen huishoudkern en hoofdkostwinner onderscheiden.

De huishoudkern bestaat uit de persoon die de belangrijkste zaken in het huishouden regelt en eventueel zijn of haar vaste partner. In het laatste geval bestaat de huishoudkern uit twee personen.

Om te bepalen uit welke persoon (personen) de huishoudkern bestaat, kan de interviewer indien nodig (in volgorde van prioriteit) de volgende vragen stellen:

- Wie is de eigenaar van de woning of wie is verantwoordelijk voor de huurbetaling?
- Wie verdient het meeste?
- Wie is de oudste?

Onder de hoofdkostwinner wordt verstaan:

*de persoon in de huishoudkern met het hoogste persoonlijke inkomen.*

#### **Hoofd versus hoofdkostwinner**

Bij het typeren van het huishouden aan de hand van de kenmerken van één persoon is het hoofd van het huishouden (zoals dat in vroegere Budgetonderzoeken werd gebruikt) vervangen door de hoofdkostwinner, omdat de kenmerken van deze persoon het meest bepalend zijn voor het bestedingspatroon van het huishouden.

Voor een gezin met kinderen werd in het verleden de man altijd als hoofd van het huishouden aangemerkt. Bij de sinds 1992 gebruikte begrippen behoren man en vrouw samen tot de huishoudkern en is degene van hen met het hoogste persoonlijke inkomen de hoofdkostwinner van het huishouden.

## 5.2 Bestedingen

De definitie van bestedingen is als volgt:

*Bestedingen omvatten de aanschaf van goederen en diensten door huishoudens voor niet-productieve doeleinden.*

Er zijn verschillen tussen de 'out-of-pocket' uitgaven van een huishouden en bestedingen. Het belangrijkste voorbeeld hiervan is de behandeling van de eigen woning: voor huiseigenaren wordt niet de uitgave aan hypotheek, maar de huurwaarde van hun huis als een besteding beschouwd. Voor een huishouden zijn uitgaven aan de huur of aan de hypotheek de belangrijkste woonkosten, deze worden daadwerkelijk elke maand "out of pocket" betaald. Voor de vergelijking van huishoudens met een huurwoning en huishoudens met een eigen woning wordt echter gebruik gemaakt van het begrip huurwaarde in plaats van de werkelijke kosten voor eigenaar-bewoners. De huurwaarde geeft voor door de eigenaar bewoonde woningen een gemiddelde huurprijs van vergelijkbare huurwoningen weer. Daarvoor wordt naar de huur van huurwoningen met dezelfde kenmerken gekeken. De exacte omschrijving van (bruto en netto) economische huurwaarde wordt in paragraaf 5.3 gegeven.

### Gecoördineerde begrippen "bestedingen" en "besteedbaar inkomen"

Met ingang van het verslagjaar 1992 zijn nieuwe, binnen het CBS gecoördineerde begrippen ingevoerd voor alle inkomens- en consumptiestatistieken. Daarmee is een betere afstemming tussen inkomens- en bestedingsstatistieken en het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie bereikt.

Voor het Budgetonderzoek betekent dit dat het oude begrip 'verbruik' vervangen werd door het nieuwe begrip 'bestedingen' en 'netto' door 'besteedbaar' inkomen.

De veranderingen van het oude begrip verbruik naar het nieuwe begrip bestedingen, het effect daarvan op de hoogte van de bestedingen en de verdeling over de belangrijkste bestedingsgroepen worden toegelicht in de publicatie van de kerncijfers van het Budgetonderzoek 1992<sup>4</sup> en in een artikel in het Supplement bij de Sociaal-economische maandstatistiek<sup>5</sup>. De laatst genoemde publicatie bevat bovendien een artikel waarin het begrip besteedbaar inkomen wordt toegelicht<sup>6</sup>.

## 5.3 Overige begrippen

### **Besteedbaar inkomen**

*Het besteedbaar inkomen is gedefinieerd als het bruto inkomen verminderd met de betaalde overdrachten en de betaalde belastingen.*

Het *bruto inkomen* bestaat uit inkomsten uit arbeid, winst uit onderneming, inkomsten uit vermogen (inclusief eigen woning), uitkeringen sociale zekerheid en overige inkomsten. De inkomsten uit eigen woning omvatten netto economische huurwaarde minus hypotheekrente. Tot de overige inkomsten worden onder meer gerekend studietoelagen, alimentatie, kinderbijslag, huursubsidie, huurgewenningsbijdrage, rijksbijdrage eigen woningbezit.

<sup>4</sup> Budgetonderzoek 1992, Kerncijfers, 1994, SDU/uitgeverij, 's-Gravenhage.

<sup>5</sup> Wielsma, P.H., 1993, Van verbruik naar bestedingen; de uitgaven van huishoudens opnieuw gedefinieerd, in: Supplement bij de Sociaal-economische maandstatistiek, nr.5.

<sup>6</sup> Bruinooge, G. en P.L.J. van de Donk, 1993, Inkomen per definitie, in: Supplement bij de Sociaal-economische maandstatistiek, nr.5.

De *betaalde overdrachten* bestaan uit premies voor Inkomensverzekeringen (premie WW, ZW, WAO, AOW enz.), premies ziektekostenverzekering en betaalde inkomensoverdrachten aan huishoudens (alimentatie e.d.).

De *betaalde belastingen* omvatten de loon- en inkomstenbelasting.

Het bruto inkomen in het Budgetonderzoek is het bruto fiscaal inkomen zoals dat vermeld wordt op de jaaropgave van de werkgever of van de uitkerende instantie. Van het bruto fiscaal inkomen moeten de premies voor de werknemersverzekeringen (werkgeversdeel ZW en WW, en werknemersdeel ZW, WW en WAO) en de pensioenpremies afgetrokken worden om te komen tot het netto inkomen. Het bruto inkomen wordt nog steeds afgeleid in het Budgetonderzoek ter wille van de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren, maar het begrip komt niet overeen met het bruto inkomen uit de inkomensstatistieken.

### ***Bruto economische huurwaarde***

De bruto economische huurwaarde is de woonconsumptie van eigenaar-bewoners. Het is de vastgestelde huur die de eigen woning bij verhuur zou hebben kunnen opleveren. Het is het bedrag dat de eigenaar-bewoner aan huur uitpaart, denk aan eigenaren die hun hypotheek al hebben afgelost.

De bruto huurwaarde wordt in de bestedingen meegeteld, in plaats van de werkelijke kosten van de eigen woning (zoals: financieringskosten {rente en aflossing hypotheek}, kosten van verbouwing, groot onderhoud en opstal-, brand- en stormverzekeringen). De werkelijke kosten van de eigen woning worden wel waargenomen in het Budgetonderzoek en zijn opgenomen bij de aanvullende gegevens.

### ***Netto economische huurwaarde***

De netto economische huurwaarde ontstaat door van de bruto economische huurwaarde de zakelijke lasten van de eigen woning af te trekken. Deze lasten bestaan uit zakelijke belastingen (eigenaardeel OZB, omslagheffing waterschappen), woningverzekeringen, groot onderhoud (geschat gemiddeld onderhoud per jaar afhankelijk van het bouwjaar) en afschrijving.

De netto economische huurwaarde wordt in het inkomen bijgeteld (zie bijlage 3).

In paragraaf 4.3 wordt beschreven hoe de bruto en de netto economische huurwaarde in het Budgetonderzoek worden bepaald. In het Budgetonderzoek 2000 wordt de bruto en de netto economische huurwaarde volgens de oude BO-ramingsmethode en volgens een nieuwe NR-ramingsmethode geschat.

### ***Inkomen uit eigen woning***

Op de zo berekende netto huurwaarde worden de financieringskosten, dat wil zeggen de betaalde hypotheekrente in mindering gebracht. Het saldo is het inkomen uit eigen woning. Dit wordt in het besteedbaar inkomen meegeteld.

### ***Equivalentiefactor***

Voor het meten van welvaartsverschillen tussen huishoudens worden met name huishoudinkomen en de totale bestedingen als indicatoren gebruikt. Deze indicatoren houden echter geen rekening met verschillen in omvang en samenstelling tussen de huishoudens. Bij het bepalen van netto inkomen of bestedingen *per persoon* wordt weliswaar rekening gehouden met de omvang van het huishouden, maar daarbij krijgen kinderen en volwassenen een even groot gewicht. Bovendien wordt dan geen rekening gehouden met economische schaalvoordelen die een groter huishouden heeft bij het doen van zijn bestedingen ten opzichte van een kleiner huishouden. Zo nemen bijvoorbeeld de uitgaven aan huur en huishoudelijke apparatuur aanzienlijk minder toe



met de grootte van het huishouden dan uitgaven met een meer individueel karakter zoals voeding en kleding. Een nadere correctie op inkomen en bestedingen voor omvang en samenstelling van het huishouden kan worden aangebracht met behulp van zogenaamde equivalentie-factoren.

Dit begrip wordt als volgt gedefinieerd:

*De equivalentiefactor van een huishouden is het getal waardoor het inkomen van een huishouden gedeeld moet worden om een vergelijkbaar welvaartsniveau te bereiken als dat van een standaardhuishouden. Als standaardhuishouden is gekozen voor het eenpersoonshuishouden.*

Bij het Budgetonderzoek vanaf 1997 is gewerkt met equivalentiefactoren gebaseerd op inkomens- en consumptiegegevens uit de jaren 1990-1995<sup>7</sup>. Deze equivalentiefactoren zijn terug te vinden in het codeboek van het Budgetonderzoek 2000 (variabele nummer 794, in dit gebruikershandboek is slechts een deel van het uitgebreide codeboek opgenomen als bijlage 5).

#### **Equivalentiefactoren: een voorbeeld**

De equivalentiefactor van eenpersoonshuishoudens is gelijk aan één, die van tweepersoonshuishoudens bestaande uit twee volwassenen gelijk aan 1,38. Een echtpaar met een besteedbaar huishoudinkomen van €69.000 neemt dus een gelijke welvaartspositie in als een eenpersoonshuishouden met een besteedbaar inkomen van €50.000, omdat het *gestandaardiseerde* besteedbare inkomen (besteedbaar inkomen gedeeld door equivalentiefactor) in beide gevallen €50.000 bedraagt.

#### **Graaddagen**

Graaddagen worden gebruikt bij het berekenen van een jaarverbruik van gas aan de hand van de opgenomen meterstanden.

De meterstanden worden drie keer per jaar opgenomen: in december voorafgaand aan het onderzoeksjaar, in juli van het onderzoeksjaar en in januari aansluitend op het onderzoeksjaar. Het is echter de bedoeling het energieverbruik van een huishouden in het onderzoeksjaar vast te stellen: van exact 1 januari tot en met 31 december. Door de tijdstippen van de opname van de meterstanden in het Budgetonderzoek wordt echter van méér dan 365 dagen het gasverbruik waargenomen. Ook komt het voor dat een meterstand ontbreekt. Er zijn minimaal twee meterstanden nodig om het jaarverbruik te kunnen berekenen. Bij het berekenen van het gasverbruik wordt niet alleen het aantal dagen op 365 gebracht, maar wordt tevens rekening gehouden met de daadwerkelijke buitentemperatuur van alle dagen in de periode december voorafgaand aan het onderzoeksjaar tot en met januari aansluitend op het onderzoeksjaar. Temperatuursverschillen van seizoen op seizoen en tussen jaren komen zo tot uitdrukking in het gasverbruik.

Graaddagen worden berekend uit de gemiddelde etmaaltemperatuur (= buitentemperatuur T) ontleend aan 24-uurs waarnemingen (door 16 waarnemingsposten) van het KNMI.

Het aantal graaddagen per etmaal =  $18 \text{ graden Celsius} - T$ .  
(Indien  $T \geq 18$ , dan is het aantal graaddagen 0).

---

<sup>7</sup> Schiepers, J.M.P. en Kickken, J.M.H., 1998, Equivalentiefactoren 1990-1995.

## **Opleiding**

Onderwijsniveaus volgens de Standaard Onderwijs Indeling (SOI) 1998, editie 2000/01:

### **1 Onderwijs aan kleuters**

- basisonderwijs groep 1 en 2
- speciaal onderwijs voor in hun ontwikkeling bedreigde kleuters (IOBK)

### **2 Lager onderwijs**

- basisonderwijs groep 3 en hoger
- speciaal onderwijs

### **3 Voortgezet onderwijs, lagere trap.**

Algemeen vormend en beroepsvoorbereidend onderwijs dat gevolgd kan worden in directe aansluiting op het basisonderwijs en daarnaast kort beroepsonderwijs zonder wettelijke toelatingseisen waarvan het eindniveau niet hoger is dan mavo/vbo:

- mavo
- vbo (voorbereidend beroepsonderwijs)
- vmbo (voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs)
- voortgezet speciaal onderwijs
- havo/vwo leerjaren 1-3
- assistentenopleiding in het kader van de WEB en sommige van de inmiddels niet meer bestaande primaire opleidingen in het kader van het leerlingwezen
- korte beroepsopleidingen aansluitende op ca 2 jaar mavo of vbo
- een deel van de cursussen zonder vooropleidingseisen
- cursussen die aansluiten op niveau 3 met een duur van minder dan vier maanden in voltijdequivalenten.

### **4 Voortgezet onderwijs, hogere trap**

Algemeen vormend en beroepsonderwijs dat aansluit op voortgezet onderwijs lagere trap, overige WEB-opleidingen, andere particuliere opleidingen en binnenkort niet meer bestaande leerlingwezenopleidingen met een cumulatieve duur van de opleidingen (omgerekend in fulltime-equivalenten) na niveau 3 via de kortste leerweg van minder dan vijf jaar:

#### **4.1 Kort**

Korte beroepsopleidingen waarvoor een diploma niveau 3 is vereist of gewenst:

- beroepsonderwijs met een fulltime duur van maximaal één jaar
- leerlingwezenopleidingen met een cumulatieve studieduur van max. 24 maanden
- Kmbo (kort middelbaar beroepsonderwijs; dit is inmiddels beëindigd)
- WEB-basisberoepsopleiding
- Opleidingen voor certificaten havo en vwo

#### **4.2 Middellang**

Beroepsopleidingen waarvoor een diploma niveau 3 (of 4.1) is vereist/gewenst:

- beroepsonderwijs met cum. voltijds studieduur van 13 maanden tot 3 jaar
- leerlingwezenopleidingen met cum. studieduur van 25 maanden tot 6 jaar
- WEB-vakopleiding

Algemeen vormend onderwijs: havo (leerjaar 4-5) en vhbo (voorbereidend hoger beroepsonderwijs)

#### **4.3 Lang**

Beroepsopleidingen waarvoor een diploma niveau 3 (of 4.2) is vereist/gewenst:

- beroepsonderwijs met een cumulatieve fulltime duur van tenminste 3 jaar
- mbo (3- of 4-jarig; dit is inmiddels beëindigd)
- leerlingwezenopleiding met een cumulatieve duur van tenminste 6 jaar
- WEB-middenkader- en specialistenopleiding

Algemeen vormend onderwijs: VWO e.d. (leerjaar 4-6)

### **5 Hoger onderwijs, eerste trap.**

Beroepsonderwijs dat aansluit op beroepsonderwijs op niveau 4.3 en algemeen vormend onderwijs op niveau 4.2; eerste fase van het wo (wetenschappelijk onderwijs):

- hbo (hoger beroepsonderwijs) en daarmee vergelijkbare opleidingen
- propedeuse en kandidaats/baccalaureaatsfase van het wetenschapp. onderwijs
- post-hbo, voorzover niet niveauverhogend

**6 Hoger onderwijs, tweede trap.**

Onderwijs dat aansluit op het hoger onderwijs eerste trap:

- wetenschappelijk onderwijs na propedeuse/kandidaats t/m doctoraal examen
- opleidingen na het hbo (post-hbo), voorzover niveauverhogend, w.o. eerstegraads lerarenopleiding
- cursussen PAO (postacademisch onderwijs)

**7 Hoger onderwijs, derde trap.**

Onderwijs dat aansluit op het hoger onderwijs, tweede trap

- 'onderwijs' dat leidt tot promotie
- opleidingen aan postdoctorale onderzoekscholen
- als aio (assistent in opleiding) of oio (onderzoeker in opleiding)
- postdoctorale leraren- en andere beroepsopleidingen (medici, apotheker)

**8,9 Niet naar niveau in te delen.**

De SOI 1998, editie 2000/'01 is te vinden op:

- de CBS-internetsite: [www.cbs.nl](http://www.cbs.nl) / nl / standaarden / classificaties / Standaard Onderwijsindeling 1998 (SOI-98).
- de (interne) CBS-Website: *cbsweb \ archief \ classificaties \ soi98 \ standaard onderwijsindeling 1998, editie 200/'01 kiezen: per soi-code, alfabetisch.*

De oorspronkelijke codering van onderwijs in de SOI 1998 vindt plaats met 6 cijfers. In het Budgetonderzoek 2000 zijn echter slechts 5 posities gebruikt. Om deze 5-cijfercodering te kunnen interpreteren is naast de hierboven vermelde SOI 1998 nog een conversieschema nodig. Dit schema is te vinden via: *cbsweb \ archief \ classificaties \ soi98 \ standaard onderwijsindeling 1998, editie 2000/'01 kiezen: conversieschema.*

**Sociaal-economische categorie**

De indeling naar sociaal-economische categorie is gebaseerd op de activiteit van de hoofdkostwinner. Onderscheiden worden:

- werkzamen,  
nader onderscheiden in werknemers en zelfstandigen, en
- niet-werkzamen.

**Vakantie**

Verblijf buiten de woning van één of meer leden van het huishouden voor recreatieve doeleinden omvattende ten minste vier opeenvolgende overnachtingen.

Vakanties van één of meer kinderen met of bij een ander gezin zijn niet waargenomen. Indien een huishouden (tijdens de zomermaanden) gedurende langere tijd naar een vakantiehuisje of caravan trekt, is dit beschouwd als verplaatsing van het huishouden en niet als vakantie.

## 6 Beschikbaarheid van gegevens

### 6.1 StatLine

In het verleden werden de gegevens van het Budgetonderzoek gepubliceerd in het Statistisch Bulletin, in de Sociaal-economische maandstatistiek en in een Kerncijferpublicatie. Met ingang van het onderzoeksjaar 2000 verschijnen reguliere cijfers van het Budgetonderzoek alleen nog in StatLine.

StatLine is de elektronische databank van het CBS en is toegankelijk via <http://www.cbs.nl/nl/cijfers/statline>. In StatLine staat statistische informatie over vele maatschappelijke en economische onderwerpen in de vorm van tabellen en grafieken. Alle resultaten zijn gratis te bekijken, te printen of te exporteren. Naast de mogelijkheid om te zoeken op onderwerpen en met trefwoorden (Hypersearch) kan met behulp van de Webselector een keuze worden gemaakt uit alle publicaties die zijn opgenomen in StatLine. In Bijlage 4 staat een schematisch overzicht van de hoofdgroepen die binnen StatLine voorkomen en van de groepen die betrekking hebben op bestedingen uit het Budgetonderzoek.

In het Webmagazine op de website van het CBS (<http://www.cbs.nl/nl/publicaties/artikelen/algemeen/webmagazine>) zullen gegevens uit het Budgetonderzoek gepresenteerd worden in de vorm van korte artikelen.

### 6.2 Standaardmicrobestand

Er zijn ook gegevens in bestandsvorm beschikbaar: per onderzoeksjaar wordt een standaardmicrobestand gemaakt. Standaardmicrobestanden zijn bestanden met individuele records. Deze bestanden, die onder contract worden geleverd, zijn beschikbaar voor de Budgetonderzoeken 1980 tot en met 2000.

Standaardmicrobestanden van het CBS worden veel gevraagd voor wetenschappelijk onderzoek. Om de toegankelijkheid en het gebruik ervan te bevorderen is onder auspiciën van de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) in 1994 het Wetenschappelijk Statistisch Agentschap (WSA) opgericht. Aan bij het WSA aangesloten instellingen kunnen onder overeenkomst en tegen betaling microbestanden worden verstrekt. Via het WSA zijn ook microbestanden van het Budgetonderzoek te verkrijgen. Informatie over het WSA, over beschikbare microbestanden, over kosten en over leveringsvoorwaarden is te vinden in een catalogus van het WSA<sup>8</sup>.

Op aanvraag zijn gegevens uit het Budgetonderzoek op niveau 9 (het meest gedetailleerde niveau) alleen in tabelvorm verkrijgbaar; deze worden ook gescreend op betrouwbaarheid.

---

<sup>8</sup> Wetenschappelijk Statistisch Agentschap NWO

Bezoekadres: Laan van Nieuw Oost Indië 300, Den Haag  
Postadres: Postbus 93120, 2509 AC Den Haag  
Hoofd WSA: drs. R.J.P. Dekker,  
tel. 070 – 344 09 09  
Secretariaat: mevrouw Liesbet de Haas,  
tel. 070 – 344 09 30  
fax. 070 – 383 28 41  
Email: [wsa@nwo.nl](mailto:wsa@nwo.nl) of [haas@nwo.nl](mailto:haas@nwo.nl)  
Internet: <http://wsa.magw.nl>

### Beschrijving van het standaardmicrobestand

Bijlage 5 bevat het codeboek van het standaardmicrobestand van het Budgetonderzoek 2000. Er is een overzicht opgenomen van de huishoudvariabelen naar onderwerp en op numerieke volgorde. Per huishoudvariabele is opgenomen:

- een korte omschrijving,
- het nummer van de variabele,
- de naam van de variabele,
- de herkomst van de variabele (bijvoorbeeld: uit welke vragenlijst, afleiding van andere variabele), en
- de klassen of antwoordcodes.

Bijlage 5 geeft verder de bestedingscategorieën uit het Standaardmicrobestand van Budgetonderzoek 2000 weer. Van elke categorie is het systematisch artikelnummer (sysart), het aggregatieniveau en de naam opgenomen.

In bijlage 3 wordt de samenstelling van het begrip inkomen gegeven.

De door het CBS verzamelde gegevens mogen uitsluitend worden gebruikt voor statistische doeleinden en op geen enkele wijze voor andere doelen (bijvoorbeeld voor administratieve). Individuele gegevens mogen nooit of te nimmer leiden tot individueel gerichte, administratieve maatregelen of handelingen jegens de betrokken berichtgever. Deze waarborg vormt het fundament voor de vertrouwensrelatie tussen het CBS en de berichtgevers c.q. de respondenten.

Om deze waarborg te kunnen garanderen wordt een voorzichtige en zorgvuldige houding aangenomen tegenover informatieverstrekking. Deze voorzichtigheid uit zich in beveiliging van de te verstrekken informatie en in het verstrekingsbeleid ten aanzien van microgegevens.

Door beveiliging wordt voorkomen dat in tabellen of in een bestand gegevens zijn opgenomen die kunnen worden gebruikt ter beschrijving van concreet aanwijsbare personen, gezinnen, huishoudens, woningen, bedrijven of andere elementen die eenheid van onderzoek vormen. De beveiliging moet een dergelijke identificatie en daarmee onthulling van vertrouwelijke informatie voorkomen. Ter voorkoming van identificatie wordt de verstrekte informatie zowel fysiek als juridisch beveiligd.

Concreet houdt de fysieke beveiliging in dat op de standaardmicrobestanden de beveiligingsregels zijn toegepast. Het Budgetonderzoek omvat vijf groepen identificerende variabelen, namelijk:

- persoonskenmerken,
- huishoudkenmerken,
- kenmerken van de woning,
- regioaanduidingen, en
- bepaalde specifieke aankopen.

Bij de fysieke beveiliging wordt gekeken naar zeldzame waarden of waardencombinaties van identificerende variabelen. Een waarde of waardencombinatie is zeldzaam als die betrekking heeft op een gering aantal personen in de populatie. Toepassing van beveiligingsregels betekent dat identificerende variabelen in voorkomende gevallen zijn hercodeerd of verwijderd.

Naast de fysieke beveiliging wordt tevens een juridische beveiliging tot stand gebracht. Daartoe worden de standaardmicrobestanden slechts verstrekt onder strikte voorwaarden over onder andere gebruik van de gegevens, formeel vastgelegd in een standaard-

overeenkomst tussen gebruikers en het CBS. Zo mogen gebruikers het bestand nooit koppelen aan andere bestanden, dienen resultaten van bewerkingen en analyses voor publicatie aan het CBS te worden overlegd en kennen zij een geheimhoudingsplicht.

#### **Identificatie van personen**

Identificatie kan op twee manieren plaatsvinden:

- door exacte koppeling van bestanden met registers op basis van verscheidene identificatoren;
- via spontane herkenning op een zeer beperkte combinatie van identificatoren.

In beide gevallen beschikt de onderzoeker over extra informatie buiten het geleverde microbestand.

De verzameling van identificerende variabelen kan worden onderverdeeld in direct en indirect identificerende variabelen.

*Directe identificatoren* (naam, adres, telefoonnummer, identificatienummer uit registratie) zijn herleidbaar tot individuele natuurlijke personen. Deze komen nimmer in een door het CBS geleverd microbestand voor.

*Indirect identificerende variabelen* kunnen worden onderverdeeld naar de mate van waarschijnlijkheid dat een variabele tot spontane herkenning kan leiden. Spontane herkenning bij een variabele treedt op als een waarde van de variabele (eventueel in combinatie met de waarden van enkele andere variabelen) tot herkenning van een respondent leidt. Dit zal het geval kunnen zijn, als

- (a) een dergelijke waarde weinig voorkomt in de populatie,
- (b) van de desbetreffende persoon bekend is -of eenvoudig kan worden waargenomen- dat hij/zij aan de waarde voldoet, of
- (c) de persoon die aan de waarde voldoet eenvoudig traceerbaar is.

Als een waarde van een variabele aan deze criteria voldoet, dan wordt deze zeldzaam, zichtbaar en zoekbaar genoemd. Aan de hand van deze drie criteria, kan worden nagegaan *in welke mate* een bepaald gegeven identificerend is. De *meest* identificerende variabelen zijn de regio-variabelen. De *meer* identificerende variabelen vormen de persoonskenmerken.

### **6.3 Aanvraag van gegevens**

Standaardtabellen uit het Budgetonderzoek evenals een overzicht van artikelen en gepubliceerde tabellen zijn verkrijgbaar via de Infoservice van het CBS op telefoonnummer 045 - 570 70 70.

Standaardmicrobestanden kunnen via het Wetenschappelijk Statistisch Agentschap worden aangevraagd.

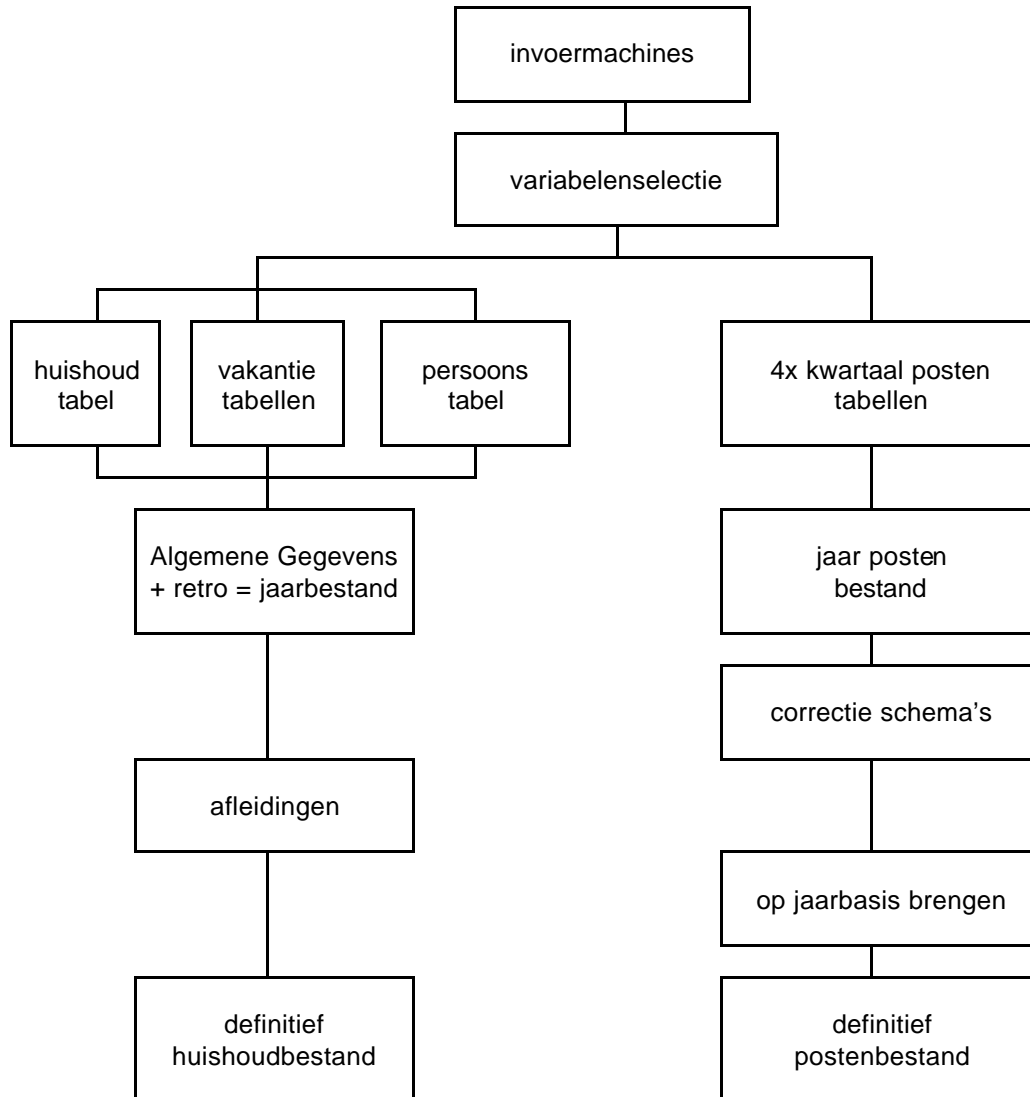
Specifieke tabellen dienen schriftelijk te worden aangevraagd<sup>9</sup>. De aanvraag wordt beoordeeld op haalbaarheid (onder andere in verband met de beveiligingsvoorschriften), waarna een offerte wordt toegestuurd. Indien de aanvrager akkoord gaat met de kosten, worden de tabellen samengesteld en verstrekt.

---

<sup>9</sup> Schriftelijke aanvragen kunnen gestuurd worden aan:

Centraal Bureau voor de Statistiek  
Divisie Sociale en Ruimtelijke Statistieken (SRS)  
Sector Analyse Personen Heerlen (SAH)  
Programma Inkomen en Consumptie  
Budgetonderzoek  
Postbus 4481  
6401 CZ Heerlen

## Bijlage 1: Verwerking Budgetonderzoek



**Bijlage 2: Effecten van de correctie voor onderrapportage  
Budgetonderzoek 2000  
(berekend voor het totaal aantal huishoudens)**

syste- matisch artikel nummer	niveau van detail- lering	omschrijving	gemiddeld bedrag (zonder beveiliging)			
			in guldens		in euro's	
			ná correctie	vóór correctie	ná correctie	vóór correctie
1BO	1	totaal bestedingen (bo huurwaarde)	54.527,24	52.905,96	24.743,38	24.007,68
1NR	1	totaal bestedingen (nr huurwaarde)	53.823,74	52.202,46	24.424,15	23.688,44
11	2	voeding	9.450,65	9.101,07	4.288,52	4.129,89
110	3	brood, gebak en grutterswaren	1.173,63	1.165,32	532,57	528,80
1100	4	brood en beschuit	475,41	475,14	215,73	215,61
110000	6	bruinbrood	223,97	223,86	101,63	101,58
110100	6	witbrood	158,41	158,33	71,88	71,85
110200	6	beschuit en veredeld brood	41,09	41,09	18,65	18,65
110300	6	krentenbrood	51,94	51,87	23,57	23,54
1105	4	koek en gebak	562,32	554,60	255,17	251,67
110500	6	koek, koekjes en zoutjes	277,27	277,11	125,82	125,75
110600	6	gebak	285,05	277,50	129,35	125,92
1107	4	meel en grutterswaren	130,62	130,31	59,27	59,13
110710	7	tarwemeel	16,82	16,81	7,63	7,63
110720	7	rijst	26,45	26,20	12,00	11,89
110730	7	pasta's en deegwaren	26,49	26,49	12,02	12,02
110740	7	aardappelmeel	4,75	4,75	2,16	2,16
110750	7	overige meel- en grutterswaren	56,11	56,07	25,46	25,44
1108	4	overig brood en aanverwante artikelen	5,28	5,26	2,40	2,39
111	3	aardappelen, groenten en fruit	1.178,08	1.177,08	534,59	534,14
1110	4	aardappelen	116,88	116,68	53,04	52,95
1111	4	groenten	544,67	544,30	247,16	246,99
11110	5	verse groenten	417,56	417,43	189,48	189,42
111100	6	bladgroenten	87,30	87,30	39,62	39,62
111110	7	andijvie en sla	53,08	53,08	24,09	24,09
111120	7	spinazie	3,77	3,77	1,71	1,71
111130	7	overige bladgroenten	30,45	30,45	13,82	13,82
111200	6	kool	58,69	58,69	26,63	26,63
111210	7	bloemkool	37,28	37,28	16,92	16,92
111220	7	spruitkool	6,31	6,31	2,86	2,86
111230	7	overige koolsoorten	15,10	15,10	6,85	6,85
111300	6	verse peulvruchten	35,84	35,81	16,26	16,25
111310	7	sperzie- en snijbonen	32,50	32,49	14,75	14,74
111320	7	overige verse peulvruchten	3,34	3,32	1,52	1,51
111400	6	wortel- en knolgewassen	42,55	42,54	19,31	19,30
111410	7	wortelen	15,90	15,90	7,22	7,22
111420	7	uien	18,35	18,34	8,33	8,32
111430	7	ov. wortel- en knolgewassen	8,30	8,30	3,77	3,77
111500	6	overige verse groenten	193,18	193,09	87,66	87,62



syste- matisch artikel nummer	niveau van detail- lering	omschrijving	gemiddeld bedrag (zonder beveiliging)			
			in guldens		in euro's	
			ná correctie	vóór correctie	ná correctie	vóór correctie
111520	7	overige verse groenten	152,99	152,89	69,42	69,38
11160	5	geconserveerde groenten	127,11	126,87	57,68	57,57
111600	6	gedroogde groenten	20,66	20,56	9,38	9,33
111610	7	gedroogde peulvruchten	1,08	1,08	0,49	0,49
111620	7	overige groenten gedroogd	19,58	19,48	8,89	8,84
111700	6	overige groenteconserven	106,44	106,31	48,30	48,24
111710	7	groenten in blik of glas	82,20	82,08	37,30	37,25
111740	7	zuurkool	4,33	4,33	1,96	1,96
111750	7	diepvriesgroenten	19,92	19,90	9,04	9,03
1120	4	fruit	510,37	509,98	231,60	231,42
11200	5	verse vruchten	355,13	354,82	161,15	161,01
112000	6	appelen en peren	89,90	89,80	40,79	40,75
112010	7	appelen	74,13	74,03	33,64	33,59
112020	7	peren	15,77	15,77	7,16	7,16
112100	6	overige inheemse vruchten	74,24	74,12	33,69	33,63
112110	7	aardbeien	22,18	22,17	10,06	10,06
112120	7	kersen	6,47	6,47	2,94	2,94
112130	7	bessen en frambozen	2,51	2,41	1,14	1,09
112140	7	pruimen	4,68	4,68	2,12	2,12
112150	7	perziken	10,99	10,99	4,99	4,99
112160	7	meloenen	10,16	10,16	4,61	4,61
112170	7	druiven	17,23	17,23	7,82	7,82
112200	6	citrusvruchten	107,80	107,76	48,92	48,90
112210	7	sinaasappelen	62,03	61,99	28,15	28,13
112220	7	mandarijnen	35,30	35,30	16,02	16,02
112230	7	overige citrusvruchten	10,47	10,47	4,75	4,75
112300	6	bananen	57,51	57,51	26,10	26,10
112400	6	overig vers fruit	25,68	25,63	11,65	11,63
11250	5	geconserveerde vruchten	75,81	75,76	34,40	34,38
112500	6	jams	24,99	24,99	11,34	11,34
112600	6	vruchten gedroogd en geconfijt	14,25	14,21	6,47	6,45
112700	6	vruchten op sap	17,09	17,08	7,76	7,75
112720	6	vruchtenmoes	19,48	19,48	8,84	8,84
11280	5	noten e.d.	79,43	79,40	36,04	36,03
112810	7	noten en pinda's	65,48	65,44	29,71	29,70
112820	7	pindakaas	13,95	13,95	6,33	6,33
1129	4	aardappelen, groenten en fruit neg	6,16	6,12	2,80	2,78
113	3	suikerhoudende artikelen en dranken	1.667,09	1.629,43	756,49	739,40
1130	4	suiker en suikerwerken	173,78	173,65	78,86	78,80
113000	6	suiker en zoetstoffen	34,59	34,59	15,70	15,70
113100	6	zoete broodbeleggingsartikelen	10,94	10,89	4,96	4,94
113120	7	honing	7,79	7,74	3,53	3,51
113130	7	overige zoete broodbelegging	3,15	3,15	1,43	1,43
113200	6	suikerwaren	128,25	128,18	58,20	58,17
1133	4	chocoladewerk	159,33	158,53	72,30	71,94
113300	6	chocoladestrooisel en -pasta	32,86	32,86	14,91	14,91
113400	6	overig chocoladewerk	126,47	125,67	57,39	57,03

syste- matisch artikel nummer	niveau van detail- lering	omschrijving	gemiddeld bedrag (zonder beveiliging)			
			in guldens		in euro's	
			ná correctie	vóór correctie	ná correctie	vóór correctie
1135	4	koffie, thee en cacao	209,46	207,80	95,05	94,30
113500	6	koffie	170,24	168,76	77,25	76,58
113600	6	thee	36,78	36,60	16,69	16,61
113700	6	cacao	2,44	2,44	1,11	1,11
1140	4	dranken	1.124,52	1.089,45	510,28	494,37
11400	5	alcoholvrije dranken	394,14	392,79	178,85	178,24
114010	7	mineraalwater	24,35	24,34	11,05	11,05
114020	7	vruchten- en groentesappen	140,27	139,70	63,65	63,39
114030	7	overige alcoholvrije dranken	224,46	223,69	101,86	101,51
114050	7	alcoholvrij bier en wijn	5,06	5,06	2,30	2,30
11410	5	alcoholhoudende dranken	726,53	692,85	329,68	314,40
114100	6	bier en wijn	554,51	532,11	251,63	241,46
114110	7	bier	225,55	221,29	102,35	100,42
114120	7	wijn	328,96	310,82	149,28	141,04
114200	6	gedestilleerde dranken	172,02	160,74	78,06	72,94
11430	5	dranken ongespecificeerd	3,85	3,81	1,75	1,73
115	3	olien en vetten	117,00	116,87	53,09	53,03
115000	6	margarine	61,85	61,83	28,07	28,06
115100	6	overige oliën en vetten	55,15	55,04	25,03	24,98
115110	7	bak- en braadvet	34,21	34,21	15,52	15,52
115120	7	tafelolie	20,95	20,84	9,51	9,46
116	3	vlees, vleeswaren en vis	1.477,82	1.471,56	670,61	667,76
1160	4	vlees	709,23	705,17	321,83	319,99
116000	6	vers rund- en kalfsvlees	151,34	150,61	68,68	68,34
116010	7	vers rundvlees	139,76	139,09	63,42	63,12
116020	7	vers kalfsvlees	11,57	11,52	5,25	5,23
116100	6	vers varkensvlees	206,30	205,82	93,61	93,40
116110	7	spek	34,03	34,03	15,44	15,44
116120	7	overig vers varkensvlees	172,27	171,79	78,17	77,95
116200	6	vers gehakt	193,61	193,41	87,86	87,77
116300	6	slachtproducten	54,89	53,65	24,91	24,35
116400	6	vlees en vleesproducten diepvr.	58,76	58,36	26,66	26,48
116500	6	overige vleessoorten	30,91	30,76	14,03	13,96
116510	7	paardenvlees	2,70	2,70	1,23	1,23
116520	7	andere vleessoorten	28,21	28,06	12,80	12,73
116550	6	vers vlees neg	13,42	12,57	6,09	5,70
1166	4	vleeswaren en vleesgerechten	445,01	444,76	201,94	201,82
116600	6	rookvlees	21,60	21,60	9,80	9,80
116700	6	ham en ontbijtspek	141,92	141,84	64,40	64,36
116710	7	ham	114,66	114,59	52,03	52,00
116720	7	ontbijtspek	27,26	27,26	12,37	12,37
116800	6	ov. worstsoorten en vleeswaren	233,81	233,74	106,10	106,07
116900	6	klaargemaakte vleesgerechten	46,31	46,23	21,01	20,98
116910	7	gebraden gehakt	8,59	8,58	3,90	3,89
116920	7	ov. klaargem. vleesgerechten	12,54	12,50	5,69	5,67
116930	7	vlees in blik of glas	25,17	25,15	11,42	11,41
116940	6	overig vlees	1,38	1,35	0,63	0,61

syste- matisch artikel nummer	niveau van detail- lering	omschrijving	gemiddeld bedrag (zonder beveiliging)			
			in guldens		in euro's	
			ná correctie	vóór correctie	ná correctie	vóór correctie
1170	4	wild en gevogelte	171,17	170,18	77,67	77,22
117010	7	wild	3,12	2,85	1,42	1,29
117020	7	gevogelte	168,05	167,33	76,26	75,93
1171	4	vis	152,41	151,45	69,16	68,73
117100	6	verse vis	55,56	55,05	25,21	24,98
117130	6	diepvriesvis	18,07	18,05	8,20	8,19
117200	6	haring	19,50	19,45	8,85	8,83
117210	7	zoute haring	15,95	15,91	7,24	7,22
117220	7	zure haring	3,55	3,55	1,61	1,61
117300	6	overige bewerkte en gecons. vis	53,96	53,80	24,49	24,41
117310	7	gebakken vis	11,79	11,77	5,35	5,34
117320	7	gerookte en gestoomde vis	30,48	30,37	13,83	13,78
117340	7	visconserven	11,70	11,66	5,31	5,29
117500	6	overige vis	5,32	5,10	2,41	2,31
118	3	zuivelproducten	1.045,84	1.044,73	474,58	474,08
1180	4	melk en melkproducten	529,95	529,56	240,48	240,30
118000	6	melk	265,60	265,46	120,52	120,46
118100	6	yoghurt	11,68	11,68	5,30	5,30
118200	6	vla en pap	161,84	161,76	73,44	73,40
118300	6	koffiemelk en room	46,70	46,63	21,19	21,16
118310	7	koffiemelk	35,28	35,21	16,01	15,98
118320	7	room	11,42	11,42	5,18	5,18
118400	6	consumptie-ijs	44,14	44,03	20,03	19,98
1186	4	boter, kaas en eieren	514,37	513,65	233,41	233,08
118600	6	roomboter	37,28	37,23	16,92	16,89
118700	6	kaas	424,02	423,36	192,41	192,11
118800	6	eieren	53,07	53,06	24,08	24,08
1189	4	ov. melkprod., zuivel zna	1,52	1,52	0,69	0,69
119	3	overige voedingsmiddelen	2.791,19	2.496,06	1.266,59	1.132,66
1190	4	specerijen, soepen en oost. eetw.	368,32	366,96	167,14	166,52
119000	6	specerijen, kruiden en sauzen	162,61	162,47	73,79	73,73
119010	7	zout, kruiden en specerijen	80,36	80,24	36,47	36,41
119040	7	sauzen, mayonaise e.d.	82,25	82,23	37,32	37,31
119100	6	soepen en bouillons	63,27	63,25	28,71	28,70
119250	6	hoofdgerechten diepvr., blik e.d.	142,44	141,24	64,64	64,09
1193	4	verteringen buitenshuis	2.406,45	2.113,38	1.092,00	959,01
119300	6	dranken buitenshuis	350,11	347,52	158,87	157,70
119310	7	koffie/thee buitenshuis	94,24	94,02	42,76	42,66
119320	7	overige dranken buitenshuis	255,87	253,50	116,11	115,03
119400	6	maaltijden, frites, snacks e.d.	1.296,50	1.093,36	588,33	496,15
119410	7	frites, broodjes en snacks	260,54	259,47	118,23	117,74
119420	7	maaltijden e.d. buitenshuis	784,61	606,69	356,04	275,30
119430	7	maaltijden e.d. bez/afgehaald	223,87	200,23	101,59	90,86
119440	7	maaltijden e.d. (pl.cons.onbekend)	27,48	26,96	12,47	12,23
119500	6	snoep buitenshuis	19,80	19,80	8,98	8,98
119600	6	ijs buitenshuis	48,20	48,06	21,87	21,81
119700	6	horecarekening niet gespec.	691,84	604,65	313,94	274,38

syste- matisch artikel nummer	niveau van detail- lering	omschrijving	gemiddeld bedrag (zonder beveiliging)			
			in guldens		in euro's	
			ná correctie	vóór correctie	ná correctie	vóór correctie
1198	4	overige voedingsmiddelen en dranken	16,41	15,73	7,45	7,14
22BO	2	woning (bo huurwaarde)	18.748,23	18.612,80	8.507,58	8.446,12
22NR	2	woning (nr huurwaarde)	18.044,73	17.909,30	8.188,34	8.126,89
220BO	3	huur, onderh. v. woning,tuin (bo huurw)	13.243,47	13.188,79	6.009,62	5.984,81
220NR	3	huur, onderh. v. woning,tuin (nr huurw)	12.539,97	12.485,29	5.690,39	5.665,58
2200BO	4	huur en huurwaarde (bo huurwaarde)	10.667,49	10.667,49	4.840,70	4.840,70
2200NR	4	huur en huurwaarde (nr huurwaarde)	9.963,99	9.963,99	4.521,46	4.521,46
220010	6	huur	3.997,86	3.997,86	1.814,15	1.814,15
220020b	6	bruto econ. huurwaarde (bo afleiding)	6.371,00	6.371,00	2.891,03	2.891,03
220020n	6	bruto econ. huurwaarde (nr afleiding)	5.667,50	5.667,50	2.571,80	2.571,80
220040	6	bijkomende kosten	266,89	266,89	121,11	121,11
2201	4	overdrachten i.v.m. woning	966,17	966,17	438,43	438,43
220100	6	o.z.-belasting (gebruikersdeel)	252,60	252,60	114,62	114,62
220150	6	andere belast. ivm gebruik woning	813,57	813,57	369,18	369,18
220180	6	zalmsnip	-100,00	-100,00	-45,38	-45,38
2202	4	onderhoud woning	387,73	365,56	175,94	165,88
220200	6	kosten behangen en schilderen	198,40	185,96	90,03	84,38
220300	6	overige materiaal voor onderhoud ed	189,33	179,60	85,91	81,50
2210	4	nagelvaste installaties	393,96	383,76	178,77	174,14
221000	6	aanleg nagelvaste installaties	22,78	22,64	10,34	10,27
221010	7	aanleg centrale verwarming	1,10	1,10	0,50	0,50
221020	7	boilers en geisers	6,73	6,68	3,05	3,03
221030	7	aanleg ov. nagelvaste install.	14,95	14,87	6,78	6,75
221100	6	onderhoud nagelvaste install.	345,04	334,98	156,57	152,01
221110	7	mat. onderh. cv install.	8,61	8,21	3,91	3,73
221120	7	mat. onderh. ov. nagelv. inst.	120,67	113,76	54,76	51,62
221140	7	diensten onderh. cv install.	129,49	128,45	58,76	58,29
221150	7	diensten ov. nagelv. install.	86,27	84,57	39,15	38,38
221400	6	huur nagelvaste installaties	26,14	26,14	11,86	11,86
2220	4	tuin en bloemen	828,12	805,81	375,78	365,66
222000	6	huur en onderhoud tuin	184,90	183,66	83,90	83,34
222100	6	materiaal en gereedschap tuin	341,03	327,39	154,75	148,56
222200	6	kamerplanten, bloemen e.d.	302,19	294,76	137,13	133,76
224	3	meubelen, stoffering en linnengoed	2.095,09	2.051,34	950,71	930,86
2240	4	meubelen	1.070,85	1.056,86	485,93	479,58
224000	6	eet- en zitkamermeubelen	674,41	670,07	306,03	304,06
224010	7	ameublement, groot bergmeubel	221,60	220,99	100,56	100,28
224020	7	ov. eet- en zitkamermeubelen	452,81	449,08	205,48	203,78
224100	6	slaap- en kinderkamermeubelen	248,24	244,55	112,65	110,97
224110	7	slaapkamerameublement	64,73	64,73	29,37	29,37
224120	7	ov. slaap- en kinderkamermeub.	165,54	162,30	75,12	73,65
224140	7	kinderwagens	17,97	17,52	8,15	7,95
224200	6	overige meubelen	148,20	142,24	67,25	64,55
224210	7	tuin-,keuken-,studeerk. ameub.	54,19	54,04	24,59	24,52
224220	7	ov. tuin-,keuken-,kampeermeub.	37,33	35,15	16,94	15,95
224240	7	overige meubelen	56,69	53,05	25,72	24,07
2243	4	stoffering	591,88	582,16	268,58	264,17

syste- matisch artikel nummer	niveau van detail- lering	omschrijving	gemiddeld bedrag (zonder beveiliging)			
			in guldens		in euro's	
			ná correctie	vóór correctie	ná correctie	vóór correctie
224300	6	gordijnen en zonwering	232,76	227,32	105,62	103,15
224310	7	vitrage	18,22	17,97	8,27	8,15
224320	7	gordijnstof en overgordijnen	111,64	108,87	50,66	49,40
224330	7	zonwering en horren	102,90	100,48	46,69	45,60
224400	6	vloerzeil en parket	98,83	98,31	44,85	44,61
224410	7	vloerzeil	26,22	25,88	11,90	11,74
224420	7	parket en laminaat	72,61	72,43	32,95	32,87
224500	6	kleden, matten en tapijten	178,96	176,43	81,21	80,06
224600	6	overig meubeltextiel	81,33	80,10	36,91	36,35
2247	4	versiering	195,68	187,79	88,80	85,22
224700	6	wandversiering	87,28	84,76	39,61	38,46
224800	6	beelden, vazen en snuisterijen	108,39	103,03	49,19	46,75
2249	4	beddengoed en huish. linnengoed	226,60	214,45	102,83	97,31
224900	6	matrassen	55,05	54,65	24,98	24,80
225000	6	dekens	4,90	4,47	2,22	2,03
225200	6	overig beddengoed	125,03	115,34	56,74	52,34
225210	7	lakens en slopen	73,99	68,04	33,58	30,88
225220	7	dekbedden en kussens	45,96	42,44	20,86	19,26
225230	7	overig beddengoed	5,08	4,86	2,31	2,21
225300	6	huishoudelijk linnengoed	41,62	39,98	18,89	18,14
2255	4	woninginrichting ongespecificeerd	10,09	10,09	4,58	4,58
226	3	huishoudelijke apparaten en gereedsch.	1.167,89	1.132,17	529,97	513,76
2260	4	eet-, keukengerei en keukenapparaten	350,58	339,55	159,09	154,08
226000	6	keukenmachines en keukenapp.	67,97	64,68	30,84	29,35
226010	7	elektr. keukenmach. en -app.	62,72	59,56	28,46	27,03
226050	7	overige keukenmach. en -app.	5,25	5,12	2,38	2,32
226100	6	koel- en vrieskasten	57,60	57,52	26,14	26,10
226300	6	aardewerk en glasserviesgoed	54,23	51,88	24,61	23,54
226330	6	overig eet- en keukengerei	170,79	165,47	77,50	75,09
2265	4	kooktoestellen	56,39	53,80	25,59	24,41
226500	6	fornuizen	11,13	11,12	5,05	5,05
226600	6	overige kooktoestellen	45,26	42,69	20,54	19,37
2267	4	verwarmingstoestellen excl. cv	12,62	12,22	5,73	5,55
226720	7	gaskachels	7,23	7,20	3,28	3,27
226730	7	overige kachels en haarden	5,39	5,02	2,45	2,28
2268	4	verlichtingsapparaten	151,91	143,70	68,93	65,21
226800	6	lampen en armaturen	112,83	105,91	51,20	48,06
226900	6	overige verlichtingsartikelen	39,07	37,79	17,73	17,15
226910	7	gloeilampen en tl buizen	23,76	23,39	10,78	10,61
226920	7	snoeren, stekk. en schakelaars	15,31	14,39	6,95	6,53
2270	4	reinigingsapparaten en -gereedschap	198,69	194,30	90,16	88,17
227000	6	reinigingsapp. en -gerei elektr.	157,33	154,85	71,39	70,27
227010	7	stofzuiger	26,21	24,85	11,89	11,28
227100	7	was- en droogapparaten elektr.	124,46	124,37	56,48	56,44
227210	7	elektrische strijkijzers	6,66	5,63	3,02	2,55
227215	6	rein. app. en -gerei niet elektr.	41,36	39,45	18,77	17,90
227220	7	was- en strijkbenodigdheden	10,37	9,60	4,71	4,36

syste- matisch artikel nummer	niveau van detail- lering	omschrijving	gemiddeld bedrag (zonder beveiliging)			
			in guldens		in euro's	
			ná correctie	vóór correctie	ná correctie	vóór correctie
227310	7	borstels, bezems, sponzen e.d.	22,78	22,47	10,34	10,20
227340	7	onderdelen reinigingsapparaten	8,21	7,39	3,73	3,35
2275	4	ov. huish. apparaten en gereedschap	178,14	170,45	80,84	77,35
227500	6	wekkers en klokken	15,53	14,80	7,05	6,72
227510	7	wekkers	3,39	3,28	1,54	1,49
227520	7	klokken	12,15	11,52	5,51	5,23
227600	6	naai- en breigereedschap	15,10	15,01	6,85	6,81
227610	7	elektrische naaimachine	10,83	10,79	4,91	4,90
227620	7	handwerkgerie	2,88	2,84	1,31	1,29
227630	7	ov. textiele app. en onderd.	1,39	1,37	0,63	0,62
227700	6	ov. huish. app. en gereedschap	147,51	140,64	66,94	63,82
227710	7	overige elektrische apparaten	56,96	53,90	25,85	24,46
227730	7	ov. gereedsch. en artikelen	90,55	86,74	41,09	39,36
2278	4	reparatie en huur huish. apparaten	30,08	28,67	13,65	13,01
227800	6	repar. en onderhoud huish. app.	22,13	20,83	10,04	9,45
227900	6	huur huishoudelijke apparaten	7,95	7,84	3,61	3,56
2280	4	brand- en inbraakverzekering	189,48	189,48	85,98	85,98
228000	6	brand- en inbraakverzekering	189,48	189,48	85,98	85,98
229	3	verwarming en verlichting	2.241,77	2.240,48	1.017,27	1.016,69
2290	4	gas	1.088,95	1.088,60	494,14	493,99
229010	7	stads- en aardgas	1.086,43	1.086,43	493,00	493,00
229020	7	butaan- en propaangas	2,52	2,17	1,14	0,98
2291	4	elektriciteit	984,68	984,18	446,83	446,60
229110	7	elektra	940,10	940,10	426,60	426,60
229120	7	batterijen, aggregaten e.d.	44,58	44,08	20,23	20,00
2292	4	vaste en vloeibare brandstoffen	4,88	4,63	2,21	2,10
2296	4	ov. kosten verwarming en verlichting	163,26	163,07	74,08	74,00
229600	6	collectieve energiekosten	128,01	128,01	58,09	58,09
229620	7	energiekosten collectieve cv	112,47	112,47	51,04	51,04
229640	7	energiekosten in huur neg	15,54	15,54	7,05	7,05
229700	6	lucifers en kaarsen	35,25	35,06	16,00	15,91
33	2	kleding en schoeisel	3.734,53	3.362,86	1.694,66	1.526,00
330	3	kleding	2.783,01	2.521,87	1.262,87	1.144,37
3300	4	herenkleding	739,25	673,33	335,46	305,54
330000	6	herenjassen	84,91	79,84	38,53	36,23
330100	6	kostuums, colberts en pantalons	286,98	263,79	130,23	119,70
330200	6	vesten en truien	94,92	84,04	43,07	38,14
330250	6	overhemden	158,56	140,01	71,95	63,53
330300	6	overige bovenkleding	37,65	35,98	17,08	16,33
330400	6	huis-, nacht- en onderkleding	36,49	33,12	16,56	15,03
330410	7	ochtendjassen	2,42	2,05	1,10	0,93
330420	7	nacht- en onderkleding heren	34,07	31,07	15,46	14,10
330500	6	sport- en kampeerkleding heren	33,41	30,31	15,16	13,75
330550	6	herenkleding zna	6,32	6,25	2,87	2,84
3306	4	dameskleding	1.384,31	1.238,97	628,17	562,22
330600	6	damesmantels en -jassen	152,65	141,28	69,27	64,11
330650	6	japon, blouse, broek en rok	709,86	627,22	322,12	284,62

syste- matisch artikel nummer	niveau van detail- lering	omschrijving	gemiddeld bedrag (zonder beveiliging)			
			in guldens		in euro's	
			ná correctie	vóór correctie	ná correctie	vóór correctie
330700	6	dameskousen	48,81	48,18	22,15	21,86
330750	6	vesten en -truien	245,33	214,12	111,33	97,16
330800	6	overige bovenkleding	36,19	33,95	16,42	15,41
330850	6	huis-, nacht- en onderkleding	140,32	127,80	63,67	57,99
330855	7	ochtendjassen	5,68	4,78	2,58	2,17
330865	7	nacht- en onderkleding dames	134,65	123,01	61,10	55,82
330900	6	sport- en kampeerkleding dames	42,77	38,18	19,41	17,33
330950	6	dameskleding zna	8,37	8,24	3,80	3,74
3310	4	kinderkleding	465,77	424,91	211,36	192,82
33100	5	jongenskleding	169,87	152,82	77,08	69,35
331000	6	jongensjassen	24,70	21,91	11,21	9,94
331050	6	kostuums, colberts en pantalons	47,35	41,04	21,49	18,62
331100	6	vesten en truien	34,79	31,60	15,79	14,34
331150	6	overhemden	23,00	20,74	10,44	9,41
331200	6	overige bovenkleding	12,00	11,57	5,45	5,25
331300	6	huis-, nacht- en onderkleding	14,40	13,77	6,53	6,25
331310	7	ochtendjassen	0,74	0,61	0,34	0,28
331320	7	nacht- en onderkleding jongens	13,66	13,16	6,20	5,97
331400	6	sport- en kampeerkled. jongens	12,88	11,50	5,84	5,22
331550	6	jongenskleding zna	0,75	0,70	0,34	0,32
33180	5	meisjeskleding	232,20	211,01	105,37	95,75
331800	6	meisjesmantels en -jassen	23,20	19,77	10,53	8,97
331900	6	japon, blouse, broek en rok	112,62	101,60	51,10	46,10
332000	6	vesten en truien	40,47	36,34	18,36	16,49
332050	6	overige bovenkleding	20,62	19,95	9,36	9,05
332100	6	huis-, nacht- en onderkleding	22,57	21,69	10,24	9,84
332110	7	ochtendjassen	0,53	0,44	0,24	0,20
332120	7	nacht- en onderkleding meisjes	22,05	21,25	10,01	9,64
332150	6	sport- en kampeerkled. meisjes	10,49	9,56	4,76	4,34
332200	6	meisjeskleding zna	2,23	2,10	1,01	0,95
33250	5	babykleding	63,70	61,08	28,91	27,72
332500	6	babykleding	63,70	61,08	28,91	27,72
3327	4	kleding zna (lft, geslacht onbek)	46,19	45,74	20,96	20,76
3328	4	kledingaccessoires e.d.	70,11	65,87	31,81	29,89
3331	4	stoffen en maakloon	71,39	67,38	32,40	30,58
333100	6	stoffen	34,07	31,55	15,46	14,32
333150	6	breiwol	3,85	3,55	1,75	1,61
333160	6	fournituren, garen en band	23,30	22,84	10,57	10,36
333200	6	kledinghuur en -maakloon	10,17	9,43	4,61	4,28
3340	4	overige kleding en fournituren	5,98	5,68	2,71	2,58
335	3	schoeisel en opschik	950,27	839,81	431,21	381,09
3350	4	herenschoeisel	167,64	147,25	76,07	66,82
335000	6	herenschoenen	123,09	108,58	55,86	49,27
335100	6	overig herenschoeisel	15,20	13,15	6,90	5,97
335200	6	sportschoeisel heren	29,34	25,52	13,31	11,58
3360	4	damesschoeisel	280,98	241,37	127,50	109,53
336000	6	damesschoenen	239,51	205,74	108,68	93,36

syste- matisch artikel nummer	niveau van detail- lering	omschrijving	gemiddeld bedrag (zonder beveiliging)			
			in guldens		in euro's	
			ná correctie	vóór correctie	ná correctie	vóór correctie
336100	6	overig damesschoeisel	19,09	16,16	8,66	7,33
336200	6	sportschoeisel dames	22,38	19,47	10,16	8,84
3370	4	kinderschoeisel	135,47	112,51	61,47	51,05
33700	5	jongensschoenen	64,81	53,61	29,41	24,33
33710	5	meisjesschoenen	67,45	55,96	30,61	25,39
33720	5	babyschoeisel	3,21	2,94	1,46	1,33
3375	4	schoeisel zna (lft.geslacht onbek)	4,84	4,69	2,20	2,13
3376	4	huur schoeisel	6,07	6,05	2,75	2,75
3380	4	schoenreparatie en -materiaal	23,11	21,23	10,49	9,63
338000	6	schoenreparaties	17,13	15,32	7,77	6,95
338100	6	reparatiemateriaal schoenen	5,98	5,90	2,71	2,68
3382	4	opschik	332,15	306,70	150,72	139,17
338200	6	lederwaren e.d.	101,60	92,11	46,10	41,80
338300	6	bijouterieën en horloges	187,09	175,22	84,90	79,51
338400	6	overige opschik	24,18	21,58	10,97	9,79
338500	6	reparaties aan opschik	19,29	17,79	8,75	8,07
339	3	kleding, schoeisel en toebehoren neg	1,26	1,19	0,57	0,54
44	2	hygiëne en geneeskundige verzorging	3.425,02	3.339,54	1.554,21	1.515,42
440	3	huish.dienstverlening en reiniging	1.448,12	1.428,98	657,13	648,44
4400	4	huish. dienstverlening	870,65	855,07	395,08	388,01
440000	6	loon dienstpersoneel	353,16	345,99	160,26	157,00
440100	6	wasserij, stomerij en ververij	36,58	34,18	16,60	15,51
440200	6	overige huish. dienstverlening	480,91	474,91	218,23	215,50
440230	7	glazenwasser e.d.	75,27	74,38	34,16	33,75
440240	7	kinderopvang e.d.	405,63	400,52	184,07	181,75
4410	4	reinigingsartikelen	577,47	573,91	262,04	260,43
441000	6	water	337,41	337,41	153,11	153,11
441100	6	was - en afwasmiddelen	156,81	154,03	71,16	69,90
441110	7	huishoudzeep	0,66	0,66	0,30	0,30
441200	7	wasmiddelen	121,78	119,11	55,26	54,05
441210	7	afwasmiddelen	34,38	34,27	15,60	15,55
441300	6	ov. reinig.- en verdelgingsmidd.	83,25	82,47	37,78	37,42
442	3	lichamelijke verzorging	1.219,75	1.155,85	553,50	524,50
4420	4	algemene lichaamsverzorging	424,07	415,27	192,43	188,44
442000	6	toiletartikelen	295,12	288,49	133,92	130,91
442100	6	toiletpapier	69,90	69,85	31,72	31,70
442200	6	damesverband	35,26	35,25	16,00	16,00
442300	6	openbaar badhuis, toilet e.d.	23,79	21,68	10,80	9,84
4430	4	haarverzorging	499,00	464,90	226,44	210,96
443000	6	kapper	337,14	305,92	152,99	138,82
443100	6	haarverzorgingsapp. en -art.	161,85	158,98	73,44	72,14
443110	7	elektr. haarverzorgingsapp.	10,91	9,87	4,95	4,48
443120	7	ov. haarverzorgingsartikelen	150,94	149,11	68,49	67,66
4440	4	cosmetica en parfumerieën	296,68	275,69	134,63	125,10
444000	6	pedi-, manicure en schoonh. salon	74,46	68,19	33,79	30,94
444100	6	cosmetica en parfumerieën	222,23	207,50	100,84	94,16
446	3	geneeskundige verzorging	757,15	754,70	343,58	342,47



syste- matisch artikel nummer	niveau van detail- lering	omschrijving	gemiddeld bedrag (zonder beveiliging)			
			in guldens		in euro's	
			ná correctie	vóór correctie	ná correctie	vóór correctie
4460	4	zelfmedicatie, dienst/art niet op rec.	367,37	366,31	166,71	166,22
44600	5	artikelen voor zelfmedicatie	149,95	149,23	68,04	67,72
44610	5	optiek, gehoorapparaten e.d.	202,71	202,43	91,99	91,86
44620	5	diensten	14,71	14,66	6,68	6,65
4470	4	medische diensten/artikelen op recept	253,45	252,05	115,01	114,38
44700	5	geneesmiddelen e.d.	31,40	30,86	14,25	14,00
44720	5	geneeskundige hulp	295,27	294,42	133,99	133,60
447200	6	dokter en tandarts (incl.gebit)	177,53	176,88	80,56	80,26
447300	6	ziekenhuiskosten	61,99	61,91	28,13	28,09
447400	6	kraamhulp en wijkverpleging	15,28	15,28	6,93	6,93
447500	6	andere medische diensten	39,70	39,57	18,02	17,96
447600	6	ov. medische uitgaven vz	0,77	0,77	0,35	0,35
44800	5	terugbetalingen	-73,22	-73,22	-33,23	-33,23
4490	4	part.ziektekostenverz.(-stand.pakket)	136,33	136,33	61,86	61,86
44900	5	particuliere zkv rest premie	-98,18	-98,18	-44,55	-44,55
449100	6	part.st.pakket ziektekosten	-1.438,48	-1.438,48	-652,75	-652,75
449200	6	betaalde particuliere premies	1.340,30	1.340,30	608,20	608,20
44950	5	aanvullende verzekeringen	234,51	234,51	106,42	106,42
55	2	ontwikkeling, ontspanning en verkeer	17.889,75	17.233,87	8.118,01	7.820,39
550	3	ontwikkeling	2.309,10	2.240,23	1.047,82	1.016,57
5500	4	opleiding	999,90	972,90	453,73	441,48
550000	6	school-, cursusgeld en vakopl.	166,82	164,41	75,70	74,61
550100	6	muziek-, dans- en sportlessen	179,10	168,34	81,27	76,39
550150	6	college- en examengelden	368,10	368,07	167,04	167,02
550200	6	studieboeken en leermiddelen	227,37	214,21	103,18	97,20
550300	6	overige opleidingskosten	58,51	57,88	26,55	26,26
5504	4	schrijfwaren, computers en lectuur	1.309,20	1.267,33	594,09	575,09
550400	6	schrijf-, tel- en rekenmach.	2,81	2,58	1,28	1,17
550450	6	computer en accessoires e.d.	484,58	459,89	219,89	208,69
550460	6	ov. schrijf- en bureauart.	116,65	114,17	52,93	51,81
550500	6	kranten en weekbladen	419,27	419,24	190,26	190,24
550600	6	boeken en tijdschriften	285,90	271,45	129,74	123,18
550610	7	boeken	198,77	184,35	90,20	83,65
550620	7	tijdschriften	87,12	87,10	39,53	39,52
551	3	sport, spel en vakantie	3.710,86	3.682,46	1.683,91	1.671,03
5510	4	sport en spel	540,34	524,16	245,20	237,85
551100	6	huur sportaccommodaties	130,59	121,68	59,26	55,22
551200	6	sportartikelen en spellen	135,80	128,52	61,62	58,32
551210	7	zeil- en motorboten	34,34	33,62	15,58	15,26
551250	7	sportartikelen	78,87	74,80	35,79	33,94
551300	7	spellen	22,59	20,11	10,25	9,13
551400	6	contributie sportverenigingen	273,95	273,95	124,31	124,31
5516	4	vakanties, kamperen en weekendbest.	3.170,52	3.158,31	1.438,72	1.433,18
55160	5	kampeeruitrusting en caravans	284,02	280,04	128,88	127,08
551610	6	caravans e.d.	196,13	195,92	89,00	88,90
551620	6	overige kampeeruitrusting	46,85	43,24	21,26	19,62
551640	6	huur en onderh. kampeeruitr.	41,03	40,89	18,62	18,56

syste- matisch artikel nummer	niveau van detail- lering	omschrijving	gemiddeld bedrag (zonder beveiliging)			
			in guldens		in euro's	
			ná correctie	vóór correctie	ná correctie	vóór correctie
55170	5	verzekeringen voor vakantie	92,57	92,27	42,01	41,87
55180	5	overige kosten weekendbesteding	215,96	208,03	98,00	94,40
55190	5	vakantie binnenland	342,59	342,59	155,46	155,46
551900	6	verzorgde vakantie-reizen	138,61	138,61	62,90	62,90
551950	6	overige vakantie-kosten	203,97	203,97	92,56	92,56
55210	5	vakantie buitenland	2.183,36	2.183,36	990,77	990,77
552100	6	verzorgde vakantie-reizen	1.065,95	1.065,95	483,71	483,71
552200	6	overige vakantie-kosten	1.117,41	1.117,41	507,06	507,06
55250	5	vakantie zna vz	52,02	52,02	23,61	23,61
553	3	overige ontspanning	2.264,09	2.138,94	1.027,40	970,61
5530	4	muziek, zang en toneel	213,49	198,42	96,88	90,04
553100	6	entree concert, schouwburg e.d.	157,91	144,89	71,66	65,75
553200	6	muziekinstrumenten	23,88	23,74	10,84	10,77
553300	6	huur en reparatie muziekinstr.	31,69	29,79	14,38	13,52
5535	4	radio's, tv, video, cd, e.d.	794,82	755,13	360,67	342,66
553500	6	radio's en versterkers	56,04	54,07	25,43	24,54
553510	7	radio's	3,81	3,33	1,73	1,51
553520	7	geluidsversterkers	31,56	30,65	14,32	13,91
553530	7	geluidsapp. auto en accessoires	20,67	20,09	9,38	9,12
553600	6	televisietoestellen	129,42	129,27	58,73	58,66
553700	6	bandopnameapp. cd-speler en video	140,77	135,80	63,88	61,62
553710	7	grammofoons	1,51	1,45	0,69	0,66
553720	7	cassette-, bandrec., cd-speler	26,34	25,27	11,95	11,47
553730	7	video-apparatuur	112,92	109,08	51,24	49,50
553800	6	geluidsapparatuur gecombineerd	101,78	100,60	46,19	45,65
553900	6	huur en rep. geluids-, beeldapp.	57,78	53,92	26,22	24,47
554000	6	cd's, muziekcassettes e.d.	172,68	145,13	78,36	65,86
554100	6	omroepbijdr. en abonn. ivm radio/tv	136,34	136,34	61,87	61,87
554110	7	luister- en kijkgeld	65,47	65,47	29,71	29,71
554120	7	omroepblad	48,73	48,73	22,11	22,11
554130	7	abonnee-tv/filmnet	22,14	22,14	10,05	10,05
5542	4	overige ontspanning	1.049,41	995,66	476,20	451,81
554300	6	film- en projectieapparatuur	0,14	0,14	0,06	0,06
554350	6	foto-apparaten	42,32	41,70	19,20	18,92
554400	6	film- /en foto-access/mat. en optiek	171,29	161,21	77,73	73,15
554450	7	film-/ en foto-access/mat.	168,18	158,39	76,32	71,87
554550	7	optische instrumenten en access.	3,11	2,82	1,41	1,28
554600	6	huisdieren	401,08	374,65	182,00	170,01
554610	7	aankoop huisdieren	31,31	30,48	14,21	13,83
554620	7	kosten verzorging huisdieren	369,77	344,18	167,79	156,18
554650	6	dienstverlening vereniging	6,44	5,86	2,92	2,66
554700	6	contributie ontspanningsvereniging	174,04	174,04	78,98	78,98
554750	6	vergunn. en belast. ivm ontspanning	13,73	13,67	6,23	6,20
554800	6	overige entrees	138,01	128,63	62,63	58,37
554900	6	overige liefhebberijen	36,06	33,62	16,36	15,26
555000	6	feestartikelen	66,31	62,14	30,09	28,20
5551	4	speelgoed	206,38	189,73	93,65	86,10

syste- matisch artikel nummer	niveau van detail- lering	omschrijving	gemiddeld bedrag (zonder beveiliging)			
			in guldens		in euro's	
			ná correctie	vóór correctie	ná correctie	vóór correctie
556	3	roken	524,53	499,36	238,02	226,60
556000	6	sigaren	24,83	21,47	11,27	9,74
556100	6	sigaretten	319,79	303,04	145,11	137,51
556200	6	overige tabaksartikelen	174,77	169,93	79,31	77,11
556300	6	rokersbenodigdheden	5,14	4,92	2,33	2,23
557	3	verkeer en vervoer	9.081,17	8.672,89	4.120,86	3.935,59
5570	4	openbaar vervoer	597,32	582,53	271,05	264,34
557000	6	trein	368,69	357,33	167,30	162,15
557100	6	ov. uitgaven openbaar vervoer	228,63	225,20	103,75	102,19
557110	7	taxi	50,13	49,03	22,75	22,25
557120	7	overig openbaar vervoer	178,50	176,17	81,00	79,94
5572	4	rijwielen	286,01	276,09	129,79	125,28
557200	6	aankoop rijwielen	180,97	179,71	82,12	81,55
557300	6	rijwielonderdelen en -reparatie	105,04	96,38	47,67	43,74
5574	4	bromfietsen, motoren e.d.	117,05	115,31	53,11	52,33
557400	6	bromfietsen, motoren en scooters	81,87	81,89	37,15	37,16
557500	6	rep.bromfiets, motor en scooter	35,17	33,42	15,96	15,17
5576	4	auto's	3.219,32	3.199,61	1.460,86	1.451,92
557600	6	gekochte nieuwe auto's	2.028,54	2.028,54	920,51	920,51
557610	6	gekochte auto's buitenland	5,72	5,72	2,60	2,60
557620	6	gekochte 2e-hands auto's	1.128,12	1.128,12	511,92	511,92
557630	6	verkochte auto's	-719,39	-719,39	-326,44	-326,44
557640	6	bijdrage voor auto aan werkgever	86,97	86,97	39,47	39,47
557700	6	onderhoud en accessoires auto's	689,35	669,64	312,81	303,87
5579	4	overige kosten eigen vervoer	3.305,33	2.970,15	1.499,89	1.347,80
557900	6	auto-, motor- en rijwielstalling	82,72	82,22	37,54	37,31
557910	7	auto- en motorstalling	77,55	77,06	35,19	34,97
557920	7	rijwiel- en bromfietsstalling	5,16	5,16	2,34	2,34
558000	6	voertuigverzekering	717,67	717,67	325,66	325,66
558010	7	autoverzekering	662,41	662,41	300,59	300,59
558020	7	motor- en scooterverzekering	17,20	17,20	7,81	7,81
558030	7	brommer- en fietsverzekering	20,61	20,61	9,35	9,35
558040	7	ov. voer-, vaartuigverzekering	17,45	17,45	7,92	7,92
558050	6	overdrachten ivm de auto	589,96	587,26	267,71	266,49
558060	7	motorrijtuigenbelasting	573,09	573,09	260,06	260,06
558070	7	rijbewijs, kentekenbewijs	16,87	14,16	7,66	6,43
558100	6	benzine en olie	1.914,99	1.582,99	868,98	718,33
558110	7	benzine, olie v. auto en motor	1.913,65	1.581,68	868,38	717,74
558120	7	andere benzine en olie	1,33	1,31	0,60	0,59
5582	4	overige verkeers- en vervoerskosten	1.556,15	1.529,21	706,15	693,93
558200	6	telefoon	1.356,26	1.341,32	615,44	608,66
558300	6	porti	60,14	57,68	27,29	26,17
558400	6	overig verkeer en vervoer	139,75	130,20	63,42	59,08
558420	7	rijles	105,55	96,66	47,90	43,86
558430	7	vrachtdiensten	34,20	33,54	15,52	15,22
66	2	overige bestedingen	1.279,04	1.255,81	580,40	569,86
661	3	particuliere verzekering neg	438,38	438,38	198,93	198,93

syste- matisch artikel nummer	niveau van detail- lering	omschrijving	gemiddeld bedrag (zonder beveiliging)			
			in guldens		in euro's	
			ná correctie	vóór correctie	ná correctie	vóór correctie
661000	6	schade- en loonderv.verz. neg	228,31	228,31	103,60	103,60
661010	7	ziekte- en ongevalverzekering	12,93	12,93	5,87	5,87
661040	7	wa- en rechtsbijst.verz.	121,33	121,33	55,06	55,06
661050	7	overige schadeverzekeringen neg	94,05	94,05	42,68	42,68
661200	6	spaarverzekeringsdiensten	210,08	210,08	95,33	95,33
661210	7	levensverzekering	58,97	58,97	26,76	26,76
661220	7	ov. spaarverzekeringen	151,10	151,10	68,57	68,57
662	3	contributie maatschap. organisaties	309,12	308,94	140,27	140,19
663	3	collectes en donaties	234,78	228,75	106,54	103,80
664	3	overige bestedingen neg	296,76	279,74	134,66	126,94
664100	7	familieplechtigheden	44,44	42,79	20,17	19,42
664210	7	zakgelduitgaven ongespecificeerd	3,73	3,56	1,69	1,62
664230	7	diverse diensten neg	160,35	157,22	72,76	71,34
664300	7	paspoort, leges, boetes e.d.	88,23	76,18	40,04	34,57

### Bijlage 3 Samenstelling van de begrippen bruto – netto – besteedbaar inkomen in het Budgetonderzoek

variabele nummer	variabele naam	verwerking van het inkomensbestanddeel
202	bruto loon hoofd	+
203	bruto loon partner hoofd	+
204	bruto loon kinderen	+
205 *	bruto loon overige leden	+
206	fiscale winst hoofd	+
207	fiscale winst overige leden	+
208	inkomen uit nevenbetrekkingen	+
209	bruto inkomen uit vermogen	+
210	individuele huursubsidie	+
211	kinderbijslag	+
213	overige uitkeringen sociale verzekeringen	+
214	aow, pensioen, lijfrente	+
215	overige inkomensoverdrachten	+
216	studietoelagen	+
217 *	echtscheidingsuitkeringen e.d.	+
218	overige inkomsten	+
793	inkomen uit spaarloonregeling	+
223	BRUTO INKOMEN (EXCL. EIGEN WONING)	=
219	premies aow / aww	-
221	premies awbz, akw, aww	-
222	loon- en inkomstenbelasting	-
224	NETTO INKOMEN (EXCL. EIGEN WONING)	=
253 *	alimentatie	-
254	verplicht ziekenfonds (uit vragenlijst Inkomen)	-
255	verplicht ziekenfonds (berekend)	-
256	premie iza / izr (uit vrg. Inkomen)	-
257	premie iza / izr (uit vragenlijst Periodieke Uitgaven)	-
258	premie standaardpakket particuliere ziektekostenverzekering	-
266 *	rente persoonlijke lening / doorlopend krediet (uit vrgl. PU)	-
267 *	rente+aflossing pl / doorl. krediet (uit vrgl. PU)	-
268 *	rente huurkoop / afbetaling (uit vrgl. PU)	-
269 *	rente+aflossing huurkoop / afbetaling (uit vrgl. PU)	-
270 *	kapitaal verzekering	-
271 *	arbeidsongeschiktheidsverzekering	-
272 *	ziekengeld verzekering	-
248 *	erfpacht	-
249	rente	-
260	netto economische huurwaarde	+
273	BESTEEDBAAR INKOMEN	=

\* deze variabele is niet meegeleverd in het microbestand

## Bijlage 4: STATLINE

### Van hoofdgroepen naar bestedingen uit het Budgetonderzoek

hoofdgroepen
<ul style="list-style-type: none"><li>- nieuwe tabellen</li><li>- mens en maatschappij</li><li>- arbeid, inkomen en sociale zekerheid</li><li>- bedrijfsleven</li><li>- overheid, politiek en bestuur</li><li>- macro-economie, geld- en kapitaalmarkt</li><li>- milieu en bodemgebruik</li><li>- Nederland regionaal</li><li>- volkstellingen</li></ul>

arbeid, inkomen en sociale zekerheid
<ul style="list-style-type: none"><li>- arbeidsmarkt</li><li>- inkomen, bestedingen en vermogen</li><li>- sociale zekerheid</li></ul>

inkomen, bestedingen en vermogen
<ul style="list-style-type: none"><li>→ Historie huishoudens en personen</li><li>- inkomen</li><li>- bestedingen</li><li>- vermogen</li></ul>

<b>bestedingen niveau 3/7: huishoudkenmerken</b>	
- onderwerpen	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totaal alle huishoudens</li> <li>- huishoudkenmerken</li> <li>- distributiekkanalen</li> </ul>
- bestedingen	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totaal bestedingen</li> <li>- bestedingen totaal</li> <li>- voeding</li> <li>- woning</li> <li>- kleding en schoeisel</li> <li>- hygiëne en geneeskundige verzorging</li> <li>- ontwikkeling, ontspanning en verkeer</li> <li>- overige bestedingen</li> <li>- aanvullende gegevens</li> </ul>
- perioden	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- alle perioden</li> <li>- jaren: budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO</li> <li>- jaren: budgetonderzoek; huurw.def. vlg. NR</li> </ul>

- onderwerpen	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- besteed bedrag</li> <li>- totaal alle huishoudens</li> <li>- gemiddelde bestedingen in %</li> <li>- standaardfout in %</li> </ul>

- onderwerpen

- huishoudkenmerken

- alle huishoudens
  - totaal alle huishoudens
- grootte van het huishouden
  - 1 persoonshuishouden
  - 2 persoonshuishouden
  - 3 persoonshuishouden
  - 4 persoonshuishouden
  - >= 5 persoonshuishouden
- samenstelling meerpersoonshuishoudens
  - met minderjarige kinderen (totaal)
    - jongste kind 0 – 5 jaar
    - jongste kind 6 – 11 jaar
    - jongste kind 12 – 17 jaar
  - zonder minderjarige kinderen (totaal)
  - met (echt)paar
  - meerderjarige kinderen / anderen
- leeftijd hoofdkostwinner
  - leeftijd hoofdkostwinner: tot 45 jaar
  - leeftijd hoofdkostwinner: 45 – 64 jaar
  - leeftijd hoofdkostwinner: 65 jaar en ouder
- woonsituatie
  - eigenaar van een woning
  - huurder van een woning
- inkomensdecielen \*
- inkomenskwartielen naar grootte huishouden \*
  - 1<sup>e</sup> inkomenskwartiel; 1 persoonshuishouden
  - 1<sup>e</sup> inkomenskwartiel; 2 persoonshuishouden
  - 2<sup>e</sup> inkomenskwartiel; 1 persoonshuishouden
  - 2<sup>e</sup> inkomenskwartiel; 2 persoonshuishouden
  - 3<sup>e</sup> inkomenskwartiel; 2 persoonshuishouden
  - 3<sup>e</sup> inkomenskwartiel; 3 persoonshuishouden
  - 3<sup>e</sup> inkomenskwartiel; 4+ persoonshuishouden
  - 4<sup>e</sup> inkomenskwartiel; 2 persoonshuishouden
  - 4<sup>e</sup> inkomenskwartiel; 3 persoonshuishouden
  - 4<sup>e</sup> inkomenskwartiel; 4+ persoonshuishouden
- inkomenskwartielen

\* niet bij bestedingen op niveau 7



- onderwerpen	
- huishoudkenmerken	
- voornaamste inkomensbron	
- arbeid	
	- arbeid totaal (loon en winst)
	- loon
- uitkeringen	
	- uitkeringen totaal
	- AOW/pensioen
	- overige uitkeringen

- onderwerpen	
- distributiekkanalen	
	- gemiddelde aankopen (=100%)
	- detailhandel
	- totale detailhandel
	- winkels
	- winkels inclusief warenhuizen
	- warenhuizen
	- markt, postorderbedrijf
	- andere distributiekkanalen
	- horeca
	- overige distributiekkanalen
	- totale overige kanalen
	- 2e hands

- perioden

- alle perioden

- 1992 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1993 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1994 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1995 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1996 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1997 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1998 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1999 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 2000 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 2000 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. NR

- jaren: budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO

- jaren: budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1992 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1993 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1994 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1995 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1996 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1997 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1998 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 1999 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO
- 2000 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. BO

- jaren: budgetonderzoek; huurw.def. vlg. NR

- jaren: budgetonderzoek; huurw.def. vlg. NR
- 2000 budgetonderzoek; huurw.def. vlg. NR

**Bijlage 5:   Standaardmicrobestand Budgetonderzoek 2000**  
**Overzicht van de huishoud- en bestedingsvariabelen**

1	Overzicht huishoudvariabelen: naar onderwerp	68
2	Overzicht huishoudvariabelen: numeriek	69
3	Huishoudvariabelen	72
4	Bestedingsvariabelen	136

## 1 Overzicht huishoudvariabelen: naar onderwerp

- **Variabelen uit het huishoudenbestand van het Budgetonderzoek**

Huishouden	variabelen 002 t/m 086, 172,172, 173 en 600 t/m 767
Bedrijf en beroep	variabelen 147 t/m 149 en 155 t/m 161
Activiteit	variabelen 150 t/m 153
Inkomen	variabelen 170 en 171, 201 t/m 273 en 793
Bezit	variabelen 301 t/m 350
Woning	variabelen 400 t/m 441
Vakantie	variabelen 500 t/m 576
Eigen producten	variabele 779
Schrijfperiode	variabele 785
Equivalentiefactor	variabele 794

- **Toegevoegde variabelen t.b.v. het standaardmicrobestand:**

Extra	variabelen 990 t/m 992
-------	------------------------

## 2 Overzicht huishoudvariabelen: op volgorde variabelenummer

H002	omvang-huishouden	H056	05prs-volgnr	H201	ziekenfonds
H003	type-huishouden	H057	05relatie	H202	hfd-bruto-loon
H004	alleenstaande-geslacht	H058	05leeftyd	H203	prt-bruto-loon
H005	niet-gezin-samenstelling	H059	05geslacht	H204	knd-bruto-loon
H006	een-gezin-samenstelling	H060	05burg-st	H206	hfd-fiscale-winst
H007	kl-hfd-leeftyd	H061	05-1e-werkkring	H207	ov-fiscale-winst
H008	kl-prt-leeftyd	H062	05-2e-werkkring	H208	byverdiensten
H010	n-niet-werkende-knd			H209	ink-vermogen
H011	n-ongehuwde-knd	H064	06prs-volgnr		
H012	n-nwo-knd	H065	06relatie	H210	huursubsidie
H014	gezinsfase	H066	06leeftyd	H211	kinderbijslag
H017	hfd-burg-st	H067	06geslacht	H213	ov-soc-wet-uitkering
H020	n-huwlyksjaren	H068	06burg-st	H214	pensioen
H022	hfd-diploma	H069	06-1e-werkkring	H215	premie-woning
H023	prt-diploma	H070	06-2e-werkkring	H216	studietoelagen
				H218	ov-inkomsten
H024	01prs-volgnr	H072	07prs-volgnr	H219	aow-premie
H025	01relatie	H073	07relatie	H221	awbz-premie
H026	01leeftyd	H074	07leeftyd	H222	belasting
H027	01geslacht	H075	07geslacht	H223	t-bruto-inkomen
H028	01burg-st	H076	07-burg-st	H224	t-netto-inkomen
H029	01-1e-werkkring	H077	07-1e-werkkring	H227	ink-schatting
H030	01-2e-werkkring	H078	07-2e-werkkring		
				H232	01verz (nnverz)
H032	02prs-volgnr	H080	08prs-volgnr	H233	02verz
H033	02relatie	H081	08relatie	H234	03verz
H034	02leeftyd	H082	08leeftyd	H235	04verz
H035	02geslacht	H083	08geslacht	H236	05verz
H036	02-burg-st	H084	08burg-st	H237	06verz
H037	02-1e-werkkring	H085	08-1e-werkkring	H238	07verz
H038	02-2e-werkkring	H086	08-2e-werkkring	H239	08verz
H040	03prs-volgnr	H147	prt-beroep	H245	hyp-r-aflossing
H041	03relatie	H148	prt-bedryf	H246	hyp-rente
H042	03leeftyd	H149	prt-overheid	H247	hyp-r-levensverzekering
H043	03geslacht			H249	hyp-r-totaal
H044	03burg-st	H150	hfd-1e-activiteit	H254	zf-vpl-inkomen
H045	03-1e-werkkring	H151	hfd-2e-activiteit	H255	zf-vpl-nominaal
H046	03-2e-werkkring	H152	prt-1e-activiteit	H256	iza-inkomen
		H153	prt-2e-activiteit	H257	iza-nominaal
H048	04prs-volgnr			H258	zk-prt-berekend
H049	04relatie	H155	hfd-soc-beroepsgroep	H260BO	nto-ec-huurwaarde (BO)
H050	04leeftyd	H156	hfd-aard-beroep	H260NR	nto-ec-huurwaarde (NR)
H051	04geslacht	H157	hfd-tak-bedryf	H273BO	t-nto-ink-coördinatie (BO)
H052	04burg-st	H158	hfd-overheid	H273NR	t-nto-ink-coördinatie (NR)
H053	04-1e-werkkring	H159	celkode		
H054	04-2e-werkkring	H160	hfd-beroep		
		H161	hfd-bedryf		
		H170	pr-ink-bron		
		H171	n-pers-ink		
		H172	n-pers-hh		
		H173	sam-hh		

H301 koelkast	H400 woningtype	h522 3vak-volgnr
H302 diepvriezer	H401 bouwjr-woning	h523 3n-vak-personen
H303 wasautomaat	H402 huurder	h524 3n-vak-dagen
H305 wasdroger	H403 deel-woning	h525 3land
H306 vaatwasmachine	H404 n-vertrekken	h526 3verzorging
H307 naaimachine	H405 bad	h527 3vervoer
H308 tv-kleur	H406 verw-woning	h528 3verblyf
H309 tv-zwart-wit	H407 brnd-woning	
		h530 4vak-volgnr
H310 radio	H414 ww-plaats	h531 4n-vak-personen
H311 bandrecorder	H415 ww-toestel	h532 4n-vak-dagen
H312 hi-fi-apparatuur	H416 ww-brandstof	h533 4land
H313 afspeelapparatuur	H417 ww-2e-toestel	h534 4verzorging
H314 piano	H418 ww-2e-brandstof	h535 4vervoer
H315 orgel	H419 koken-brandstof	h536 4verblyf
H316 videorecorder		
H317 diapjector	H420 glas-isolatie	h538 5vak-volgnr
H319 bromfiets	H421 muur-isolatie	h539 5n-vak-personen
	H422 dak-isolatie	h540 5n-vak-dagen
	H423 vloer-isolatie	h541 5land
H320 motor		h542 5verzorging
H321 auto	H424 ww-n-tapplaatsen	h543 5vervoer
H323 2e-woning	H425 n-isolaties	h544 5verblyf
H324 stacaravan	H426 opp-kamer	
H325 toercaravan	H427 opp-keuken	h546 6vak-volgnr
H328 hond		h547 6n-vak-personen
H329 melkvee	H440 huur-eig-mut	h548 6n-vak-dagen
	H441 huur-mut-datum	h549 6land
H330 pluimvee		h550 6verzorging
H331 kat		h551 6vervoer
H332 andere-dieren		h552 6verblyf
H333 telefoon		
H334 garage		h554 7vak-volgnr
H335 spel-home-computer		h555 7n-vak-personen
H336 muziekinstrument		h556 7n-vak-dagen
H337 vcamera	H500 n-vakanties	h557 7land
H339 cd-speler	H501 gem-n-vakanties	h558 7verzorging
	H502 gem-n-dagen	h559 7vervoer
H340 magnetron	H503 vak-bestemming	h560 7verblyf
H341 solarium	H504 t-n-vak-dagen	
H342 dat-recorder		
H343 dcc-recorder	H506 1vak-volgnr	h562 8vak-volgnr
H344 keyboard	H507 1n-vak-personen	h563 8n-vak-personen
H345 personal-computer	H508 1n-vak-dagen	h564 8n-vak-dagen
H346 2e-auto	H509 1land	h565 8land
H347 surfplank	H510 1verzorging	h566 8verzorging
H348 n-tv-kleur	H511 1vervoer	h567 8vervoer
H349 n-tv-zwart/wit	H512 1verblyf	h568 8verblyf
H350 elektronisch-orgel	H514 2vak-volgnr	h570 9vak-volgnr
	H515 2n-vak-personen	h571 9n-vak-personen
	H516 2n-vak-dagen	h572 9n-vak-dagen
	h517 2land	h573 9land
	h518 2verzorging	h574 9verzorging
	h519 2vervoer	h575 9vervoer
	h520 2verblyf	h576 9verblyf

h600	01pos-hhx	h660	04pos-hhx	h720	07pos-hhx
h601	01pl-hhv	h661	04pl-hhv	h721	07pl-hhv
h602	01grrout	h662	04grrout	h722	07grrout
h603	01bib	h663	04bib	h723	07bib
h604	01hh-sit	h664	04hh-sit	h724	07hh-sit
h605	01ma-part	h665	04ma-part	h725	07ma-part
h606	01oplei-hv	h666	04oplei-hv	h726	07oplei-hv
h607	01arb-pos	h667	04arb-pos	h727	07arb-pos
h609	01srt-bedr	h669	04srt-bedr	h729	07srt-bedr
h610	01beroep	h670	04beroep	h730	07beroep
h612	01wzaam-12	h672	04wzaam-12	h732	07wzaam-12
h613	01wil-werk	h673	04wil-werk	h733	07wil-werk
h614	01wrk-komen	h674	04wrk-komen	h734	07wrk-komen
h616	01o-tydbest	h676	04o-tydbest	h736	07o-tydbest
h617	01w-tydbest	h677	04w-tydbest	h737	07w-tydbest
h618	01bet-wrk-nu	h678	04bet-wrk-nu	h738	07bet-wrk-nu
h619	01overheid	h679	04overheid	h739	07overheid
h620	02pos-hhx	h680	05pos-hhx	h740	08pos-hhx
h621	02pl-hhv	h681	05pl-hhv	h741	08pl-hhv
h622	02grrout	h682	05grrout	h742	08grrout
h623	02bib	h683	05bib	h743	08bib
h624	02hh-sit	h684	05hh-sit	h744	08hh-sit
h625	02ma-part	h685	05ma-part	h745	08ma-part
h626	02oplei-hv	h686	05oplei-hv	h746	08oplei-hv
h627	02arb-pos	h687	05arb-pos	h747	08arb-pos
h629	02srt-bedr	h689	05srt-bedr	h749	08srt-bedr
h630	02beroep	h690	05beroep	h750	08beroep
h632	02wzaam-12	h692	05wzaam-12	h752	08wzaam-12
h633	02wil-werk	h693	05wil-werk	h753	08wil-werk
h634	02wrk-komen	h694	05wrk-komen	h754	08wrk-komen
h636	02o-tydbest	h696	05o-tydbest	h756	08o-tydbest
h637	02w-tydbest	h697	05w-tydbest	h757	08w-tydbest
h638	02bet-wrk-nu	h698	05bet-wrk-nu	h758	08bet-wrk-nu
h639	02overheid	h699	05overheid	h759	08overheid
h640	03pos-hhx	h700	06pos-hhx	H760	01werkz-uren
h641	03pl-hhv	h701	06pl-hhv	H761	02werkz-uren
h642	03grrout	h702	06grrout	H762	03werkz-uren
h643	03bib	h703	06bib	H763	04werkz-uren
h644	03hh-sit	h704	06hh-sit	H764	05werkz-uren
h645	03ma-part	h705	06ma-part	H765	06werkz-uren
h646	03oplei-hv	h706	06oplei-hv	H766	07werkz-uren
h647	03arb-pos	h707	06arb-pos	H767	08werkz-uren
h649	03srt-bedr	h709	06srt-bedr		
h650	03beroep	h710	06beroep	h779	volkstuin
h652	03wzaam-12	h712	06wzaam-12	h785	sp-werkelyk
h653	03wil-werk	h713	06wil-werk	h793	spaarloon
h654	03wrk-komen	h714	06wrk-komen	h794	eq-factor
h656	03o-tydbest	h716	06o-tydbest		
h657	03w-tydbest	h717	06w-tydbest	h990	rec-volgnr
h658	03bet-wrk-nu	h718	06bet-wrk-nu	h991	onderzoeksjaar
h659	03overheid	h719	06overheid	h992	weeggetal

### 3 Huishoudvariabelen

---

#### Omvang van het huishouden

NUMMER VARIABELE : 002  
NAAM VARIABELE : OMVANG-HUISHOUDEN  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var. 002	betekenis
1	1 persoon
2	2 personen
3	3 personen
4	4 personen
5	5 personen
6	6 personen
7	7 personen
8	8 en meer personen

---

#### Type huishouden

NUMMER VARIABELE : 003  
NAAM VARIABELE : TYPE-HUISHOUDEN  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var. 003	betekenis
1	alleenstaande
2	niet gezinshuishouden
3	eengezinshuishouden enkelvoudig zonder anderen
4	overige een- en meergezinshuishoudens

---

#### Geslacht alleenstaande

NUMMER VARIABELE : 004  
NAAM VARIABELE : ALLEENSTAANDE-GESLACHT  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var. 004	betekenis
1	man
2	vrouw
3	n.v.t.

---



### Samenstelling niet-gezinshuishouden

NUMMER VARIABELE : 005  
NAAM VARIABELE : NIET-GEZIN-SAMENSTELLING  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var. 005	Betekenis
1	één man en één vrouw
2	twee mannen
3	twee vrouwen
4	drie of meer personen
5	n.v.t.

Opmerking: de klassen 1 t/m 4 kunnen alleen voorkomen  
als VAR.033 + 8\*n (met  $0 \leq n \leq 6$ ) niet één of meer keer gelijk is aan 3 of 4.  
Dan krijgt var.005 namelijk de waarde 5.

---

### Samenstelling één-gezinshuishouden

NUMMER VARIABELE : 006  
NAAM VARIABELE : EEN-GEZIN-SAMENSTELLING  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var.006	Betekenis
1	(echt)paar zonder kind(eren)
2	(echt)paar met kinderen
3	man met kind(eren)
4	vrouw met kind(eren)
5	n.v.t.

---

### Leeftijd hoofdkostwinner huishouden (op enquêtedatum)

NUMMER VARIABELE : 007  
NAAM VARIABELE : KL-HFD-LEEFTYD  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var.007	betekenis
1	jonger dan 20 jaar
2	20 t/m 24 jaar
3	25 t/m 29 jaar
4	30 t/m 34 jaar
5	35 t/m 39 jaar
6	40 t/m 44 jaar
7	45 t/m 49 jaar
8	50 t/m 54 jaar
9	55 t/m 59 jaar
10	60 t/m 64 jaar
11	65 t/m 69 jaar
12	70 t/m 74 jaar
13	75 jaar en ouder
98	n.v.t.
99	weigert/weetniet

---

Leeftijd partner van hoofdkostwinner (op enquêtedatum)

NUMMER VARIABELE : 008  
NAAM VARIABELE : KL-PRT-LEEFTYD  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var.008	betekenis
1	jonger dan 20 jaar
2	20 t/m 24 jaar
3	25 t/m 29 jaar
4	30 t/m 34 jaar
5	35 t/m 39 jaar
6	40 t/m 44 jaar
7	45 t/m 49 jaar
8	50 t/m 54 jaar
9	55 t/m 59 jaar
10	60 t/m 64 jaar
11	65 t/m 69 jaar
12	70 t/m 74 jaar
13	75 jaar en ouder
98	n.v.t.
99	weigert/weetniet

Aantal niet-werkende ongehuwde kinderen jonger dan 17 jaar

NUMMER VARIABELE : 010  
NAAM VARIABELE : N-NIET-WERKENDE-KND  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var.010	betekenis
1	1 kind
2	2 kinderen
3	3 kinderen
4	4 kinderen
5	5 kinderen of meer
6	n.v.t.

Afleiding: aantal keren dat { ( VAR.025 = 2 ) en  
( VAR.033 + 8\*n = 4 ) en  
( VAR.034 + 8\*n < 17 ) } met  $0 \leq n \leq 6$

Aantal ongehuwde kinderen jonger dan 16 jaar

NUMMER VARIABELE : 011  
NAAM VARIABELE : N-ONGEHUWDE-KND  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var.011	betekenis
1	1 kind
2	2 kinderen
3	3 kinderen
4	4 kinderen
5	5 kinderen of meer
6	n.v.t.

Afleiding: aantal keren dat { ( VAR.033 + 8\*n = 4 ) en  
( VAR.034 + 8\*n < 16 ) } met  $0 \leq n \leq 6$

Aantal niet-werkende ongehuwde kinderen van 16 jaar en ouder

NUMMER VARIABELE : 012  
NAAM VARIABELE : N-NWO-KND  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var.012	Betekenis
1	1 kind
2	2 kinderen
3	3 kinderen
4	4 kinderen
5	5 kinderen of meer
6	n.v.t.

Afleiding: aantal keren dat { ( VAR.033 + 8\*n = 4 ) en  
( VAR.034 + 8\*n = 16 t/m 117 ) en  
( VAR.037 + 8\*n ≠ 3,5 ) en  
( VAR.038 + 8\*n ≠ 11 ) } met  $0 \leq n \leq 6$

Opmerking: er kunnen kinderen voorkomen met inkomen (bijv. werkloosheidsuitkering)

---

Gezinsfase

NUMMER VARIABELE : 014  
NAAM VARIABELE : GEZINSFASE  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var.014	betekenis
1	kinderloos gezin, vrouw < 45 jaar
2	alle kinderen < 6 jaar
3	alle kinderen 6 -< 12 jaar
4	jongste kind < 6 jaar en oudste kind 6 -< 12 jaar
5	alle kinderen 12 -< 18 jaar
6	jongste kind < 12 jaar en oudste kind 12 -< 18 jaar
7	jongste kind < 18 jaar
8	en oudste kind ≥ 18 jaar
9	alle kinderen ≥ 18 jaar
10	kinderloos gezin, vrouw ≥ 45 jaar n.v.t. (geen gezin)

---

Burgerlijke staat hoofdkostwinner huishouden

NUMMER VARIABELE : 017  
NAAM VARIABELE : HFD-BURG-ST  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var.017	betekenis
1	ongehuwd (altijd ongehuwd geweest)
2	gehuwd (incl. gescheiden van tafel en bed)
3	gescheiden
4	weduwstaat

Aantal huwelijks- of samenwoningsjaren van de huishoudkern

NUMMER VARIABELE : 020  
NAAM VARIABELE : N-HUWELYKSJAREN  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.020	betekenis
0	n.v.t.
1	1 jaar of korter
2	2 jaar
3	3 jaar
4	4 jaar
t/m	
90	90 jaar of meer
98	n.v.t.
99	onbekend

---

Diploma hoofdkostwinner

NUMMER VARIABELE : 022  
NAAM VARIABELE : HFD-DIPLOMA  
HERKOMST : Afleiding  
KLASSEN : codering volgens SOI 1998, editie 2000/'01

Var.022	Betekenis
2	Lager onderwijs
3	Voortgezet onderwijs, lagere trap
4	Voortgezet onderwijs, hogere trap
5	hoger onderwijs, eerste trap
6	hoger onderwijs, tweede trap
9	onderwijsniveau onbekend

---

Diploma partner

NUMMER VARIABELE : 023  
NAAM VARIABELE : PRT-DIPLOMA  
HERKOMST : Afleiding  
KLASSEN : codering volgens SOI 1998, editie 2000/'01

Var.023	betekenis
2	lager onderwijs
3	voortgezet onderwijs, lagere trap
4	voortgezet onderwijs, hogere trap
5	hoger onderwijs, eerste trap
6	hoger onderwijs, tweede trap
9	onderwijsniveau onbekend; geen echtgenote/vaste partner

Persoonsnummer, volgnummer van de persoon binnen het huishouden

NUMMER VARIABELE : 024  
NAAM VARIABELE : 01PRS-VOLGNR  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.024	Betekenis
1	Volgnummer persoon 1e regel

Relatie persoon tot hoofdkostwinner huishouden

NUMMER VARIABELE : 025  
NAAM VARIABELE : 01RELATIE  
HERKOMST : Afleiding van nnPL-HHV  
KLASSEN :

Var.025	betekenis
1	alleenstaande
2	hoofdkostwinner van het huishouden

Leeftijd (op enquêtedatum)

NUMMER VARIABELE : 026  
NAAM VARIABELE : 01LEEFITYD  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.026	betekenis
000	n.v.t.
001	1 jaar of jonger
002	2 jaar
003	3 jaar
t/m	
117	117 jaar
999	weigert/weet niet

Geslacht

NUMMER VARIABELE : 027  
NAAM VARIABELE : 01GESLACHT  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.027	betekenis
1	man
2	vrouw

Burgerlijke staat

NUMMER VARIABELE : 028  
NAAM VARIABELE : 01BURG-ST  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.028	Betekenis
1	gehuwd/gescheiden van tafel en bed
2	gescheiden van echt
3	weduwstaat
4	ongetrouwd

Maatschappelijke positie, 1e voorkeur

NUMMER VARIABELE : 029  
NAAM VARIABELE : 01-1E-WERKKRING  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.029	betekenis
1	baby, kleuter (< 5 jaar op enq.datum)
2	scholier (5 -< 15 jaar op enq.datum)
4	opleiding volgend, student
5	werkend met betaald werk
6	gepensioneerd, met VUT
7	huisman/vrouw
8	vrijwilliger
9	werkloos
10	arbeidsongeschikt
11	werkloos en arbeidsongeschikt
99	onbekend

Maatschappelijke positie, 2e voorkeur

NUMMER VARIABELE : 030  
NAAM VARIABELE : 01-2E-WERKKRING  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.030	Betekenis
1	werkloos
2	arbeidsongeschikt
4	huisman/vrouw
5	opleiding volgend, student (5-< 15 jr. op enq.datum)
6	vrijwilliger
7	huishoudelijk werk thuis en opleiding of studie
8	huishoudelijk werk thuis en vrijwilligerswerk
10	huishoudelijk werk thuis en opleiding of studie en vrijwilligerswerk
11	werkend met betaald werk
12	iets anders
99	n.v.t. / onbekend

Persoonsnummer, volgnummer van de persoon binnen het huishouden

NUMMER VARIABELE : 032 + 8\* (nn-2)  
NAAM VARIABELE : nnPRS-VOLGNR met  $02 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.032	betekenis
0	n.v.t.
2	volgnummer persoon 2e regel
3	volgnummer persoon 3e regel
4	volgnummer persoon 4e regel
5	volgnummer persoon 5e regel
6	volgnummer persoon 6e regel
7	volgnummer persoon 7e regel
8	volgnummer persoon 8e regel

Opmerking: VAR032 := 02PRS-VOLGNR                      VAR040 := 03PRS-VOLGNR  
              VAR048 := 04PRS-VOLGNR                      VAR056 := 05PRS-VOLGNR  
              VAR064 := 06PRS-VOLGNR                      VAR072 := 07PRS-VOLGNR  
              VAR080 := 08PRS-VOLGNR

---

Relatie persoon tot hoofdkostwinner huishouden

NUMMER VARIABELE : 033 + 8\* (nn-2)  
NAAM VARIABELE : nnRELATIE met  $02 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Afleiding van nnPL-HHV  
KLASSEN :

Var.033	betekenis
0	n.v.t.
3	echtgenote/vaste partner van de hoofdkostwinner
4	ongetrouwd kind (of stiefkind) van de hoofdkostwinner
5	familieledid in opgaande lijn van de hoofdkostwinner of zijn echtgenote (bijv. vader, moeder, oma, opa)
6	overige familieleden (bijv. getrouwd kind, broer, zus)
7	geen familierelatie (bijv. kostganger, pleegkind, vriend(in), huishoudster)

Opmerking: VAR033 := 02RELATIE                      VAR041 := 03RELATIE  
              VAR049 := 04RELATIE                      VAR057 := 05RELATIE  
              VAR065 := 06RELATIE                      VAR073 := 07RELATIE  
              VAR081 := 08RELATIE

---

### Leeftijd (op enquêtedatum)

NUMMER VARIABELE : 034 + 8\* (nn-2)  
NAAM VARIABELE : nnLEEFTYD met  $02 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.034	betekenis
000	n.v.t.
001	1 jaar of jonger
002	2 jaar
003	3 jaar
t/m	
117	117 jaar
999	weigert/weet niet

Opmerking: VAR034 := 02LEEFTYD      VAR042 := 03LEEFTYD  
VAR050 := 04LEEFTYD      VAR058 := 05LEEFTYD  
VAR066 := 06LEEFTYD      VAR074 := 07LEEFTYD  
VAR082 := 08LEEFTYD

---

### Geslacht

NUMMER VARIABELE : 035 + 8\* (nn-2)  
NAAM VARIABELE : nnGESLACHT met  $02 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.035	betekenis
0	n.v.t.
1	man
2	vrouw

Opmerking: VAR035 := 02GESLACHT      VAR043 := 03GESLACHT  
VAR051 := 04GESLACHT      VAR059 := 05GESLACHT  
VAR067 := 06GESLACHT      VAR075 := 07GESLACHT  
VAR083 := 08GESLACHT

---

### Burgerlijke staat

NUMMER VARIABELE : 036 + 8\* (nn-2)  
NAAM VARIABELE : nnBURG-ST met  $02 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.036	betekenis
0	n.v.t.
1	gehuwd/gescheiden van tafel en bed
2	gescheiden van echt
3	weduwstaat
4	ongehuwd

Opmerking: VAR036 := 02BURG-ST      VAR044 := 03BURG-ST  
VAR052 := 04BURG-ST      VAR060 := 05BURG-ST  
VAR068 := 06BURG-ST      VAR076 := 07BURG-ST  
VAR084 := 08BURG-ST

---



Maatschappelijke positie, 1e voorkeur

NUMMER VARIABELE : 037 + 8 \* (nn-2)  
 NAAM VARIABELE : nn-1E-WERKKRING met  $02 \leq nn \leq 08$   
 HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; afleiding  
 KLASSEN :

Var.037	betekenis
0	n.v.t.
1	baby, kleuter (< 5 jaar op enq.datum)
2	scholier (5 -< 15 jaar op enq.datum)
4	opleiding volgend, student
5	werkend met betaald werk
6	gepensioneerd, met VUT
7	huisman/vrouw
8	vrijwilliger
9	werkloos
10	arbeidsongeschikt
11	werkloos en arbeidsongeschikt
99	onbekend

Opmerking: VAR.037 : 02-1E-WERKKRING                      VAR.045 : 03-1E-WERKKRING  
 VAR.053 : 04-1E-WERKKRING                      VAR.061 : 05-1E-WERKKRING  
 VAR.069 : 06-1E-WERKKRING                      VAR.077 : 07-1E-WERKKRING  
 VAR.085 : 08-1E-WERKKRING

Maatschappelijke positie, 2e voorkeur

NUMMER VARIABELE : 038 + 8 \* (nn-2)  
 NAAM VARIABELE : nn-2E-WERKKRING met  $02 \leq nn \leq 08$   
 HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; afleiding  
 KLASSEN :

Var.038	betekenis
0	n.v.t.
1	werkloos
2	arbeidsongeschikt
4	huisman/vrouw
5	opleiding volgend, student (5-< 15 jr. op enquêtedatum)
6	vrijwilliger
7	huishoudelijk werk thuis en opleiding of studie
8	huishoudelijk werk thuis en vrijwilligerswerk
10	huishoudelijk werk thuis en opleiding of studie en vrijwilligerswerk
11	werkend met betaald werk
12	iets anders
99	onbekend

Opmerking: VAR.038 : 02-2E-WERKKRING                      VAR.046 : 03-2E-WERKKRING  
 VAR.054 : 04-2E-WERKKRING                      VAR.062 : 05-2E-WERKKRING  
 VAR.070 : 06-2E-WERKKRING                      VAR.078 : 07-2E-WERKKRING  
 VAR.086 : 08-2E-WERKKRING

Beroep vaste partner van hoofdkostwinner

NUMMER VARIABELE : 147  
NAAM VARIABELE : PRT-BEROEP  
HERKOMST : Afleiding (op basis van SBC 1992)  
KLASSEN :

Var.147	Betekenis
0	Onbekend, n.v.t. (geen/niet-werkende partner)
001 t/m 999	3-cijfer codering volgens SBC 1992

Bedrijf waarin vaste partner van hoofdkostwinner werkzaam is

NUMMER VARIABELE : 148  
NAAM VARIABELE : PRT-BEDRYF  
HERKOMST : Afleiding  
KLASSEN :

Var.148	Betekenis
0	Onbekend, n.v.t. (geen/niet-werkende partner)
001 t/m 999	3-cijfer codering volgens SBI 1993

Vaste partner in overheidsdienst

NUMMER VARIABELE : 149  
NAAM VARIABELE : PRT-OVERHEID  
HERKOMST : Afleiding  
KLASSEN :

Var.149	betekenis
0	Onbekend, n.v.t. (geen/niet-werkende partner)
1	ja
2	nee

Activiteit hoofdkostwinner huishouden (eerste voorkeur)

NUMMER VARIABELE : 150  
 NAAM VARIABELE : HFD-1E-AKTIVITEIT  
 HERKOMST : Afleiding  
 KLASSEN :

Var.150	betekenis
1	werkend met betaald werk
3	werkloos
4	arbeidsongeschikt
5	werkloos en arbeidsongeschikt
6	gepensioneerd, met VUT
7	scholier
8	opleiding volgend, student (5-< 15 jr. op enquêtedatum)
9	huisman/vrouw
10	vrijwilliger
11	baby, kleuter (< 5 jaar op enq.datum)
12	iets anders
13	onbekend

Activiteit hoofdkostwinner huishouden (tweede voorkeur)

NUMMER VARIABELE : 151  
 NAAM VARIABELE : HFD-2E-AKTIVITEIT  
 HERKOMST : Afleiding  
 KLASSEN :

Var.151	betekenis
1	werkend met betaald werk
2	werkloos
3	arbeidsongeschikt
5	opleiding volgend, student (5-< 15 jr. op enq.datum)
6	vrijwilliger
7	huishoudelijk werk thuis en opleiding of studie
8	huishoudelijk werk thuis en vrijwilligerswerk
10	huishoudelijk werk thuis en opleiding of studie en vrijwilligerswerk
11	huisman/vrouw
12	iets anders
13	n.v.t. / onbekend

Activiteit echtgenote/vaste partner hoofdkostwinner huishouden (eerste voorkeur)

NUMMER VARIABELE : 152  
 NAAM VARIABELE : PRT-1E-AKTIVITEIT  
 HERKOMST : Afleiding  
 KLASSEN :

Var.152	betekenis
1	werkend met betaald werk
3	werkloos
4	arbeidsongeschikt
5	werkloos en arbeidsongeschikt
6	gepensioneerd, met VUT
7	scholier
8	opleiding volgend, student (5-< 15 jr. op enq.datum)
9	huisman/vrouw
10	vrijwilliger
11	baby, kleuter (< 5 jaar op enq.datum)
13	onbekend
14	n.v.t.

Activiteit echtgenote/vaste partner hoofdkostwinner huishouden (tweede voorkeur)

NUMMER VARIABELE : 153  
 NAAM VARIABELE : PRT-2E-AKTIVITEIT  
 HERKOMST : Afleiding  
 KLASSEN :

Var.153	betekenis
1	werkend met betaald werk
2	werkloos
3	arbeidsongeschikt
5	opleiding volgend, student (5-< 15 jr. op enquêtedatum)
6	vrijwilliger
7	huishoudelijk werk thuis en opleiding of studie
8	huishoudelijk werk thuis en vrijwilligerswerk
9	opleiding of studie en vrijwilligerswerk
10	huishoudelijk werk thuis en opleiding of studie en vrijwilligerswerk
11	huisman/vrouw
12	iets anders
13	onbekend
14	n.v.t.

Sociale beroepsgroep hoofdkostwinner huishouden

NUMMER VARIABELE : 155  
NAAM VARIABELE : HFD-SOC-BEROEPSGROEP  
HERKOMST : Afleiding  
KLASSEN :

Var.155	betekenis
0	onbekend
1	arbeider, employé, beambte, ambtenaar
3	zelfstandige, geen landbouwer
4	zelfstandige landbouwer
6	werkt niet

---

Aard van het beroep hoofdkostwinner huishouden

NUMMER VARIABELE : 156  
NAAM VARIABELE : HFD-AARD-BEROEP  
HERKOMST : Afleiding (op basis van SBC 1992)  
KLASSEN :

Var.156	betekenis
1	elementaire beroepen
2	lagere beroepen
3	middelbare beroepen
4	hogere beroepen
5	wetenschappelijke beroepen
8	werkt niet
9	onbekend beroep

---

Bedrijfstak hoofdkostwinner huishouden

NUMMER VARIABELE : 157  
 NAAM VARIABELE : HFD-TAK-BEDRYF  
 HERKOMST : Afleiding  
 KLASSEN :

Var.157	betekenis	
0	onbekend	
1	landbouw, jacht en bosbouw	A
2	visserij	B
3	winning van delfstoffen	CA en CB
4	industrie	DA t/m DN
5	openbare voorzieningsbedrijven	E
6	bouwnijverheid	F
7	reparatie van consumentenartikelen en handel	G
8	horeca	H
9	vervoer, opslag en communicatie	I
10	financiële instellingen	J
11	verhuur van en handel in onroerend goed, verhuur van roerende goederen en zakelijke dienstverlening	K
12	openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen	L
13	onderwijs	M
14	gezondheids- en welzijnszorg	N
15	milieudienstverlening, cultuur, recreatie en overige dienstverlening	O
16	particuliere huishoudens met personeel in loondienst	P
17	extraterritoriale lichamen en organisaties	Q
18	onbekend	N.V.T.
20	niet van toepassing	N.V.T.

Hoofdkostwinner huishouden in overheidsdienst

NUMMER VARIABELE : 158  
 NAAM VARIABELE : HFD-OVERHEID  
 HERKOMST : Afleiding  
 KLASSEN :

Var.158	betekenis	
1	ja (als pensioenpremie voor hem/haar wordt betaald)	
2	neen	
3	n.v.t.	
4	weet niet	

Typering huishoudens naar werkzaamheid, sociale groep en inkomen

NUMMER VARIABELE : 159  
 NAAM VARIABELE : CELKODE  
 HERKOMST : Werving  
 KLASSEN :

Var.159	betekenis
11nn	huishouden werkt, zelfstandige
12nn	huishouden werkt, in loondienst
13nn	huishouden werkt niet, < 65 jaar
14nn	huishouden werkt niet, ≥ 65 jaar
21nn	alleenstaande man werkt, zelfstandige
22nn	alleenstaande man werkt, in loondienst
23nn	alleenstaande man werkt niet, < 65 jaar
24nn	alleenstaande man werkt niet, ≥ 65 jaar
31nn	alleenstaande vrouw werkt, zelfstandige
32nn	alleenstaande vrouw werkt, in loondienst
33nn	alleenstaande vrouw werkt niet, < 65 jaar
34nn	alleenstaande vrouw werkt niet, ≥ 65 jaar

met nn (inkomensklassen) :

Nn	betekenis
01	minder dan f 20.000,-
02	f 20.000,- tot f 23.000,-
03	f 23.000,- tot f 27.000,-
04	f 27.000,- tot f 31.000,-
05	f 31.000,- tot f 35.000,-
06	f 35.000,- tot f 47.000,-
07	f 47.000,- tot f 60.000,-
08	f 60.000,- tot f 75.000,-
09	f 75.000,- tot f 100.000,-
10	f 100.000,- en meer
12	weet niet
13	weigert
99	onbekend

Beroep hoofdkostwinner huishouden of alleenstaande

NUMMER VARIABELE : 160  
NAAM VARIABELE : HFD-BEROEP  
HERKOMST : Overnemen van variabele 610: 01BEROEP  
KLASSEN :

Var.160	betekenis
0	onbekend, n.v.t.
001	
t/m	
999	3-cijfer codering volgens SBC 1992

Bedrijf waarin hoofdkostwinner huishouden of alleenstaande werkzaam is

NUMMER VARIABELE : 161  
NAAM VARIABELE : HFD-BEDRYF  
HERKOMST : Overnemen van variabele 609: 01SRT-BEDR  
KLASSEN :

Var.161	betekenis
0	n.v.t.
001	
t/m	
998	3-cijfer codering volgens SBI 1993
999	onbekend

Primaire inkomensbron

NUMMER VARIABELE : 170  
NAAM VARIABELE : PR-INK-BRON  
HERKOMST : Afleiding  
KLASSEN :

Var.170	betekenis
1	loon
2	winst
3	pensioen
4	overige uitkeringen
5	inkomen uit vermogen
6	overig inkomen

Opmerkingen: VAR.170 krijgt de waarde van de klasse (1,2,3 of 4) met de grootste som; indien klasse 1, 2, 3 of 4 een negatieve waarde heeft (nà de somming) dan wordt, t.b.v. de bepaling van de klasse met de grootste som, deze negatieve waarde vervangen door "1". Daardoor wordt voorkomen dat in dergelijke gevallen een klasse met de waarde 0 als grootste wordt aangewezen.  
indien klasse 1 t/m 4 = 0 dan dient bepaald te worden welke van de klassen 5 en 6 de grootste waarde heeft. Ook hier geldt dat een negatieve totaalwaarde wordt vervangen door de waarde "1" ter bepaling van wat de grootste waarde van beide klassen is.



Aantal personen met inkomen

NUMMER VARIABELE : 171  
NAAM VARIABELE : N-PERS-INK  
HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
KLASSEN :

Var.171	betekenis
1	1 persoon
2	2 personen
3	3 personen
4	4 personen
5	5 personen
6	6 personen

---

Aantal leden van het huishouden

NUMMER VARIABELE : 172  
NAAM VARIABELE : N-PERS-HH  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.172	betekenis
1	1 persoon
2	2 personen
3	3 personen
t/m	
19	19 personen
20	20 personen of meer

---

Samenstelling van het huishouden

NUMMER VARIABELE : 173  
 NAAM VARIABELE : SAM-HH  
 HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens (gecoördineerde afleiding)  
 KLASSEN :

Var.173	betekenis
1	eenpersoonshuishouden
2	huish. met 1 meerderj., jongste kind 0-5 jr.
3	huish. met 1 meerderj., jongste kind 6-11 jr.
4	huish. met 1 meerderj., jongste kind 12-17 jr.
5	huish. met 2 meerderj., paar, jongste kind 0-5 jr.
6	huish. met 2 meerderj., paar, jongste kind 6-11 jr.
7	hh. met 2 meerderj., paar, jongste kind 12-17 jr.
8	huish. met 2 meerderj., zonder paar, m/minderj.knd.
9	hh. met 3+ meerderj. & paar, jongste kind 0-5 jr.
10	hh. met 3+ meerderj. & paar, jongste kind 6-11 jr.
11	hh. met 3+ meerderj. & paar, jongste kind 12-17 jr.
12	hh. met 3+ meerderj., zonder paar, m/minderj.knd.
13	huish. van 2 meerderj., paar
14	huish. van 2 meerderj., geen paar
15	huish. van 3+ meerderj., met paar
16	huish. van 3+ meerderj., zonder paar
17	institutioneel huishouden (PM)

Ziekenfonds hoofdkostwinner

NUMMER VARIABELE : 201  
 NAAM VARIABELE : ZIEKENFONDS  
 HERKOMST : Afleiding  
 KLASSEN / AFLEIDING :

Var.201	Betekenis
1	Ziekenfonds verplicht
2	ambtenarenverzekering
3	particuliere ziektekostenverzekering
4	andere
9	onbekend

Bruto loon uit arbeid van hoofd huishouden (exclusief bijverdiensten)

NUMMER VARIABELE : 202  
 NAAM VARIABELE : HFD-BRUTO-LOON  
 HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
 KLASSEN :

Var.202	betekenis
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
199999	f 199999,-
262622	≥ f 200000,-

Opmerking: niet meegerekend is kinderbijslag, werknemerspremie pensioen  
 wel meegerekend is ingehouden loonbelasting, premies volksverzekeringen,  
 overhevelingstoelage

Bruto loon uit arbeid van partner hoofd huishouden (exclusief bijverdiensten)

NUMMER VARIABELE : 203  
 NAAM VARIABELE : PRT-BRUTO-LOON  
 HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
 KLASSEN :

Var.203	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
999999	f 999999,-

Bruto loon uit arbeid van kinderen van hoofd huishouden

NUMMER VARIABELE : 204  
 NAAM VARIABELE : KND-BRUTO-LOON  
 HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
 KLASSEN :

Var.204	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
79999	f 79999,-
92532	≥ f 80000,-

Fiscale winst hoofd huishouden

NUMMER VARIABELE : 206  
 NAAM VARIABELE : HFD-FISCALE -WINST  
 HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
 KLASSEN :

Var.206	betekenis / recodering
-999999	- f 999999,-
t/m	t/m
0	f 0,-
t/m	t/m
149999	f 149999,-
227019	≥ f 150000,-

Fiscale winst overige leden van het huishouden

NUMMER VARIABELE : 207  
 NAAM VARIABELE : OV-FISCALE -WINST  
 HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
 KLASSEN :

Var.207	betekenis / recodering
-99999	- f 99999,-
t/m	t/m
0	f 0,-
t/m	t/m
49999	f 49999,-
73629	≥ f 50000,-

Bijverdiensten uit arbeid en onderverhuur (bruto na aftrek van kosten),  
 van alle leden van het huishouden tezamen

NUMMER VARIABELE : 208  
 NAAM VARIABELE : BYVERDIENSTEN  
 HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
 KLASSEN :

Var.208	betekenis / recodering
-99999	- f 99999,-
t/m	t/m
0	f 0,-
t/m	t/m
29999	f 29999,-
60454	≥ f 30000,-

Inkomsten uit vermogen

NUMMER VARIABELE : 209  
 NAAM VARIABELE : INK-VERMOGEN  
 HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
 KLASSEN :

Var.209	betekenis / recodering
-99999	- f 99999,-
t/m	t/m
0	f 0,-
t/m	t/m
29999	f 29999,-
47769	≥ f 30000,-

Individuele huursubsidie (bruto)

NUMMER VARIABELE : 210  
 NAAM VARIABELE : HUURSUBSIDIE  
 HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
 KLASSEN :

Var.210	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
9999	f 9999,-

Kinderbijslag/ -toelage

NUMMER VARIABELE : 211  
NAAM VARIABELE : KINDERBYSLAG  
HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
KLASSEN :

Var.211	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
9999	f 9999,-

Uitkeringen overige sociale verzekeringswetten en algemene bijstandswet (bruto).

NUMMER VARIABELE : 213  
NAAM VARIABELE : OV-SOC-WET-UITKERING  
HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
KLASSEN :

Var.213	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
64999	f 64999,-
72051	≥ f 65000,-

A.O.W./A.W.W.-uitkering (bruto) en pensioen

NUMMER VARIABELE : 214  
NAAM VARIABELE : AOW-PENSIOEN  
HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
KLASSEN :

Var.214	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
999999	f 999999,-

Opmerking: ook VUT-uitkering en lijfrente

Periodieke premies ter bevordering eigen woningbezit

NUMMER VARIABELE : 215  
NAAM VARIABELE : PREMIE-WONING  
HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
KLASSEN :

Var.215	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
3999	f 3999,-
5097	≥ f 4000,-

Rijksstudietoelagen en studietoelagen van anderen ontvangen

NUMMER VARIABELE : 216  
 NAAM VARIABELE : STUDIETOELAGEN  
 HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
 KLASSEN :

Var.216	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
10999	f 10999,-
13960	≥ f 11000,-

Opmerking: incl. beursgedeelte

---

Andere inkomsten

NUMMER VARIABELE : 218  
 NAAM VARIABELE : OV-INKOMSTEN  
 HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
 KLASSEN :

Var.218	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
999999	f 999999,-

Opmerking: onder andere inkomsten wordt o.a. verstaan:  
 - opbrengst van onverdeelde boedels  
 - winst uit aanmerkelijk belang

---

Ingehouden/te betalen premies A.O.W. - A.W.W. - A.A.W.

NUMMER VARIABELE : 219  
 NAAM VARIABELE : AOW-PREMIE  
 HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
 KLASSEN :

Var.219	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
99999	f 99999,-

Opmerking: het betreft hier de over het onderzoeksjaar verschuldigde premies

---

Te betalen premies A.W.B.Z.

NUMMER VARIABELE : 221  
NAAM VARIABELE : AWBZ-PREMIE  
HERKOMST : Vragenlijst Inkomen  
KLASSEN :

Var.221	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
99999	f 99999,-

Opmerking: het betreft hier de over het onderzoeksjaar verschuldigde premies

---

Loon en inkomstenbelasting

NUMMER VARIABELE : 222  
NAAM VARIABELE : BELASTING  
HERKOMST : Vragenlijst INKOMEN  
KLASSEN :

Var.222	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
99999	f 99999,-
140199	≥ f 100000,-

Opmerking: het betreft hier de over het onderzoeksjaar verschuldigde premies

---

Totaal bruto-inkomen

NUMMER VARIABELE : 223  
NAAM VARIABELE : T-BRUTO -INKOMEN  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var.223	betekenis / recodering
-999999	- f 999999,-
t/m	t/m
0	f 0,-
t/m	t/m
269999	f 269999,-
350216	≥ f 270000,-

In BO 1999 is VAR.223 de som van de waarden van VAR.202 t/m VAR.211  
+ VAR.213 t/m VAR.218  
+ VAR.793

---

Netto-inkomen

NUMMER VARIABELE : 224  
 NAAM VARIABELE : T-NETTO-INKOMEN  
 HERKOMST : afleiding  
 KLASSEN :

Var.224	Betekenis / recodering
-999999	- f 999999,-
t/m	t/m
0	f 0,-
t/m	t/m
179999	f 179999,-
238981	≥ f 180000,-

Het netto-inkomen wordt bepaald door de waarde van VAR.223 te verminderen met de som van de waarden van VAR.219, 221, 222.

Inkomens schatting

NUMMER VARIABELE : 227  
 NAAM VARIABELE : INK-SCHATTING  
 HERKOMST : Vragenlijst Inkomen  
 KLASSEN :

Var.227	Betekenis
0	volledig verstrekt door het huishouden
1	gedeeltelijk verstrekt en gedeeltelijk geschat of overgenomen uit het vorige jaar en toen niet geschat
2	geheel geschat/overgenomen uit vorig jaar en toen geschat

Ziektekostenverzekering (van de nn<sup>e</sup> persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 232 + (nn-1)  
 NAAM VARIABELE : nnVERZ met 01 ≤ nn ≤ 08  
 HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
 KLASSEN :

Var.232	Betekenis
0	n.v.t.
1	ziekenfonds verplicht
2	ambtenarenverzekering
3	particuliere ziektekostenverzekering
4	anders
9	onbekend

Opmerking: VAR.233 : 02VERZ    VAR.234 : 03VERZ    VAR.235 : 04VERZ  
 VAR.236 : 05VERZ    VAR.237 : 06VERZ    VAR.238 : 07VERZ  
 VAR.239 : 08VERZ



#### Hypotheekrente en -aflossing gecombineerd

NUMMER VARIABELE : 245  
NAAM VARIABELE : HYP-R-AFLOSSING  
HERKOMST : Afleiding uit het postenbestand  
KLASSEN :

Var.245	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
20999	f 20999,-
27344	≥ f 21000,-

#### Hypotheekrente

NUMMER VARIABELE : 246  
NAAM VARIABELE : HYP-RENTE  
HERKOMST : Afleiding uit het postenbestand  
KLASSEN :

Var.246	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
22999	f 22999,-
30437	≥ f 23000,-

#### Hypotheekrente op levensverzekeringsbasis

NUMMER VARIABELE : 247  
NAAM VARIABELE : HYP-R-LEVENSVZERKERING  
HERKOMST : Afleiding uit het postenbestand  
KLASSEN :

Var.247	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
29999	f 29999,-
34982	≥ f 30000,-

#### Hypotheekrente totaal

NUMMER VARIABELE : 249  
NAAM VARIABELE : HYP-R-TOTAAL  
HERKOMST : Afleiding  
KLASSEN :

Var.249	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
99999	f 99999,-

VAR.249 = VAR.246 + VAR.247 + X \* (VAR.245)

Het resultaat wordt afgerond op hele guldens.

X krijgt een waarde tussen 0 en 1 met 3 decimalen.

Verplicht ziekenfonds (uit inkomen)

NUMMER VARIABELE : 254  
NAAM VARIABELE : ZF-VPL-INKOMEN  
HERKOMST : Afleiding uit het postenbestand  
KLASSEN :

Var.254	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
9999	f 9999,-
11600	≥ f 10000,-

Verplicht ziekenfonds (berekend)

NUMMER VARIABELE : 255  
NAAM VARIABELE : ZF-VPL-NOMINAAL  
HERKOMST : Afleiding uit het postenbestand  
KLASSEN :

Var.255	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
99999	f 99999,-

Premie IZA/IZR uit inkomen

NUMMER VARIABELE : 256  
NAAM VARIABELE : IZA-INKOMEN  
HERKOMST : Afleiding uit het postenbestand  
KLASSEN :

Var.256	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
9999	f 9999,-

Premie IZA/IZR uit PU

NUMMER VARIABELE : 257  
NAAM VARIABELE : IZA-NOMINAAL  
HERKOMST : Afleiding uit het postenbestand  
KLASSEN :

Var.257	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
9999	f 9999,-

Premie standaard pakket particuliere ziektekostenverzekering (berekend)

NUMMER VARIABELE : 258  
 NAAM VARIABELE : ZK-PRT-BEREKEND  
 HERKOMST : Afleiding uit het postenbestand  
 KLASSEN :

Var.258	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
99999	f 99999,-

Netto economische huurwaarde (volgens ramingmethode Budgetonderzoek)

NUMMER VARIABELE : 260BO  
 NAAM VARIABELE : NTO-EC-HUURWAARDE-BO  
 HERKOMST : Afleiding van o.a. verkoopwaarde woning  
 KLASSEN :

Var.260BO	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
99999	f 99999,-

Netto economische huurwaarde (volgens gecoördineerde methode Nationale Rekeningen)

NUMMER VARIABELE : 260NR  
 NAAM VARIABELE : NTO-EC-HUURWAARDE-NR  
 HERKOMST : Afleiding van o.a. variabelen m.b.t. de woning  
 KLASSEN :

Var.260	betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
99999	f 99999,-

Totaal besteedbaar inkomen

(met netto economische huurwaarde volgens methode Budgetonderzoek)

NUMMER VARIABELE : 273BO  
 NAAM VARIABELE : T-NTO-INK-COORDINATIE-BO  
 HERKOMST : Afleiding  
 KLASSEN :

Var.273	betekenis / recodering
-999999	- f 999999,-
t/m	t/m
0	f 0,-
t/m	t/m
159999	f 159999,-
214682	≥ f 160000,-

Totaal besteedbaar inkomen  
(met netto economische huurwaarde volgens methode Nationale Rekeningen)

NUMMER VARIABELE : 273NR  
NAAM VARIABELE : T-NTO-INK-COORDINATIE -NR  
HERKOMST : Afleiding  
KLASSEN :

Var.273	betekenis / recodering
-999999	- f 999999,-
t/m	t/m
0	f 0,-
t/m	t/m
159999	f 159999,-
215199	≥ f 160000,-

Duurzame goederen, koelkast

NUMMER VARIABELE : 301  
NAAM VARIABELE : KOELKAST  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.301	Betekenis
1	Bezit wel
2	Bezit niet

Duurzame goederen, diepvriezer

NUMMER VARIABELE : 302  
NAAM VARIABELE : DIEPVRIEZER  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.302	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, wasautomaat

NUMMER VARIABELE : 303  
NAAM VARIABELE : WASAUTOMAAT  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.303	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, wasdroger

NUMMER VARIABELE : 305  
NAAM VARIABELE : WASDROGER  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.305	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, vaatwasmachine

NUMMER VARIABELE : 306  
NAAM VARIABELE : VAATWASMACHINE  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.306	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, naaimachine (elektrisch)

NUMMER VARIABELE : 307  
NAAM VARIABELE : NAAIMACHINE  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.307	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, t.v. -kleur

NUMMER VARIABELE : 308  
NAAM VARIABELE : TV-KLEUR  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.308	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, t.v. -zwart-wit

NUMMER VARIABELE : 309  
NAAM VARIABELE : TV-ZWART-WIT  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.309	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, radio

NUMMER VARIABELE : 310  
NAAM VARIABELE : RADIO  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.310	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, bandrecorder

NUMMER VARIABELE : 311  
NAAM VARIABELE : BANDRECORDER  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.311	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, hifi-apparatuur

NUMMER VARIABELE : 312  
NAAM VARIABELE : HI-FI-APPARATUUR  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.312	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Opmerking: incl. stereoapparatuur, tuner, versterker

Duurzame goederen, afspeelapparatuur

NUMMER VARIABELE : 313  
NAAM VARIABELE : AFSPEELAPPARATUUR  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.313	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Opmerking: platenspeler, grammofoon

Duurzame goederen, piano

NUMMER VARIABELE : 314  
NAAM VARIABELE : PIANO  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.314	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, orgel

NUMMER VARIABELE : 315  
NAAM VARIABELE : ORGEL  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.315	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, videorecorder

NUMMER VARIABELE : 316  
NAAM VARIABELE : VIDEORECORDER  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.316	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, diap projector

NUMMER VARIABELE : 317  
NAAM VARIABELE : FILM-DIAPROJECTOR  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.317	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, bromfiets

NUMMER VARIABELE : 319  
NAAM VARIABELE : BROMFIETS  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.319	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, motor

NUMMER VARIABELE : 320  
NAAM VARIABELE : MOTOR  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.320	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, auto

NUMMER VARIABELE : 321  
NAAM VARIABELE : AUTO  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.321	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, 2e woning

NUMMER VARIABELE : 323  
NAAM VARIABELE : 2E-WONING  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.323	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, stacaravan

NUMMER VARIABELE : 324  
NAAM VARIABELE : STACARAVAN  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.324	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, toercaravan

NUMMER VARIABELE : 325  
NAAM VARIABELE : TOERCARAVAN  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.325	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Huisdieren, hond

NUMMER VARIABELE : 328  
NAAM VARIABELE : HOND  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.328	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Huisdieren, melkvee

NUMMER VARIABELE : 329  
NAAM VARIABELE : MELKVEE  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.329	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet



Huisdieren, pluimvee

NUMMER VARIABELE : 330  
NAAM VARIABELE : PLUIMVEE  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.330	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Huisdieren, kat

NUMMER VARIABELE : 331  
NAAM VARIABELE : KAT  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.331	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Huisdieren, andere dieren

NUMMER VARIABELE : 332  
NAAM VARIABELE : ANDERE-DIEREN  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.332	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Beschikking over telefoon

NUMMER VARIABELE : 333  
NAAM VARIABELE : TELEFOON  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.333	betekenis
1	telefoon met vergoeding
2	privé-telefoon
3	geen telefoon
9	onbekend

Beschikking over garage

NUMMER VARIABELE : 334  
NAAM VARIABELE : GARAGE  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.334	betekenis
1	eigen garage
2	huurgarage
3	garage, anders dan huurder/eigenaar
4	geen garage
5	garage, onbekend of het een eigen garage is
9	weet niet

Duurzame goederen, spelhomecomputer

NUMMER VARIABELE : 335  
NAAM VARIABELE : SPEL-HOME-COMPUTER  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.335	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, muziekinstrument

NUMMER VARIABELE : 336  
NAAM VARIABELE : MUZIEKINSTRUMENT  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.336	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, videocamera

NUMMER VARIABELE : 337  
NAAM VARIABELE : V-CAMERA  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.337	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, compactdiscspeler

NUMMER VARIABELE : 339  
NAAM VARIABELE : CD-SPELER  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.339	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, magnetron (ook combimagnetron)

NUMMER VARIABELE : 340  
NAAM VARIABELE : MAGNETRON  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.340	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, solarium / zonnebank

NUMMER VARIABELE : 341  
NAAM VARIABELE : SOLARIUM  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.341	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

---

Duurzame goederen, DAT-recorder

NUMMER VARIABELE : 342  
NAAM VARIABELE : DAT-RECORDER  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.342	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

---

Duurzame goederen, dcc-recorder

NUMMER VARIABELE : 343  
NAAM VARIABELE : DCC-RECORDER  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.343	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

---

Duurzame goederen, keyboard

NUMMER VARIABELE : 344  
NAAM VARIABELE : KEYBOARD  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.344	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

---

Duurzame goederen, personal computer

NUMMER VARIABELE : 345  
NAAM VARIABELE : PERSONAL-COMPUTER  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.345	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, 2e auto

NUMMER VARIABELE : 346  
NAAM VARIABELE : 2E-AUTO  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.346	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, surfplank

NUMMER VARIABELE : 347  
NAAM VARIABELE : SURFPLANK  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.347	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

Duurzame goederen, tv kleur

NUMMER VARIABELE : 348  
NAAM VARIABELE : N-TV-KLEUR  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.348	betekenis
0	n.v.t.
1	één kleuren tv
2	meer dan één kleuren tv
3	aantal kleuren tv's onbekend
9	weigert / weet niet

Duurzame goederen, tv zwart/wit

NUMMER VARIABELE : 349  
NAAM VARIABELE : N-TV-ZWART-WIT  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.349	betekenis
0	n.v.t.
1	één zwart/wit tv
2	meer dan één zwart/wit tv
3	aantal zwart/wit tv's onbekend
9	weigert / weet niet

Duurzame goederen, elektronisch orgel

NUMMER VARIABELE : 350  
NAAM VARIABELE : ORGEL-ELEKTRONISCH  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.350	betekenis
1	bezit wel
2	bezit niet

### Woninggegevens

NUMMER VARIABELE : 400  
NAAM VARIABELE : WONINGTYPE  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.400	betekenis
1	eengezinshuis vrijstaand
2	eengezinshuis aangebouwd aan één of twee zijden
3	flat, boven- of benedenwoning
4	boerderij of tuinderswoning
5	woning met winkel of werkplaats/deel van bedrijfsgebouw
6	anders (bijv. woonwagen, -boot)
9	onbekend

### Bouwjaar woning

NUMMER VARIABELE : 401  
NAAM VARIABELE : BOUWJR-WONING  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.401	betekenis
1	vóór 1906
2	1906 t/m 1918
3	1919 t/m 1930
4	1931 t/m 1944
5	1945 t/m 1959
6	1960 t/m 1969
7	1970 t/m 1974
8	1975 t/m 1979
9	1980 t/m 1984
10	1985 t/m 1989
11	1990 t/m 1994
12	na 1994
99	onbekend

### Huurder/eigenaar woning

NUMMER VARIABELE : 402  
NAAM VARIABELE : HUURDER  
HERKOMST : Afleiding  
KLASSEN :

Var.402	betekenis
1	eigenaar
2	huurder
3	anders

Hele of gedeeltelijke woning

NUMMER VARIABELE : 403  
NAAM VARIABELE : DEEL-WONING  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.403	betekenis
1	gehele woning
2	gedeelte van de woning
9	onbekend

Aantal vertrekken

NUMMER VARIABELE : 404  
NAAM VARIABELE : N-VERTREKKEN  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.404	betekenis
1	1 vertrek
2	2 vertrekken
3	3 vertrekken
4	4 vertrekken
5	5 vertrekken
6	6 vertrekken of meer
9	onbekend

Opmerking:

ruimte is vertrek	Woonkamer Zitkamer	
	mits de totale oppervlakte $\geq$ 4 m <sup>2</sup>	open keuken woonkeuken kitchenette
	mits voorzien van een deur en/of raam	slaapkamer logeerkamer babykamer werkkamer studeerkamer hobbykamer zolderkamer

De bijkeuken en de badkamer worden niet als vertrek meegeteld

### Badgelegenheid

NUMMER VARIABELE : 405  
NAAM VARIABELE : BAD  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.405	betekenis
1	bad
2	douche
3	bad en douche
4	anders
5	bad en anders
6	douche en anders
7	bad en douche en anders
8	geen
9	onbekend

---

### Wijze van verwarmen

NUMMER VARIABELE : 406  
NAAM VARIABELE : VERW-WONING  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.406	betekenis
1	wijk- of stadsverwarming
2	blokverwarming
3	eigen c.v. (incl. hete lucht verwarming)
4	geen c.v.
9	onbekend

---

### Brandstof

NUMMER VARIABELE : 407  
NAAM VARIABELE : BRND-WONING  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.407	betekenis
1	aardgas
2	olie
3	kolen
4	anders
9	onbekend

Plaats warmwater

NUMMER VARIABELE : 414  
NAAM VARIABELE : WW-PLAATS  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN : Optelcode (01-16)

Var.414	betekenis
1	keuken
2	bad/douche
4	slaap-/logeerkamer(s)
8	elders
16	nergens
99	onbekend

Verwarmingstoestel water

NUMMER VARIABELE : 415  
NAAM VARIABELE : WW-TOESTEL  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.415	betekenis
0	n.v.t. (VAR.414 = 16)
1	met boiler
2	met grote (bad-)geyser
3	met kleine (keuken-)geyser
4	via eigen centrale verwarmingsketel (incl. combiketel, nagloeiapparaat, spiraal)
5	buiten de woning (collectieve warmwatervoorziening)
6	anders
9	onbekend

Brandstof waterverwarmingstoestel

NUMMER VARIABELE : 416  
NAAM VARIABELE : WW-BRANDSTOF  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.416	betekenis
0	n.v.t. (VAR.414 = 16)
1	aardgas
2	elektriciteit
3	anders (bijv. buta-, tank-, propaangas)
9	onbekend



2e verwarmingstoestel water

NUMMER VARIABELE : 417  
NAAM VARIABELE : WW-2E-TOESTEL  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.417	betekenis
0	n.v.t. (VAR.414 = 16)
1	boiler
2	geyser
3	anders (bijv. combiketel, nagloeiapparaat, spiraal)
4	geen 2 <sup>e</sup> toestel
9	onbekend

Brandstof 2e waterverwarmingstoestel water

NUMMER VARIABELE : 418  
NAAM VARIABELE : WW-2E-BRANDSTOF  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.418	betekenis
0	n.v.t. (var.414 = 16 of var.417 = 4)
1	aardgas
2	elektriciteit
3	anders (bijv. butagas, tankgas,
9	propaangas) onbekend

Brandstof koken

NUMMER VARIABELE : 419  
NAAM VARIABELE : KOKEN-BRANDSTOF  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.419	betekenis
1	aardgas
2	elektriciteit
3	anders (bijv. buta-, tank-, propaangas)
9	onbekend

Isolatie: glas

NUMMER VARIABELE : 420  
NAAM VARIABELE : GLAS-ISOLATIE  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.420	betekenis
1	alleen in het hoofdwoonvertrek
2	alleen in ander(e) vertrek(ken)
3	in hoofdwoonvertrek en in andere vertrekken
4	glasisolatie, plaats onbekend
5	neen
9	onbekend

Isolatie: muur

NUMMER VARIABELE : 421  
NAAM VARIABELE : MUUR-ISOLATIE  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.421	betekenis
1	ja
2	nee
3	n.v.t.
9	onbekend

Isolatie: dak

NUMMER VARIABELE : 422  
NAAM VARIABELE : DAK-ISOLATIE  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.422	betekenis
1	ja
2	nee
3	n.v.t. (geen eigen dak)
9	onbekend

Isolatie: vloer

NUMMER VARIABELE : 423  
NAAM VARIABELE : VLOER-ISOLATIE  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.423	betekenis
1	ja
2	nee
3	n.v.t. (geen vloer op begane grond)
9	onbekend

Aantal tap-plaatsen warmwater

NUMMER VARIABELE : 424  
NAAM VARIABELE : WW-N-TAPPLAATSEN  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN / AFLEIDING :

Var.424	betekenis
1	1 tapplaats warmwater
2	2 tapplaatsen warmwater
3	3 tapplaatsen warmwater
4	4 tapplaatsen warmwater
5	geen tapplaatsen warmwater

Aantal isolaties

NUMMER VARIABELE : 425  
NAAM VARIABELE : N-ISOLATIES  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN / AFLEIDING :

Var.425	betekenis
1	een isolatie
2	twee isolaties
3	drie isolaties
4	vier isolaties
5	geen isolatie

---

Oppervlakte van de woonkamer

NUMMER VARIABELE : 426  
NAAM VARIABELE : OPP-KAMER  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.426	betekenis
1	1 m <sup>2</sup>
t/m	t/m
97	97 m <sup>2</sup>
98	98 m <sup>2</sup> of meer
99	aantal m <sup>2</sup> onbekend

---

Oppervlakte van de keuken

NUMMER VARIABELE : 427  
NAAM VARIABELE : OPP-KEUKEN  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.427	betekenis
0	geen eigen keuken
1	1 m <sup>2</sup>
t/m	t/m
97	97 m <sup>2</sup>
98	98 m <sup>2</sup> of meer
99	aantal m <sup>2</sup> onbekend

---

Huurder / eigenaar mutatiecode

NUMMER VARIABELE : 440  
 NAAM VARIABELE : HUUR-EIG-MUT  
 HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
 KLASSEN :

var.440	Betekenis
0	Huurder, geen verhuizing
1	Huurder, verhuizing huurder → huurder vóór of in schrijfper.(var.785)
2	Eigenaar, verhuizing huurder → eigenaar vóór of in de schrijfperiode
3	Overig, verhuizing huurder → overig vóór of in de schrijfperiode
4	Huurder, verhuizing huurder → huurder na de schrijfperiode
5	Huurder, verhuizing huurder → eigenaar na de schrijfperiode
6	Huurder, verhuizing huurder → overig na de schrijfperiode
7	Eigenaar, geen verhuizing
8	Huurder, verhuizing eigenaar → huurder vóór of in de schrijfperiode
9	Eigenaar, verhuizing eigenaar → eigenaar vóór of in de schrijfperiode
10	Overig, verhuizing eigenaar → overig vóór of in de schrijfperiode
11	Eigenaar, verhuizing eigenaar → huurder na de schrijfperiode
12	Eigenaar, verhuizing eigenaar → eigenaar na de schrijfperiode
13	Eigenaar, verhuizing eigenaar → overig na de schrijfperiode
14	Overig, geen verhuizing
15	Huurder, verhuizing overig → huurder vóór of in de schrijfperiode
16	Eigenaar, verhuizing overig → eigenaar vóór of in de schrijfperiode
17	Overig, verhuizing overig → overig vóór of in de schrijfperiode
18	Overig, verhuizing overig → huurder na de schrijfperiode
19	Overig, verhuizing overig → eigenaar na de schrijfperiode
20	Overig, verhuizing overig → overig na de schrijfperiode

Huurder/eigenaar mutatiedatum

NUMMER VARIABELE : 441  
 NAAM VARIABELE : HUUR-MUT-DATUM  
 HERKOMST : Vragenlijst Retro  
 KLASSEN :

Var.441	betekenis
0	geen verhuizing
1	verhuisd op 01-01 van het onderzoeksjaar
2	verhuisd op 02-01 van het onderzoeksjaar
3	verhuisd op 03-01 van het onderzoeksjaar
t/m	t/m
365	verhuisd op 30-12 van het onderzoeksjaar
366	verhuisd op 31-12 van het onderzoeksjaar
400	verhuisd t-1 :in het jaar voorafgaand aan het onderzoeksjaar
500	verhuisd t+1 : in het jaar volgend op het onderzoeksjaar

Aantal vakanties (totaal van de leden van het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 500  
NAAM VARIABELE : N-VAKANTIES  
HERKOMST : N-inge vulde vragenlijsten vakantie  
KLASSEN :

Var.500	betekenis
1	1 vakantie
2	2 vakanties
3	3 vakanties of meer
4	geen vakantie

Gemiddeld aantal vakanties per persoon per huishouden

NUMMER VARIABELE : 501  
NAAM VARIABELE : GEM-N-VAKANTIES  
HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
KLASSEN :

Var.501	betekenis
0,0	0,0 vakanties (gem. per persoon)
0,1	0,1 vakanties (gem. per persoon)
t/m	t/m
9,9	9,9 vakanties (gem. per persoon in het huishouden)

Er zijn 2 posities gereserveerd, waarvan één achter de komma (afgerond).

Gemiddeld aantal vakantiedagen per persoon per huishouden

NUMMER VARIABELE : 502  
NAAM VARIABELE : GEM-N-DAGEN  
HERKOMST : Vragenlijst(en) VAKANTIE en vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.502	Betekenis
0	0 vakantiedagen (gem. per persoon)
1	1 vakantiedag (gem. per persoon)
t/m	t/m
99	99 vakantiedagen (gem. per persoon in het huishouden)

Er zijn 2 posities gereserveerd; afgerond op hele dagen.

Vakantiebestemmingen

NUMMER VARIABELE : 503  
NAAM VARIABELE : VAK-BESTEMMING  
HERKOMST : Vragenlijst(en) VAKANTIE  
KLASSEN :

Var.503	betekenis
1	uitsluitend binnenlandse vakantie(s)
2	zowel binnen- als buitenlandse vakantie(s)
3	uitsluitend buitenlandse vakantie(s)
4	n.v.t.

Totaal aantal vakantiedagen

NUMMER VARIABELE : 504  
NAAM VARIABELE : T-N-VAK-DAGEN  
HERKOMST : afleiding  
KLASSEN :

Var.504	betekenis
0	0 vakantiedagen
1	1 vakantiedag
t/m	t/m
999	999 vakantiedagen

Vakantievolvernummer

NUMMER VARIABELE : 506  
NAAM VARIABELE : 1VAK-VOLGNER  
HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
KLASSEN :

Var.506	betekenis
0	n.v.t. (geen vakanties)
1	volgnummer 1 <sup>e</sup> vakantie

Opmerking: het kan voorkomen dat een huishouden geen vakantiegegevens in de vakantievariabelen van de 1e vakantie (var. 506 t/m 512) heeft, maar wel van de 2e vakantie (var. 514 t/m 520) en eventuele volgende vakanties.

Aantal personen dat mee ging op de 1<sup>e</sup> vakantie

NUMMER VARIABELE : 507  
NAAM VARIABELE : 1N-VAK-PERSONEN  
HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
KLASSEN :

Var.507	betekenis
0	n.v.t. (geen vakanties)
1	1 persoon
t/m	t/m
99	99 personen

Aantal vakantiedagen van de 1<sup>e</sup> vakantie

NUMMER VARIABELE : 508  
NAAM VARIABELE : 1N-VAK-DAGEN  
HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
KLASSEN :

Var.508	betekenis
0	n.v.t. (geen vakanties)
4	4 dagen
t/m	t/m
99	99 dagen

Land waar het grootste deel van de 1<sup>e</sup> vakantie doorgebracht werd

NUMMER VARIABELE : 509  
NAAM VARIABELE : 1LAND  
HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
KLASSEN :

Var.509	betekenis
0	n.v.t. (geen vakanties)
1	Nederland
2	Duitsland
3	Frankrijk
4	Oostenrijk
5	Spanje
6	België/Luxemburg
7	Italië
8	Engeland
9	Overige

Gehele of gedeeltelijke verzorging door reisbureau of reisvereniging (1<sup>e</sup> vakantie)

NUMMER VARIABELE : 510  
NAAM VARIABELE : 1VERZORGING  
HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
KLASSEN :

Var.510	betekenis
0	n.v.t. (geen vakanties)
1	all-in reis
2	reis en gedeeltelijk verblijf
3	alleen de reis
4	alleen het verblijf
5	andere
6	geen verzorging

Voornamelijk gebruikt vervoermiddel tijdens de 1<sup>e</sup> vakantie

NUMMER VARIABELE : 511  
NAAM VARIABELE : 1VERVOER  
HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
KLASSEN :

Var.511	betekenis
0	n.v.t. (geen vakantie)
1	eigen auto, motor, scooter
2	gehuurde auto
3	eigen boot
4	passagiersschip
5	bus/trein (openbaar vervoer)
6	touringcar
7	vliegtuig
8	(brom)fiets
9	ander vervoermiddel

Voornamelijk gebruikt soort verblijf tijdens de 1<sup>e</sup> vakantie

NUMMER VARIABELE : 512  
NAAM VARIABELE : 1VERBLYF  
HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
KLASSEN :

Var.512	betekenis
0	n.v.t. (geen vakantie)
1	bungalow, zomerhuisje
2	kampeerboerderij, kamphuis, schuur, jeugdherberg
3	pension
4	hotel, motel
5	caravan, vouwwagen
6	tenthuis, tent
7	particuliere boot
8	boot (cruise)
9	appartement, kamers zonder pension
10	geruild huis
11	bij familie, kennissen
12	ander verblijf

Vakantie volgnummer (van de n<sup>e</sup> vakantie)

NUMMER VARIABELE :  $514 + 8 * (n-2)$   
NAAM VARIABELE : nVAK-VOLGNR met  $02 \leq n \leq 09$   
HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
KLASSEN :

Var.514 + 8 * (n-2)	betekenis
0	n.v.t.
1	volgnummer 1 <sup>e</sup> vakantie
2	volgnummer 2 <sup>e</sup> vakantie
3	volgnummer 3 <sup>e</sup> vakantie
4	volgnummer 4 <sup>e</sup> vakantie
5	volgnummer 5 <sup>e</sup> vakantie
6	volgnummer 6 <sup>e</sup> vakantie
7	volgnummer 7 <sup>e</sup> vakantie
8	volgnummer 8 <sup>e</sup> vakantie
9	volgnummer 9 <sup>e</sup> vakantie

Opmerking: VAR514 := 2VAK-VOLGNR                      VAR546 := 6VAK-VOLGNR  
VAR522 := 3VAK-VOLGNR                      VAR554 := 7VAK-VOLGNR  
VAR530 := 4VAK-VOLGNR                      VAR562 := 8VAK-VOLGNR  
VAR538 := 5VAK-VOLGNR                      VAR570 := 9VAK-VOLGNR



Aantal personen dat mee op de n<sup>e</sup> vakantie ging

NUMMER VARIABELE :  $515 + 8 * (n-2)$   
NAAM VARIABELE : nNVAK-PERSONEN met  $02 \leq n \leq 09$   
HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
KLASSEN :

Var.515 + 8 * (n-2)	betekenis
0	n.v.t.
1	1 persoon
t/m	t/m
99	99 personen

Opmerking: VAR515 := 2N-VAK-PERSONEN      VAR547 := 6N-VAK-PERSONEN  
VAR523 := 3N-VAK-PERSONEN      VAR555 := 7N-VAK-PERSONEN  
VAR531 := 4N-VAK-PERSONEN      VAR563 := 8N-VAK-PERSONEN  
VAR539 := 5N-VAK-PERSONEN      VAR571 := 9N-VAK-PERSONEN

---

Aantal vakantiedagen van de n<sup>e</sup> vakantie

NUMMER VARIABELE :  $516 + 8 * (n-2)$   
NAAM VARIABELE : nN-VAK-DAGEN met  $02 \leq n \leq 09$   
HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
KLASSEN :

Var.516 + 8 * (n-2)	betekenis
0	n.v.t.
4	4
t/m	t/m
99	99 dagen

Opmerking: VAR516 := 2N-VAK-DAGEN      VAR524 := 3N-VAK-DAGEN  
VAR532 := 4N-VAK-DAGEN      VAR540 := 5N-VAK-DAGEN  
VAR548 := 6N-VAK-DAGEN      VAR556 := 7N-VAK-DAGEN  
VAR564 := 8N-VAK-DAGEN      VAR572 := 9N-VAK-DAGEN

---

Land(en) waar het grootste deel van de n<sup>e</sup> vakantie doorgebracht werd

NUMMER VARIABELE : 517 + 8\* (n-2)  
NAAM VARIABELE : nLAND met 02 ≤ n ≤ 09  
HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
KLASSEN :

Var.517 + 8 * (n-2)	betekenis
0	n.v.t.
1	Nederland
2	Duitsland
3	Frankrijk
4	Oostenrijk
5	Spanje
6	België/Luxemburg
7	Italië
8	Engeland
9	Overige

Opmerking: VAR517 := 2LAND                      VAR525 := 3LAND                      VAR533 := 4LAND  
                  VAR541 := 5LAND                      VAR549 := 6LAND                      VAR557 := 7LAND  
                  VAR565 := 8LAND                      VAR573 := 9LAND

---

Gehele of gedeeltelijke verzorging door reisbureau of reisvereniging v.d. n<sup>e</sup> vakantie

NUMMER VARIABELE : 518 + 8\* (n-2)  
NAAM VARIABELE : nVERZORGING met 02 ≤ n ≤ 09  
HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE, vraag 7 t/m 21  
KLASSEN :

Var.518 + 8 * (n-2)	betekenis
0	n.v.t.
1	all-in reis
2	reis en gedeeltelijk verblijf
3	alleen de reis
4	alleen het verblijf
5	andere
6	geen verzorging

Opmerking: VAR518 := 2VERZORGING                      VAR526 := 3VERZORGING  
                  VAR534 := 4VERZORGING                      VAR542 := 5VERZORGING  
                  VAR550 := 6VERZORGING                      VAR558 := 7VERZORGING  
                  VAR566 := 8VERZORGING                      VAR574 := 9VERZORGING

---

Voornamelijk gebruikt vervoermiddel tijdens de n<sup>e</sup> vakantie

NUMMER VARIABELE : 519 + 8\* (n-2)  
 NAAM VARIABELE : nVERVOER met 02 ≤ n ≤ 09  
 HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
 KLASSEN :

Var.519 + 8 * (n-2)	betekenis
0	n.v.t.
1	eigen auto, motor, scooter
2	gehuurde auto
3	eigen boot
4	passagiersschip
5	bus/trein (openbaar vervoer)
6	touringcar
7	vliegtuig
8	(brom)fiets
9	ander vervoermiddel

Opmerking: VAR519 := 2VERVOER      VAR527 := 3VERVOER  
 VAR535 := 4VERVOER      VAR543 := 5VERVOER  
 VAR551 := 6VERVOER      VAR559 := 7VERVOER  
 VAR567 := 8VERVOER      VAR575 := 9VERVOER

Voornamelijk gebruikt soort verblijf tijdens de n<sup>e</sup> vakantie

NUMMER VARIABELE : 520 + 8\* (n-2)  
 NAAM VARIABELE : nVERBLYF met 02 ≤ n ≤ 09  
 HERKOMST : Vragenlijst VAKANTIE  
 KLASSEN :

Var.520 + 8 * (n-2)	betekenis
0	n.v.t. (geen vakantie)
1	bungalow, zomerhuisje
2	kampeerboerderij, kamphuis, schuur, jeugdherberg
3	pension
4	hotel, motel
5	caravan, vouwwagen
6	tenthuis, tent
7	particuliere boot
8	boot (cruise)
9	appartement, kamers zonder pension
10	geruild huis
11	bij familie, kennissen
12	ander verblijf

Opmerking: VAR520 := 2VERBLYF      VAR528 := 3VERBLYF  
 VAR536 := 4VERBLYF      VAR544 := 5VERBLYF  
 VAR552 := 6VERBLYF      VAR560 := 7VERBLYF  
 VAR568 := 8VERBLYF      VAR576 := 9VERBLYF

Positie in het huishouden (van de  $nn^e$  persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 600 + 20\* (nn-1)  
NAAM VARIABELE : nnPOS-HHX met  $01 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
KLASSEN :

Var.600 + 20* (nn-1)	betekenis
0	alleenstaande (= eenpersoons- huishouden)
1	ouder zonder partner
2	lid van een paar (geen ouder)
3	lid van een ouderpaar
4	meerderjarig kind
5	minderjarig kind, 0-5 jaar
6	minderjarig kind, 6-11 jaar
7	minderjarig kind, 12-17 jaar
8	ander lid

Opmerking : VAR.600 : 01POS-HHX                      VAR.620 : 02POS-HHX  
                  VAR.640 : 03POS-HHX                      VAR.660 : 04POS-HHX  
                  VAR.680 : 05POS-HHX                      VAR.700 : 06POS-HHX  
                  VAR.720 : 07POS-HHX                      VAR.740 : 08POS-HHX

---

Plaats in het huishouden (van de  $nn^e$  persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 601 + 20\* (nn-1)  
NAAM VARIABELE : nnPL-HHV met  $01 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
KLASSEN :

Var.601 + 20* (nn-1)	betekenis
0	n.v.t.
1	alleenstaande (eenpersoonshuishouden)
2	referentiepersoon (in meerpersoons- huishouden)
3	echtgeno(o)t(e) van referentiepersoon
4	vaste partner van referentiepersoon
5	kind van HHkern
6	vader / moeder
7	schoonvader / schoonmoeder
8	broer / zus
9	schoonbroer (zwager) / schoonzus
10	schoonzoon / schoondochter
11	kleinkind
12	ander: familie of schoonfamilie
13	ander: geen familie of schoonfamilie
14	ander / kind: onbekend (geen lid HHkern)

Opmerking : VAR.601 : 01PL-HHV                      VAR.621 : 02PL-HHV  
                  VAR.641 : 03PL-HHV                      VAR.661 : 04PL-HHV  
                  VAR.681 : 05PL-HHV                      VAR.701 : 06PL-HHV  
                  VAR.721 : 07PL-HHV                      VAR.741 : 08PL-HHV

---

Positie in werkring (route groot) (van de  $nn^e$  persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE :  $602 + 20 * (nn-1)$   
NAAM VARIABELE : nnGRROUT met  $01 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.602 + 20* (nn-1)	betekenis
0	n.v.t.
1	in loondienst
2	zelfstandig
3	meewerkend
4	werkend overig

Opmerking : VAR.602 : 01GRROUT      VAR.622 : 02GRROUT  
              VAR.642 : 03GRROUT      VAR.662 : 04GRROUT  
              VAR.682 : 05GRROUT      VAR.702 : 06GRROUT  
              VAR.722 : 07GRROUT      VAR.742 : 08GRROUT

---

Basisindeling bevolkingsgroepen (van de nn<sup>e</sup> persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 603 + 20\* (nn-1)  
 NAAM VARIABELE : nnBIB met 01 ≤ nn ≤ 08  
 HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
 KLASSEN :

Var.603 + 20* (nn-1)	betekenis
0	n.v.t.
1	M, 0-17j, in particulier huishouden
2	M, 0-17j, in institutioneel huishouden
3	M, 18-64j, in meerpers.hh. m/minderj.knd., arbeidverr.
4	M, 18-64j, in meerpers.hh. m/minderj.knd., onderwijsv.
5	M, 18-64j, in meerpers.hh. m/minderj.knd., overig
6	M, 18-64j, in meerpers.hh. z/minderj.knd., arbeidverr.
7	M, 18-64j, in meerpers.hh. z/minderj.knd., onderwijsv.
8	M, 18-64j, in meerpers.hh. z/minderj.knd., overig
9	M, 18-64j, in eenpersoonshuish., arbeidverrichtend
10	M, 18-64j, in eenpersoonshuish., onderwijsvolgend
11	M, 18-64j, in eenpersoonshuish., overig
12	M, 18-64j, in institutioneel huish.
13	M, 65+j, in meerpersoonshuish.
14	M, 65+j, in eenpersoonshuish.
15	M, 65+j, in institutioneel huish.
16	V, 0-17j, in particulier huish.
17	V, 0-17j, in institutioneel huish.
18	V, 18-64j, in meerpers.hh. m/minderj.knd., arbeidverr.
19	V, 18-64j, in meerpers.hh. m/minderj.knd., onderwijsv.
20	V, 18-64j, in meerpers.hh. m/minderj.knd., overig
21	V, 18-64j, in meerpers.hh. z/minderj.knd., arbeidverr.
22	V, 18-64j, in meerpers.hh. z/minderj.knd., onderwijsv.
23	V, 18-64j, in meerpers.hh. z/minderj.knd., overig
24	V, 18-64j, in eenpersoonshuish., arbeidverrichtend
25	V, 18-64j, in eenpersoonshuish., onderwijsvolgend
26	V, 18-64j, in eenpersoonshuish., overig
27	V, 18-64j, in institutioneel huish.
28	V, 65+j, in meerpersoonshuish.
29	V, 65+j, in eenpersoonshuish.
30	V, 65+j, in institutioneel huish.

Opmerking : VAR.603 : 01BIB      VAR.623 : 02BIB      VAR.643 : 03BIB  
 VAR.663 : 04BIB      VAR.683 : 05BIB      VAR.703 : 06BIB  
 VAR.723 : 07BIB      VAR.743 : 08BIB

Huishoudsituatie (van de  $nn^e$  persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 604 + 20\* (nn-1)  
NAAM VARIABELE : nnHH-SIT met  $01 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
KLASSEN :

var.604 + 20* (nn-1)	betekenis
0	n.v.t.
1	in eenpersoonshuish.
2	enige ouder in hh. m/minderj.knd. & 1 meerderj.
3	minderj.kind in huish. met 1 meerderj.
4	ouder/ lid v.e. paar in hh. m/minderj.knd.
5	minderj.kind in huish. met 2+ meerderj.
6	meerderj.kind in huish. met minderj.knd.
7	ander lid in huish. met minderj.knd.
8	ouder/ lid v.e. paar in hh. z/minderj.knd.
9	meerderj.kind in huish. zonder minderj.knd.
10	ander lid in huish. zonder minderj.knd.
11	in institutioneel huishouden

Opmerking : VAR.604 : 01HH-SIT                      VAR.624 : 02HH-SIT  
                  VAR.644 : 03HH-SIT                      VAR.664 : 04HH-SIT  
                  VAR.684 : 05HH-SIT                      VAR.704 : 06HH-SIT  
                  VAR.724 : 07HH-SIT                      VAR.744 : 08HH-SIT

---

Maatschappelijke participatie (van de  $nn^e$  persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 605 + 20\* (nn-1)  
NAAM VARIABELE : nnMA-PART met  $01 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
KLASSEN :

Var.605 + 20* (nn-1)	Betekenis
0	n.v.t.
1	arbeid verrichtend
2	onderwijs volgend
3	overig

Opmerking : VAR.605 : 01MA-PART                      VAR.625 : 02MA-PART  
                  VAR.645 : 03MA-PART                      VAR.665 : 04MA-PART  
                  VAR.685 : 05MA-PART                      VAR.705 : 06MA-PART  
                  VAR.725 : 07MA-PART                      VAR.745 : 08MA-PART

---

Hoogst voltooide opleiding (van de nn<sup>e</sup> persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 606 + 20\* (nn-1)  
NAAM VARIABELE : nnOPLEI-HV met 01 ≤ nn ≤ 08  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
KLASSEN :

Var.606 + 20* (nn-1)	Betekenis
0	n.v.t.
001 t/m 999	3-cijfer codering volgens SOI-1998

Opmerking : VAR.606 : 01OPLEI-HV                      VAR.626 : 02OPLEI-HV  
                  VAR.646 : 03OPLEI-HV                      VAR.666 : 04OPLEI-HV  
                  VAR.686 : 05OPLEI-HV                      VAR.706 : 06OPLEI-HV  
                  VAR.726 : 07OPLEI-HV                      VAR.746 : 08OPLEI-HV

---

Arbeidspositie (van de nn<sup>e</sup> persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 607 + 20\* (nn-1)  
NAAM VARIABELE : nnARB-POS met 01 ≤ nn ≤ 08  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
KLASSEN :

Var.607 + 20* (nn-1)	betekenis
0	n.v.t.
1	werkzame beroepsbevolking
2	overige beroepsbevolking
3	overige bevolking
4	onbekend

Opmerking: VAR.607 : 01ARB-POS                      VAR.627 : 02ARB-POS  
                  VAR.647 : 03ARB-POS                      VAR.667 : 04ARB-POS  
                  VAR.687 : 05ARB-POS                      VAR.707 : 06ARB-POS  
                  VAR.727 : 07ARB-POS                      VAR.747 : 08ARB-POS

---

Soort bedrijf (van de nn<sup>e</sup> persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 609 + 20\* (nn-1)  
NAAM VARIABELE : nnSRT-BEDR met 01 ≤ nn ≤ 08  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
KLASSEN :

Var.609 + 20* (nn-1)	betekenis
0	n.v.t.
001 t/m 998 999	3-cijfer codering volgens SBI 1993
	onbekend

Opmerking : VAR.609 : 01SRT-BEDR                      VAR.629 : 02SRT-BEDR  
                  VAR.649 : 03SRT-BEDR                      VAR.669 : 04SRT-BEDR  
                  VAR.689 : 05SRT-BEDR                      VAR.709 : 06SRT-BEDR  
                  VAR.729 : 07SRT-BEDR                      VAR.749 : 08SRT-BEDR

---



Beroep (van de  $nn^e$  persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE :  $610 + 20 * (nn-1)$   
NAAM VARIABELE : nnBEROEP met  $01 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
KLASSEN :

Var.610 + 20* (nn-1)	betekenis
0	onbekend, n.v.t.
001 t/m 999	3-cijfer codering volgens SBC 1992

Opmerking : VAR.610 : 01BEROEP                      VAR.630 : 02BEROEP  
                  VAR.650 : 03BEROEP                      VAR.670 : 04BEROEP  
                  VAR.690 : 05BEROEP                      VAR.710 : 06BEROEP  
                  VAR.730 : 07BEROEP                      VAR.750 : 08BEROEP

---

Werkend voor 12 uur of meer per week (van de  $nn^e$  persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE :  $612 + 20 * (nn-1)$   
NAAM VARIABELE : nnWZAAM-12 met  $01 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
KLASSEN :

Var.612 + 20* (nn-1)	betekenis
0	n.v.t.
1	ja
2	nee

Opmerking : VAR.612 : 01WZAAM-12                      VAR.632 : 02WZAAM-12  
                  VAR.652 : 03WZAAM-12                      VAR.672 : 04WZAAM-12  
                  VAR.692 : 05WZAAM-12                      VAR.712 : 06WZAAM-12  
                  VAR.732 : 07WZAAM-12                      VAR.752 : 08WZAAM-12

---

Wil werken voor 12 uur of meer per week (van de  $nn^e$  persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE :  $613 + 20 * (nn-1)$   
NAAM VARIABELE : nnWIL-WERK met  $01 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
KLASSEN :

Var.613 + 20* (nn-1)	betekenis
0	n.v.t.
1	ja
2	nee
3	reeds gevonden
9	onbekend

Opmerking : VAR.613 : 01WIL-WERK                      VAR.633 : 02WIL-WERK  
                  VAR.653 : 03WIL-WERK                      VAR.673 : 04WIL-WERK  
                  VAR.693 : 05WIL-WERK                      VAR.713 : 06WIL-WERK  
                  VAR.733 : 07WIL-WERK                      VAR.753 : 08WIL-WERK

---

Heeft de afgelopen 4 weken iets gedaan om werk te vinden (van nn<sup>e</sup> persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 614 + 20\* (nn-1)  
NAAM VARIABELE : nnWRK-KOMEN met 01 ≤ nn ≤ 08  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
KLASSEN :

Var.614 + 20* (nn-1)	betekenis
0	n.v.t.
1	ja
2	nee

Opmerking : VAR.614 : 01WRK-KOMEN                      VAR.634 : 02WRK-KOMEN  
                  VAR.654 : 03WRK-KOMEN                      VAR.674 : 04WRK-KOMEN  
                  VAR.694 : 05WRK-KOMEN                      VAR.714 : 06WRK-KOMEN  
                  VAR.734 : 07WRK-KOMEN                      VAR.754 : 08WRK-KOMEN

---

Tijdsbesteding overig (van de nn<sup>e</sup> persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 616 + 20\* (nn-1)  
NAAM VARIABELE : nnO-TYDBEST met 01 ≤ nn ≤ 08  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
KLASSEN :

Var.616 + 20* (nn-1)	betekenis
0	n.v.t.
1	betaald werk
2	werk in eigen huishouding
3	opleiding of studie
4	vrijwilligerswerk/werk met behoud uitkering
5	iets anders

Opmerking : VAR.616 : 01O-TYDBEST                      VAR.636 : 02O-TYDBEST  
                  VAR.656 : 03O-TYDBEST                      VAR.676 : 04O-TYDBEST  
                  VAR.696 : 05O-TYDBEST                      VAR.716 : 06O-TYDBEST  
                  VAR.736 : 07O-TYDBEST                      VAR.756 : 08O-TYDBEST

---

Tijdsbesteding werkenden (van de  $nn^e$  persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 617 + 20\* (nn-1)  
NAAM VARIABELE : nnW-TYDBEST met  $01 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; gecoördineerde variabele  
KLASSEN :

Var.617 + 20* (nn-1)	betekenis
0	n.v.t.
1	betaald werk
2	werk in eigen huishouding
3	opleiding of studie
4	vrijwilligerswerk/werk met behoud van uitkering
9	onbekend

Opmerking : VAR.617 : 01W-TYDBEST                      VAR.637 : 02W-TYDBEST  
                  VAR.657 : 03W-TYDBEST                      VAR.677 : 04W-TYDBEST  
                  VAR.697 : 05W-TYDBEST                      VAR.717 : 06W-TYDBEST  
                  VAR.737 : 07W-TYDBEST                      VAR.757 : 08W-TYDBEST

---

Betaald werk nu (van de  $nn^e$  persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 618 + 20\* (nn-1)  
NAAM VARIABELE : nnBET-WRK-NU met  $01 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN :

Var.618 + 20* (nn-1)	betekenis
0	n.v.t.
1	ja
2	nee

Opmerking : VAR.618 : 01BET-WRK-NU                      VAR.638 : 02BET-WRK-NU  
                  VAR.658 : 03BET-WRK-NU                      VAR.678 : 04BET-WRK-NU  
                  VAR.698 : 05BET-WRK-NU                      VAR.718 : 06BET-WRK-NU  
                  VAR.738 : 07BET-WRK-NU                      VAR.758 : 08BET-WRK-NU

---

Overheid (van de  $nn^e$  persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 619 + 20\* (nn-1)  
NAAM VARIABELE : nnOVERHEID met  $01 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens; afleiding  
KLASSEN :

Var.619 + 20* (nn-1)	betekenis
0	n.v.t.
1	ja
2	nee

Opmerking : VAR.619 : 01OVERHEID                      VAR.639 : 02OVERHEID  
                  VAR.659 : 03OVERHEID                      VAR.679 : 04OVERHEID  
                  VAR.699 : 05OVERHEID                      VAR.719 : 06OVERHEID  
                  VAR.739 : 07OVERHEID                      VAR.759 : 08OVERHEID

---

Gemiddeld aantal uren (> 12) werkzaam per week (van nn-e persoon in het huishouden)

NUMMER VARIABELE : 760 + (nn-1)  
NAAM VARIABELE : nnWZ-UREN met  $01 \leq nn \leq 08$   
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens  
KLASSEN : 00 n.v.t.  
13 13 uur  
t/m  
97 97 uur  
98 98 uur en meer  
99 onbekend

Opmerking : VAR.760 : 01WZ-UREN VAR.764 : 05WZ-UREN  
VAR.761 : 02WZ-UREN VAR.765 : 06WZ-UREN  
VAR.762 : 03WZ-UREN VAR.766 : 07WZ-UREN  
VAR.763 : 04WZ-UREN VAR.767 : 08WZ-UREN

---

Bezit volkstuin

NUMMER VARIABELE : 779  
NAAM VARIABELE : VOLKSTUIN  
HERKOMST : Vragenlijst Algemene Gegevens/Retro  
KLASSEN :

Var.779	betekenis
1	ja
2	nee
9	onbekend

---

Werkelijke intensieve schrijfperiode

NUMMER VARIABELE : 785  
 NAAM VARIABELE : SP-WERKELYK  
 HERKOMST : afleiding m.b.v. het postenbestand  
 KLASSEN :

Var.785	betekenis
1	01 t/m 07 Januari
2	08 t/m 15 Januari
3	16 t/m 23 Januari
4	24 t/m 31 Januari
5	01 t/m 07 Februari
6	08 t/m 15 Februari
7	16 t/m 22 Februari
8	23 t/m 29 Februari
9	01 t/m 07 Maart
10	08 t/m 15 Maart
11	16 t/m 23 Maart
12	24 t/m 31 Maart
13	01 t/m 07 April
14	08 t/m 15 April
15	16 t/m 22 April
16	23 t/m 30 April
17	01 t/m 07 Mei
18	08 t/m 15 Mei
19	16 t/m 23 Mei
20	24 t/m 31 Mei
21	01 t/m 07 Juni
22	08 t/m 15 Juni
23	16 t/m 22 Juni
24	23 t/m 30 Juni
25	01 t/m 07 Juli
26	08 t/m 15 Juli
27	16 t/m 23 Juli
28	24 t/m 31 Juli
29	01 t/m 07 Augustus
30	08 t/m 15 Augustus
31	16 t/m 23 Augustus
32	24 t/m 31 Augustus
33	01 t/m 07 September
34	08 t/m 15 September
35	16 t/m 22 September
36	23 t/m 30 September
37	01 t/m 07 Oktober
38	08 t/m 15 Oktober
39	16 t/m 23 Oktober
40	24 t/m 31 Oktober
41	01 t/m 07 November
42	08 t/m 15 November
43	16 t/m 22 November
44	23 t/m 30 November
45	01 t/m 07 December
46	08 t/m 15 December
47	16 t/m 23 December
48	24 t/m 31 December

Opmerking: De intensieve schrijfperiode bestaat uit 10 dagen, waarvan de laatste 7 of 8 ook daadwerkelijk gecodeerd zijn. Die dagen zijn in deze variabele per schrijfperiode vermeld.

### Inkomen uit spaarloonregeling

NUMMER VARIABELE : 793  
NAAM VARIABELE : SPAARLOON  
HERKOMST : Vragenlijst Inkomens  
KLASSEN :

Var.793	Betekenis / recodering
0	f 0,-
1	f 1,-
t/m	t/m
99999	f 99999,-

### Equivalentiefactor

NUMMER VARIABELE : 794  
NAAM VARIABELE : EQ-FACTOR  
HERKOMST : Afleiding  
KLASSEN :

Var. 794	Betekenis
1,00 t/m 2,68	zie hieronder

Definitie: Het quotiënt van het inkomen dat een huishouden nodig heeft om een bepaald welvaartsniveau te bereiken en het inkomen dat een standaardhuishouden nodig heeft om hetzelfde welvaartsniveau te bereiken.

Operationalisatie: Als standaardhuishouden is het eenpersoonshuishouden gekozen. De factoren zijn afgeleid uit het artikel "Equivalentiefactoren, 1990-1995", 1998. Die publicatie is een actualisatie van de equivalentie-factoren zoals gepubliceerd in het artikel "Huishoudensequivalentie-factoren volgens de budgetverdelingsmethode, 1986-1990; belangrijkste uitkomsten", Supplement bij de Sociaal-economische Maandstatistiek no.5, 1993.

### Nummer van het record

NUMMER VARIABELE : 990  
NAAM VARIABELE : REC-NR  
HERKOMST : Afleiding  
KLASSEN :

Var. 990	Betekenis
000001 t/m 999999	000001 t/m 999999

### Onderzoeksjaar

NUMMER VARIABELE : 991  
NAAM VARIABELE : ONDERZOEKSJAAR  
HERKOMST : Constante waarde  
KLASSEN : 2000

Weeggetal per huishouden

NUMMER VARIABELE : 992  
NAAM VARIABELE : WEEGGETAL  
HERKOMST : Weeggetallenbestand  
KLASSEN : getallen van 6 posities (waarvan 5 decimalen)  
0,20638 ..... 5,00000

---

#### 4 Bestedingsvariabelen

In enkele bestedingsvariabelen zijn uit beveiligingsoverwegingen recoderingen doorgevoerd. Het betreft de volgende systematische artikelnummers: 220nr, 220030, 220040, 446, 4460, 4470, 44700, 44720, 5576, 661000, 661200.

Bedragen (in gulden, 2 decimalen) van de volgende systematische artikelnummers op detailleringniveau 1 tot en met 7 (v1BO ... V664300):

systematisch artikelnummer	niveau van detaillering	artikelomschrijving
1BO	1	totaal bestedingen (BO huurwaarde)
1NR	1	totaal bestedingen (NR huurwaarde)
11	2	Voeding
110	3	brood, gebak en grutterwaren
1100	4	brood en beschuit
110000	6	bruinbrood
110100	6	witbrood
110200	6	beschuit en veredeld brood
110300	6	krentenbrood
1105	4	koek en gebak
110500	6	koek, koekjes en zoutjes
110600	6	gebak
1107	4	meel en grutterwaren
110710	7	tarwemeel
110720	7	rijst
110730	7	pasta s en deegwaren
110740	7	aardappelmeel
110750	7	overige meel- en grutterwaren
1108	4	overig brood en aanverwante artikelen
111	3	aardappelen, groenten en fruit
1110	4	aardappelen
1111	4	groenten
11110	5	verse groenten
111100	6	bladgroenten
111110	7	andijvie en sla
111120	7	spinazie
111130	7	overige bladgroenten
111200	6	kool
111210	7	bloemkool
111220	7	spruitkool
111230	7	overige koolsoorten
111300	6	verse peulvruchten
111310	7	sperzie- en snijbonen
111320	7	overige verse peulvruchten
111400	6	wortel- en knolgewassen
111410	7	wortelen
111420	7	uien
111430	7	ov. wortel- en knolgewassen
111500	6	overige verse groenten
111510	7	tomaten
111520	7	overige verse groenten
11160	5	geconserveerde groenten
111600	6	gedroogde groenten
111610	7	gedroogde peulvruchten
111620	7	overige groenten gedroogd
111700	6	overige groenteconserven
111710	7	groenten in blik of glas



systematisch artikelnummer	niveau van detaillering	artikelomschrijving
111740	7	zuurkool
111750	7	diepvriesgroenten
1120	4	fruit
11200	5	verse vruchten
112000	6	appelen en peren
112010	7	appelen
112020	7	peren
112100	6	overige inheemse vruchten
112110	7	aardbeien
112120	7	kersen
112130	7	bessen en frambozen
112140	7	pruimen
112150	7	perziken
112160	7	meloenen
112170	7	druiven
112200	6	citrusvruchten
112210	7	sinaasappelen
112220	7	mandarijnen
112230	7	overige citrusvruchten
112300	6	bananen
112400	6	overig vers fruit
11250	5	geconserveerde vruchten
112500	6	jams
112600	6	vruchten gedroogd en geconfijt
112700	6	vruchten op sap
112720	6	vruchtenmoes
11280	5	noten e.d.
112810	7	noten en pinda s
112820	7	pindakaas
1129	4	aardappelen, groenten en fruit n.e.g.
113	3	suikerhoudende artikelen en dranken
1130	4	suiker en suikerwerken
113000	6	suiker en zoetstoffen
113100	6	zoete broodbeleggingsartikelen
113120	7	honing
113130	7	overige zoete broodbelegging
113200	6	suikerwaren
1133	4	chocoladewerk
113300	6	chocoladestrooisel en -pasta
113400	6	overig chocoladewerk
1135	4	koffie, thee en cacao
113500	6	koffie
113600	6	thee
113700	6	cacao
1140	4	dranken
11400	5	alcoholvrije dranken
114010	7	mineraalwater
114020	7	vruchten- en groentesappen
114030	7	overige alcoholvrije dranken
114050	7	alcoholvrij bier en wijn
11410	5	alcoholhoudende dranken
114100	6	bier en wijn
114110	7	bier
114120	7	wijn
114200	6	gedestilleerde dranken
11430	5	dranken ongespecificeerd
115	3	olien en vetten
115000	6	margarine

systematisch artikelnummer	niveau van detaillering	artikelomschrijving
115100	6	overige olien en vetten
115110	7	bak- en braadvet
115120	7	tafelolie
116	3	vlees, vleeswaren en vis
1160	4	vlees
116000	6	vers rund- en kalfsvlees
116010	7	vers rundvlees
116020	7	vers kalfsvlees
116100	6	vers varkensvlees
116110	7	spek
116120	7	overig vers varkensvlees
116200	6	vers gehakt
116300	6	slachtproducten
116400	6	vlees en vleesproducten diepvries
116500	6	overige vleessoorten
116510	7	paardenvlees
116520	7	andere vleessoorten
116550	6	vers vlees n.e.g.
1166	4	vleeswaren en vleesgerechten
116600	6	rookvlees
116700	6	ham en ontbijtspek
116710	7	ham
116720	7	ontbijtspek
116800	6	ov. worstsoorten en vleeswaren
116900	6	klaargemaakte vleesgerechten
116910	7	gebraden gehakt
116920	7	ov. klaargem. vleesgerechten
116930	7	vlees in blik of glas
116940	6	overig vlees
1170	4	wild en gevogelte
117010	7	wild
117020	7	gevogelte
1171	4	vis
117100	6	verse vis
117130	6	diepvriesvis
117200	6	haring
117210	7	zoute haring
117220	7	zure haring
117300	6	overige bewerkte en gecons. vis
117310	7	gebakken vis
117320	7	gerookte en gestoomde vis
117340	7	visconserven
117500	6	overige vis
118	3	zuivelproducten
1180	4	melk en melkproducten
118000	6	melk
118100	6	yoghurt
118200	6	vla en pap
118300	6	koffiemelk en room
118310	7	koffiemelk
118320	7	room
118400	6	consumptie-ijs
1186	4	boter, kaas en eieren
118600	6	roomboter
118700	6	kaas
118800	6	eieren
1189	4	ov. melkprod., zuivel z.n.a.
119	3	overige voedingsmiddelen

systematisch artikelnummer	niveau van detaillering	artikelomschrijving
1190	4	specerijen, soepen en oost. eetwaren
119000	6	specerijen, kruiden en sauzen
119010	7	zout, kruiden en specerijen
119040	7	sauzen, mayonaise e.d.
119100	6	soepen en bouillons
119250	6	hoofdgerechten diepvr., blik e.d.
1193	4	verteringen buitenshuis
119300	6	dranken buitenshuis
119310	7	koffie, thee buitenshuis
119320	7	overige dranken buitenshuis
119400	6	maaltijden, frites, snacks e.d.
119410	7	frites, broodjes en snacks
119420	7	maaltijden e.d. buitenshuis
119430	7	maaltijden e.d. bezorgd, afgehaald
119440	7	maaltijden e.d. (plaats cons. onbek.)
119500	6	snoep buitenshuis
119600	6	ijs buitenshuis
119700	6	horecarekening niet gespecificeerd
1198	4	overige voedingsmiddelen en dranken
22BO	2	woning (BO huurwaarde)
22NR	2	woning (NR huurwaarde)
220BO	3	huur en onderhoud van woning en tuin (BO huurwaarde)
220NR	3	huur en onderhoud van woning en tuin (NR huurwaarde)
2200BO	4	huur en huurwaarde (BO huurwaarde)
2200NR	4	huur en huurwaarde (NR huurwaarde)
220010	6	huur
220020B	6	huurwaarde (BO-afleiding)
220020N	6	huurwaarde (NR-afleiding)
220040	6	bijkomende kosten
2201	4	overdrachten i.v.m. woning
220100	6	o.z.-belasting (gebruikersdeel)
220150	6	andere belast. i.v.m. gebruik woning
220180	6	zalmsnip
2202	4	onderhoud woning
220200	6	kosten behangen en schilderen
220300	6	overige materiaal voor onderhoud e.d.
2210	4	nagelvaste installaties
221000	6	aanleg nagelvaste installaties
221010	7	aanleg centrale verwarming
221020	7	boilers en geisers
221030	7	aanleg ov. nagelvaste installaties
221100	6	onderhoud nagelvaste installaties
221110	7	mat. onderh. cv installaties
221120	7	mat. onderh. ov. nagelv. installaties
221140	7	diensten onderh. cv installaties
221150	7	diensten ov. nagelv. installaties
221400	6	huur nagelvaste installaties
2220	4	tuin en bloemen
222000	6	huur en onderhoud tuin
222100	6	materiaal en gereedschap tuin
222200	6	kamerplanten, bloemen e.d.
224	3	meubelen, stoffering en linnengoed
2240	4	meubelen
224000	6	eet- en zitkamermeubelen
224010	7	ameublement, groot bergmeubel
224020	7	ov. eet- en zitkamermeubelen
224100	6	slaap- en kinderkamermeubelen
224110	7	slaapkamerameublement

systematisch artikelnummer	niveau van detaillering	artikelomschrijving
224120	7	ov. slaap- en kinderkamermeubelen
224140	7	kinderwagens
224200	6	overige meubelen
224210	7	tuin-,keuken-,studeerk. ameublement
224220	7	ov. tuin-,keuken-,kampeermeubelen
224240	7	overige meubelen
2243	4	stoffering
224300	6	gordijnen en zonwering
224310	7	vitrage
224320	7	gordijnstof en overgordijnen
224330	7	zonwering en horren
224400	6	vloerzeil en parket
224410	7	vloerzeil
224420	7	parket en laminaat
224500	6	kleden, matten en tapijten
224600	6	overig meubeltextiel
2247	4	versiering
224700	6	wandversiering
224800	6	beelden, vazen en snuisterijen
2249	4	beddengoed en huish. linnengoed
224900	6	matrassen
225000	6	dekens
225200	6	overig beddengoed
225210	7	lakens en slopen
225220	7	dekbedden en kussens
225230	7	overig beddengoed
225300	6	huishoudelijk linnengoed
2255	4	woninginrichting ongespecificeerd
226	3	huishoudelijke apparaten en gereedsch.
2260	4	eet-, keukengerei en keukenapparaten
226000	6	keukenmachines en keukenapparaten
226010	7	elektr. keukenmach. en -apparaten
226050	7	overige keukenmach. en -apparaten
226100	6	koel- en vrieskasten
226300	6	aardewerk en glasserviesgoed
226330	6	overig eet- en keukengerei
2265	4	kooktoestellen
226500	6	fornuizen
226600	6	overige kooktoestellen
2267	4	verwarmingstoestellen excl. cv
226720	7	gaskachels
226730	7	overige kachels en haarden
2268	4	verlichtingsapparaten
226800	6	lampen en armaturen
226900	6	overige verlichtingsartikelen
226910	7	gloeilampen en tl buizen
226920	7	snoeren, stekk. en schakelaars
2270	4	reinigingsapparaten en -gereedschap
227000	6	reinigingsapp. en -gerei elektr.
227010	7	stofzuiger
227100	7	was- en droogapparaten elektr.
227210	7	elektrische strijkijzers
227215	6	rein. app. en -gerei niet elektr.
227220	7	was- en strijkbenodigdheden
227310	7	borstels, bezems, sponzen e.d.
227340	7	onderdelen reinigingsapparaten
2275	4	ov. huish. apparaten en gereedschap
227500	6	wekkers en klokken

systematisch artikelnummer	niveau van detaillering	artikelomschrijving
227510	7	wekkers
227520	7	klokken
227600	6	naai- en breigereedschap
227610	7	elektrische naaimachine
227620	7	handwerkgerie
227630	7	ov. textiele apparaten en onderdelen
227700	6	ov. huish. apparaten en gereedschappen
227710	7	overige elektrische apparaten
227730	7	ov. gereedsch. en artikelen
2278	4	reparatie en huur huish. apparaten
227800	6	repar. en onderhoud huish. apparaten
227900	6	huur huishoudelijke apparaten
2280	4	brand- en inbraakverzekering
228000	6	brand- en inbraakverzekering
229	3	verwarming en verlichting
2290	4	gas
229010	7	stads- en aardgas
229020	7	butaan- en propaangas
2291	4	elektriciteit
229110	7	elektra
229120	7	batterijen, aggregaten e.d.
2292	4	vaste en vloeibare brandstoffen
2296	4	ov. kosten verwarming en verlichting
229600	6	collectieve energiekosten
229620	7	energiekosten collectieve cv
229640	7	energiekosten in huur n.e.g.
229700	6	lucifers en kaarsen
33	2	kleding en schoeisel
330	3	kleding
3300	4	herenkleding
330000	6	herenjassen
330100	6	kostuums, colberts en pantalons
330200	6	vesten en truien
330250	6	overhemden
330300	6	overige bovenkleding
330400	6	huis-, nacht- en onderkleding
330410	7	ochtendjassen
330420	7	nacht- en onderkleding heren
330500	6	sport- en kampeerkleding heren
330550	6	herenkleding z.n.a.
3306	4	dameskleding
330600	6	damesmantels en -jassen
330650	6	japon, blouse, broek en rok
330700	6	dameskousen
330750	6	vesten en -truien
330800	6	overige bovenkleding
330850	6	huis-, nacht- en onderkleding
330855	7	ochtendjassen
330865	7	nacht- en onderkleding dames
330900	6	sport- en kampeerkleding dames
330950	6	dameskleding z.n.a.
3310	4	kinderkleding
33100	5	jongenskleding
331000	6	jongensjassen
331050	6	kostuums, colberts en pantalons
331100	6	vesten en truien
331150	6	overhemden
331200	6	overige bovenkleding

systematisch artikelnummer	niveau van detaillering	artikelomschrijving
331300	6	huis-, nacht- en onderkleding
331310	7	ochtendjassen
331320	7	nacht- en onderkleding jongens
331400	6	sport- en kampeerkled. jongens
331550	6	jongenskleding z.n.a.
33180	5	meisjeskleding
331800	6	meisjesmantels en -jassen
331900	6	japon, blouse, broek en rok
332000	6	vesten en truien
332050	6	overige bovenkleding
332100	6	huis-, nacht- en onderkleding
332110	7	ochtendjassen
332120	7	nacht- en onderkleding meisjes
332150	6	sport- en kampeerkled. meisjes
332200	6	meisjeskleding z.n.a.
33250	5	babykleding
332500	6	babykleding
3327	4	kleding z.n.a. (leeft., geslacht onbek.)
3328	4	kledingaccessoires e.d.
3331	4	stoffen en maakloon
333100	6	stoffen
333150	6	breiwol
333160	6	fournituren, garen en band
333200	6	kledinghuur en -maakloon
3340	4	overige kleding en fournituren
335	3	schoeisel en opschik
3350	4	herenschoeisel
335000	6	herenschoenen
335100	6	overig herenschoeisel
335200	6	sportschoeisel heren
3360	4	damesschoeisel
336000	6	damesschoenen
336100	6	overig damesschoeisel
336200	6	sportschoeisel dames
3370	4	kinderschoeisel
33700	5	jongensschoenen
33710	5	meisjesschoenen
33720	5	babyschoeisel
3375	4	schoeisel z.n.a. (leeft., geslacht onbek.)
3376	4	huur schoeisel
3380	4	schoenreparatie en -materiaal
338000	6	schoenreparaties
338100	6	reparatiemateriaal schoenen
3382	4	opschik
338200	6	lederwaren e.d.
338300	6	bijouterieën en horloges
338400	6	overige opschik
338500	6	reparaties aan opschik
339	3	kleding, schoeisel en toebehoren n.e.g.
44	2	hygiëne en geneeskundige verzorging
440	3	huish.dienstverlening en reiniging
4400	4	huish. dienstverlening
440000	6	loon dienstpersoneel
440100	6	wasserij, stomerij en ververij
440200	6	overige huish. dienstverlening
440230	7	glazenwasser e.d.
440240	7	kinderopvang e.d.
4410	4	reinigingsartikelen

systematisch artikelnummer	niveau van detaillering	artikelomschrijving
441000	6	water
441100	6	was- en afwasmiddelen
441110	7	huishoudzeep
441200	7	wasmiddelen
441210	7	afwasmiddelen
441300	6	ov. reinig.- en verdelgingsmiddelen
442	3	lichamelijke verzorging
4420	4	algemene lichaamsverzorging
442000	6	toiletartikelen
442100	6	toiletpapier
442200	6	damesverband
442300	6	openbaar badhuis, toilet e.d.
4430	4	haarverzorging
443000	6	kapper
443100	6	haarverzorgingsapp. en -artikelen
443110	7	elektr. haarverzorgingsapparaten
443120	7	ov. haarverzorgingsartikelen
4440	4	cosmetica en parfumerieën
444000	6	pedi-, manicure en schoonh. salon
444100	6	cosmetica en parfumerieën
446	3	geneeskundige verzorging
4460	4	zelfmedicatie, dienst., art. niet op recept
44600	5	artikelen voor zelfmedicatie
44610	5	optiek, gehoorapparaten e.d.
44620	5	diensten
4470	4	medische diensten, artikelen op recept
44700	5	geneesmiddelen e.d.
44720	5	geneeskundige hulp
447200	6	dokter en tandarts (incl. gebit)
447300	6	ziekenhuiskosten
447400	6	kraamhulp en wijkverpleging
447500	6	andere medische diensten
447600	6	ov. medische uitgaven
44800	5	terugbetalingen
4490	4	part.ziektekostenverz.(-standaardpakket)
44900	5	particuliere ziektek. verz. rest premie
449100	6	part.stand.pakket ziektekostenverz.
449200	6	betaalde particuliere premies ziektek.verz.
44950	5	aanvullende verzekeringen
55	2	ontwikkeling, ontspanning en verkeer
550	3	ontwikkeling
5500	4	opleiding
550000	6	school-, cursusgeld en vakopleiding
550100	6	muziek-, dans- en sportlessen
550150	6	college- en examengelden
550200	6	studieboeken en leermiddelen
550300	6	overige opleidingskosten
5504	4	schrijfwaren, computers en lectuur
550400	6	schrijf-, tel- en rekenmach.
550450	6	computer en accessoires e.d.
550460	6	ov. schrijf- en bureauartikelen
550500	6	kranten en weekbladen
550600	6	boeken en tijdschriften
550610	7	boeken
550620	7	tijdschriften
551	3	sport, spel en vakantie
5510	4	sport en spel
551100	6	huur sportaccommodaties

systematisch artikelnummer	niveau van detaillering	artikelomschrijving
551200	6	sportartikelen en spellen
551210	7	zeil- en motorboten
551250	7	sportartikelen
551300	7	spellen
551400	6	contributie sportverenigingen
5516	4	vakanties, kamperen en weekendbested.
55160	5	kampeeruitrusting en caravans
551610	6	caravans e.d.
551620	6	overige kampeeruitrusting
551640	6	huur en onderh. kampeeruitrusting
55170	5	verzekeringen voor vakantie
55180	5	overige kosten weekendbesteding
55190	5	vakantie binnenland
551900	6	verzorgde vakantie reizen
551950	6	overige vakantie kosten
55210	5	vakantie buitenland
552100	6	verzorgde vakantie reizen
552200	6	overige vakantie kosten
55250	5	vakantie z.n.a.
553	3	overige ontspanning
5530	4	muziek, zang en toneel
553100	6	entree concert, schouwburg e.d.
553200	6	muziekinstrumenten
553300	6	huur en reparatie muziekinstrumenten
5535	4	radio s, tv, video, cd, e.d.
553500	6	radio s en versterkers
553510	7	radio s
553520	7	geluidsversterkers
553530	7	geluidsapp. auto en accessoires
553600	6	televisietoestellen
553700	6	bandopnameapp. cd-speler en video
553710	7	grammofoons
553720	7	cassette-, bandrec., cd-speler
553730	7	video-apparatuur
553800	6	geluidsapparatuur gecombineerd
553900	6	huur en rep. geluids-, beeldapp.
554000	6	cd s, muziekcassettes e.d.
554100	6	omroepbijd. en abbon. i.v.m. radio, tv
554110	7	luister- en kijkgeld
554120	7	omroepblad
554130	7	abonnee-tv, filmnet
5542	4	overige ontspanning
554300	6	film- en projectieapparatuur
554350	6	foto-apparaten
554400	6	film- en foto-access., -mat. en optiek
554450	7	film- en foto-access., -materiaal
554550	7	optische instrumenten en accessoires
554600	6	huisdieren
554610	7	aankoop huisdieren
554620	7	kosten verzorging huisdieren
554650	6	dienstverlening vereniging
554700	6	contributie ontspanningsvereniging
554750	6	vergunn. en belast. i.v.m. ontspanning
554800	6	overige entrees
554900	6	overige liefhebberijen
555000	6	feestartikelen
5551	4	speelgoed
556	3	roken



systematisch artikelnummer	niveau van detaillering	artikelomschrijving
556000	6	sigaren
556100	6	sigaretten
556200	6	overige tabaksartikelen
556300	6	rokersbenodigdheden
557	3	verkeer en vervoer
5570	4	openbaar vervoer
557000	6	trein
557100	6	ov. uitgaven openbaar vervoer
557110	7	taxi
557120	7	overig openbaar vervoer
5572	4	rijwielen
557200	6	aankoop rijwielen
557300	6	rijwielonderdelen en -reparatie
5574	4	bromfietsen, motoren e.d.
557400	6	bromfietsen, motoren en scooters
557500	6	rep.bromfiets, motor en scooter
5576	4	auto s
557600	6	gekochte nieuwe auto s
557610	6	gekochte auto s buitenland
557620	6	gekochte 2e-hands auto s
557630	6	verkochte auto s
557640	6	bijdrage voor auto aan werkgever
557700	6	onderhoud en accessoires auto s
5579	4	overige kosten eigen vervoer
557900	6	auto-, motor- en rijwielstalling
557910	7	auto- en motorstalling
557920	7	rijwiel- en bromfietsstalling
558000	6	voertuigverzekering
558010	7	autoverzekering
558020	7	motor- en scooterverzekering
558030	7	brommer- en fietsverzekering
558040	7	ov. voer-, vaartuigverzekering
558050	6	overdrachten ivm de auto
558060	7	motorrijtuigenbelasting
558070	7	rijbewijs, kentekenbewijs
558100	6	benzine en olie
558110	7	benzine, olie v. auto en motor
558120	7	andere benzine en olie
5582	4	overige verkeers- en vervoerskosten
558200	6	telefoon
558300	6	porti
558400	6	overig verkeer en vervoer
558420	7	rijles
558430	7	vrachtdiensten
66	2	overige bestedingen
661	3	particuliere verzekering n.e.g.
661000	6	schade- en loonderv.verz. n.e.g.
661010	7	ziekte- en ongevalverzekering
661040	7	wa- en rechtsbijst.verz.
661050	7	overige schadeverzekeringen n.e.g.
661200	6	spaarverzekeringsdiensten
661210	7	levensverzekering
661220	7	ov. spaarverzekeringen
662	3	contributie maatschapp. organisaties
663	3	collectes en donaties
664	3	overige bestedingen n.e.g.
664100	7	familieplechtigheden
664210	7	zakgelduitgaven ongespecificeerd

systematisch artikelnummer	niveau van detaillering	artikelomschrijving
664230	7	diverse diensten n.e.g.
664300	7	paspoort, leges, boetes e.d.

Bestedingsvariabelen: bedragen (in gulden, 2 decimalen) van de volgende systematische artikelnummers op niveau 9 (V229011....V980120):

systematisch artikelnummer	niveau van detaillering	artikelomschrijving
229011	9	vastrecht gas
229012	9	verbruik gas
229013	9	verbruik gas in huur (1ehuis)
229015	9	veren.huiseigenaren: gas (1e huis)
229111	9	vastrecht elektra
229112	9	verbruik elektra dubbel tar. n.
229113	9	verbruik elektra dubb. tar. Dag
229114	9	verbruik elektra enkel tarief
229116	9	elektriciteit in huur (1e huis)
229118	9	veren. huiseigenaren: elektra (1e huis)
441016	9	bedrag water
441017	9	bedrag vast recht water
441018	9	abonnement water
441019	9	waterverbruik in huur (1e huis)
441022	9	ver.huiseigenaren: water (1e huis)
980120	9	verkoopwaarde leeg (opgave huish.)

Bestedingsvariabelen: hoeveelheden van de volgende systematische artikelnummers op niveau 9 (VH229012....VH441018):

systematisch artikelnummer	niveau van detaillering	artikelomschrijving
229012	9	verbruik gas (m3)
229112	9	verbruik elektra dubbel tarief nacht (kwh)
229113	9	verbruik elektra dubbel tarief dag (kwh)
229114	9	verbruik elektra enkel tarief (kwh)
441016	9	bedrag water (m3)
441018	9	abonnement water (jaar)